

Günebakan

AYDIN FEN LİSESİ KÜLTÜREL ÖĞRENCİ DERGİSİ

"Benim manevi mirasım, bilim ve akıldır." Kemal ATATÜRK

MART-NİSAN 2005

Yıl : 7

Sayı: 17

AYDIN FEN LİSESİ İKİ AYLIK KÜLTÜREL ÖĞRENCİ DERGİSİ Günebakan

Yıl:7 Sayı MART-NİSAN 2005

SAHİBİ

AYDIN FEN LİSESİ adına Okul Müdürü
A. Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU
atansel@mynet.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Türk Dili ve Edeb. Öğr. Emine ALTINSOY
eminealtinsoy@hotmail.com

YAYIN YÖNETMENLERİ

Fatma AKSOY fat09@mynet.com

Melih ALBEYOĞLU kmelihal@hotmail.com

Senem ERTEKİN senemertekin@yahoo.com

DANIŞMA KURULU

Ayşegül METİN
Emine TİRİÇ
Hülya OLGUN
İsmail ÜNGÖR
Nihat AFŞİN
Özer AKYILDIZ
Sedat ÖZCAN

YAYIN KURULU ÖĞRENCİLERİ

Abdullah SAPMAZ
Cansel KARACA
Duygu BİLGİLİ
Ezgi AYDIN
Filiz ÖZÇELİK
Meltem KUNT
Merve GÜLŞEN
Seray SARAY
Sezer ÇINAROĞLU
Süleyman YILMAZ

GRAFİK TASARIM

Ahmet YELEGEN
grafikertr@hotmail.com
ahmetyelegen@superposta.com

Dopdolu bir Günebakan'la yeniden MERHABA!

Herhalde ilk defa biz başlamayacağız bu sütundaki ilk yazıya "Allahaismarladık"larla ve "elveda"larla baharın bu ilk günlerinde. Ama yine de farkındayız, marta kanıp da açılan ilk tomurcuklar gibi gelip geçici olduğumuzun önümüzde bir yıldan da fazla süre varken. Çünkü tıpkı bir atletin bitişe doğru hızlanması gibi biz de hızlandırdık zamanı. Hazırlıktaki kadar yavaş değil şimdi zaman. Artık günleri saymıyoruz, geriye sayıyoruz.

Mezun olacak arkadaşlarımız için de yazmak istedik, onların bu "bitiş"e doğru neler düşündüklerini. Fakat içimiz el vermiyor, çünkü ayrılığı düşünmek bile acı.

Ama yine de, bir gün gitme vakti gelse de geride hatırlanacağını bilmek, geçici izlerin Günebakan'da anımsanacağını, anımsatılacağını bilmek insanı rahatlatıyor. Çünkü en zor anda bile Günebakan'ın çıkmamasını kimse düşünmüyor, onu herkes bir miras sayıyor ve on yedi sayıdan beri dönemden döneme aktarılan bu mirasa herkes sahip çıkmak istiyor. Yoksa ne derdik mezunlara?

On yedi sayıdır Efe'nin Sesi'nden Günebakan'a pek çok dönüşüm geçiren dergimizin bu sayısının konusunu "DÖNÜŞÜM" olarak belirledik.

On yedi... Gençliğin belki de en dorukta hissedildiği yaş olsa gerek. En azından buradan bakınca öyle gözüküyor. Bir yandan gençliğin getirdiği dengesizlikler en üst noktada iken, bir yandan da her şey yavaş yavaş dengeye gelmeye başlıyor. On yedi sayıdır Günebakan'da her dönem kendi gençliğini buldu. Bu sayıda da yine bizi bize anlatıyor olacağız aslında. Gündemden bilim sayfalarına, kitaba, coğrafyaya ve diğer bölümlere kadar yine kendimizi bulacağımıza inanıyoruz.

Yeni açan çiçeklerin, kızgın güneşin, dökülen yaprakların ya da kar tanelerinin mevsiminde yeniden görüşmek üzere... Keyifli okumalar...

AYDIN FEN LİSESİ ÖĞRENCİ DERGİSİ YAZIŞMA ADRESİ

Aydın Fen Lisesi Kültürel Öğrenci Dergisi Günebakan

Girne Mah. 2203 Sokak No:4 AYDIN

Tel: 0 256 2191498 Fax: 0 256 2192366

E-posta: aydinfen@aydinfenlisesi.k12.tr

Web: www.aydinfenlisesi.k12.tr

Büyük olmak için hiç kimseye iltifat etmeyeceksin; hiç kimseyi aldatmayacaksın; memleket için hakiki ülkü neyse onu görecek, o hedefe yürüyeceksin. Herkes senin aleyhinde bulunacaktır; herkes seni yolundan çevirmeye çalışacaktır; fakat sen buna dayanacaksın. Önüne nihayetsiz engeller koyacaklardır. Kendini büyük değil, küçük, zayıf, vasıtasız hiç telakki ederek, kimseden yardım gelmeyeceğine emin olarak bu engelleri aşacaksın. Bundan sonra da sana büyüksün derlerse bunu söyleyenlere güleceksin.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Tamamen AYDIN FEN LİSESİ
ÖĞRENCİLERİNİN özgün
eserleri ve özgün bakış açılarıyla
hazırlanan
AYDIN FEN LİSESİ KÜLTÜREL
ÖĞRENCİ DERGİSİ
GÜNEBAKAN, 2140 Sayılı
Tebliğler
Dergisi'nin "Eğitici Çalışmalar
Yönetmeliği"ne uygun olarak
yayına sunulmaktadır. Dergi
içeriğindeki yazı,
çizim vb. tüm eserlerin
sorumlulukları eser sahiplerine
aittir. Derginin tüm basım giderleri
sponsor desteğiyle
karşılanmaktadır. Ücretsiz olarak
dağıtımı yapılan bu dergi
üzerinden hiçbir ekonomik
kazanç elde edilmemektedir.
Kültürel Öğrenci Dergisi
Günebakan,
aynı zamanda Aydın Fen Lisesi
resmi yayınıdır.

İÇİNDEKİLER

GÜNDEM

İstiklal Marşı

Milli Marş ve Edebi Metin Olarak İstiklal Marşı, Prof. Dr. M. Orhan OKAY
Basında AFL

Başarı Bizim Diğer Adımız...

Kısa... Kısa...

Zamanı Tutamamak, Meltem KUNT

FÜZYON

Düzeni Bozuk Dünya, Seray SARAY

Harfler Rakama Dönüşürse, Mustafa İLHAN

Atma! Geri Kazan..., Aras ÇIRAK

Radyoaktif Dönüşüm, Ezgi AYDIN

En Ucuz Enerji Kaynağı "MISIR"

ALMAÇ

Doğala Dönüş, Melih ALBEYOĞLU

Dinozorlar, Kâmil ALTUĞ

Doğum, Yaşam, Ölüm..., Deniz Selkan KANMAZ

Hayal Kahramanları, Alev ÖZAYDIN

Camdan Ayakkabılar, Güncel UĞRAŞ

KATALİZ

Geri Dönüşüm Kutusu, Elvan SONGUN

Suyun Öyküsü, Süleyman Yılmaz-Sezer ÇINAROĞLU

Kimyadan Kısa Kısa

Rengarenk, Fatma AKSOY, Gizem ÇAKIRÖZ

EDEBİYAT

Küçük Çocuk ve Ada, Duygu BİLGİLİ

Sıcak Su, Şampuan, Bir de Zeytinyağı Sabunu, Meltem KUNT

Palyaço, Emre BAŞPINAR

Kırık Cam Parçaları, İlke KELEŞOĞLU

Çikolatalı Pasta Tarifi, Filiz ÖZÇELİK

Umut, Emre DURSUN

Geçmişe Dönüş, Alev ÖZAYDIN

Saklanmayan Ebe, Savaş KARADAĞ

Üst Çekmece, Ahmet GÜRCAN

FANTEZİ EDEBİYAT

Yeni Bir Ses, Yeni Bir Zeka, Serhan ALTUĞ

COĞRAFYA

Yel Değirmeni, Cansel KARACA

KİTAP

AFL Ne Okuyor?

Etkileşim,

Öykünün Akrebi, Aylin GÖKE

Orhan Kemal, Merve GÜLŞEN-Ezgi AYDIN

PSİKOANKET, Şükran DAMGALI- Merve ÇAĞIRICI- Duygu BİLGİLİ

AKTÜALİTE, İrfan İLĞİN-Can BALTACI-Çağlar SAYAN

A.Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU
Aydın Fen Lisesi Müdürü

Milli kararlılığın eşsiz bir şiire dönüştüğü, Türk milletinin sinelerinden çıkan ve Mehmet Akif Ersoy'un kaleminden dökülen, İstiklal Marşımızın, Büyük Millet Meclisi'nce kabulünün üzerinden seksen dört yıl geçti.

Bilindiği gibi Akif, II. Abdülhamit devrinin son yılları, II. Meşrutiyet devri, Mütareke devri, Milli Mücadele devri ve Cumhuriyet devri gibi birbirinden çok farklı devirler yaşamış; büyük sosyal, siyasi, ekonomik sarsıntılara, çalkantılara, çöküşlere ve yeniden kuruluşlara, önemli değişim ve dönüşümlere şahit olmuştur. Toplumunu derinden sarsan bu olaylar, onu da derinden etkilenmiştir. Bu yüzden o, şair tabiatından ziyade idealist, ahlakçı ve gerçekçi kişiliğini ortaya koymuştur.

Mehmet Akif, hayal ile alışverişi kesen, her ne demişse görüp de söyleyen, hakikatin peşinden koşan, toplumdaki bütün sosyal, siyasi, ekonomik olayları gerçeklikle anlatan ve bunlara çözüm yolları arayan, üreten büyük bir şairdir.

Bu özellikleri onu, her devirde sıkıntıya sokmuştu. Bazı kimselerin, özellikle bazı aydınların en küçük menfaatler karşısında değiştiği, inançlarından taviz verdiği, gerektiğinde zulmü alkışladığı, gelenin keyfi keyfi için geçmişin bütününü karalandığı, hak namına haksızlığın yüceltildiği bir devirde, bunların hiçbirini yapmayan ve yapmayacak olan Akif, bu çevreler tarafından büyük şair olarak gösterilemezdi. Akif gibi bir şahsiyetin, "Doğru söyleyen dokuz köyden kovulur." sözünü vecizeleştiren bir anlayışa karşı işi zordu. Bütün bu sebepler bir araya gelince, onun bazı edebiyat tarihlerinde ve bazı yazılarda niçin küçümsenmeye hatta yok sayılmaya çalışıldığı daha iyi anlaşılır.

Yaşadığı devri bütün yönleri ve derinliği ile şiirlerinde yansıtmaya çalışan Akif, milletimizin acılarını, hayal kırıklıklarını ve ümitlerini bir destan havası içinde ifade etmiştir. Bir başka deyişle, vatanın sinelerinden çıkmış ve milletin sesi olmuştur. Bu sebeptendir ki Mehmet Akif'i yalnızca edebiyatçı veya şair diye nitelendirmek, onun temsil ettiği özellikleri ifade etmek için yetersiz kalmaktadır. Vatanperver Akif, her edebiyatın, doğduğu toprağa bağlı olmakla canlılık kazanabileceği ve belli bir işlevi yerine getirmedikçe değer taşımayacağı görüşündedir. İşte İstiklal Marşımızın filizlendiği, şekillendiği ve neticede hayat bulduğu ortam, Mehmet Akif'in mümtaz şahsiyetiyle, Türk Milletinin benzersiz özelliklerinin harmanlandığı böyle ideal bir ortamdır.

İstiklal Savaşı döneminde, bilinen hiçbir ölçüye sığmayan konu, bir milletin bu kadar zor şartlarda dahi nasıl olup da birbirine sınımsız kenetlenemediği idi. Milletimiz, bütün yokluk ve sıkıntılara rağmen, son derece güçlü düşmana karşı verdiği ve kazanılması imkansız görünen istiklal mücadelesinden galip çıkmıştır. Türk milletinin bu azim ve kararlılığı Mehmet Akif'in şahsiyetinde vücut bulmuş ve onun şekillendirdiği İstiklal Marşı ile tüm dünyaya haykırılmıştır. İşle Milli Marşımız, milletimizin bu yüksek karakterinin temsil ettiği ve bu nedenle de "İstiklal Marşı" olarak anılma yüksekliğine erişmiş istisnai bir metindir. Türk milletinin dünyaya bildirisi ve bağımsızlığın tescilidir. Dünyada başka bir örneği yoktur.

Şunu iyi biliyoruz ki tarih bilicini taşımayan, kültür değerlerinin ve birikimlerinin farkında olmayan toplumların, ulus birliği içinde yaşama imkanları son derece sınırlıdır ve tarih, bunun acı örnekleri ile doludur. Dolayısıyla, uluslar, yaşadıkları gerçekleri unutmamalıdır. Bize bu gerekleri ve kültür değerlerini kuşaktan kuşağa aktaranlar ise ulusların manevi mimarları olan şairle, ozanlar, düşünürler ve bu birikimlerle yetişmiş olan ulus fertlerinin tümüdür.

Mehmet Akife ve İstiklal Marşımıza gösterilen saygı, ulusal değerlere gösterilen ve gösterilecek saygıyla eş anlamlıdır. Köklerine bağlı ve geçmişinden güç alan kuşakların yetişmesi, bu anlayışın bütün kişi ve kurumlarda yerleşmesiyle mümkündür.

Aydın Fen Lisesi olarak, Mehmet Akif'i anmakla onu hissediyor, yaşıyor ve ulusumuza, tarihsel birikimlerimizle ilgili örnek bir mesaj vermenin onurunu paylaşıyoruz. İstiklal Marşımızın, ulusumuzun ortak değeri olarak yaşatılmasını sağlamakla, hep beraber, birleştirici ve bütünleyici görevimizi yerine getirmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Kıymetli Mehmet Akif'in dediği gibi " O şiir bir daha yazılamaz, onu ben de yazamam; onu yazmak için o günleri görmek, o günleri yaşamak lazım, o şiir artık benim değil milletin malıdır..."

Değerli şairimiz, abide insan Mehmet Akif'in bu temennisine yürekten iştirak ederek, milletimizin bir daha hiçbir zaman böyle zor günler yaşamamasını diliyor; kendisini, büyük önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve onun silah arkadaşların minnetle, şükranla anıyoruz. Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın!

İSTİKLÂL MARŞI

Derleyen: Senem ERTEKİN
Karatuğ Ozan BİRCAN

Bugüne kadar bir çok kahramanlık türküsü ya da mehter marşı söylenmiştir ama hiçbirisi İstiklâl Marşı kadar etkili olmamıştır.

1920 yılı sonlarına doğru İsmet İnönü ve ileri gelen devlet adamları milli heyecanı koruyacak Fransızların "Marseyyez" örneğinde marş hazırlanmasını teklif ettiler. Teklif kabul edildi ve yarışma açıldığı bütün okullara duyuruldu. Yarışmaya katılacak olan eserler bir edebi heyet tarafından değerlendirilecek ve birinci gelecek esere 500 TL ve şiirin bestecisine de 1000 TL tutarında ödül verilecekti.

"Şairlerimizin dikkatine:

Milletimizin dahili ve harici İstiklâl uğruna girişmiş olduğu mücadeleyi ifade ve terennüm için bir İstiklâl Marşı, Umur-u Maarif Vekâleti Celîlesi'nce müsabakaya vazedilmiştir. İşbu müsabaka, 23 Kanun-u evvel sene 36 tarihine kadar olup bir heyet-i edebiye tarafından, gönderilen eserler arasından intihap edilecektir ve kabul edilen eserin güftesi için beş yüz lira mükâfat verilecektir."

Ve yine laâkal beş yüz lira tahsis edilecek olan beste için bilahare ayrıca bir müsabaka açılacaktır. Bütün müracaatlar Ankara'da Büyük Millet Meclisi Maarif Vekâleti'ne yapılacaktır."

Yarışmaya 724 şiir gelmişti. Ancak komisyon bu şiirlerden hiçbirini, içinde bulunduğumuz mücadeleyi bütün ruhuyla yansıtan ve milli marş olabilecek özellikte bulamamıştı.

İSTİKLÂL MARŞI YARIŞMASINDA ÖN ELEMEYİ KAZANAN DİĞER 6 ŞİİR

İSTİKLÂL MARŞI

Türk'ün evvelce büyük bir pederi
Çekti sancağa hilâl-i seheri
Kanımızla boyadık bahr-ü beri
Böyle aldık bu güzel ülkeleri

İleri, arş ileri, arş ileri
Geri kalsın vatanın kahpeleri

Hüseyin SUAD

İSTİKLÂL TÜRKÜSÜ

Millet aşkı, din aşkı, vatan aşkı uyansın
Yurduma göz diken, al kanlara boyansın
Ya ben ya onlar diyen silahına dayansın
Türk oğludur bu millet
Türkündür bu memleket
Türk oğludur bu millet
Türkündür bu memleket

Ankara A.S.

İSTİKLÂL MARŞI

Göz yaşına veda et,
Ey güzel Anadolu!
Hakkını korur elbet,
Türk'ün bükülmez kolu.

Hangi alçak el alır,
El zinciri boynuna?
Kim Yunan'ı bırakır,
Türk kızının koynuna.

Yurt yolunda kan olur,
Dünyalara taşarız.
Ya şerefle vurulur,
Ya efendi yaşarız.
KEMALİDİN KAMİ

İSTİKLÂL MARŞI

Yıllarca altı cepheye ateşle kanlara;
Türk'ün hilâl ü dinine düşman olanlar;
Ceddin o, Yıldırım gibi saldın zaman zaman
Yüksek başını eğilmedi bir an cihanlara.

Ey kahramanlar ordusu, ey yıldırım-şitab
(Ey kahramanlar, ey berk-ı pür-şitab)
göster cihan-ı mağrîbe bir kanlı inkılap!

MEHMET MUHSİN

İSTİKLÂL MARŞI

Altı bin yıl efendilik yaptın,
"Kahraman Türk" idi cihanda adın.
Bir ateşten siperden İslam'a,
Sönmeyen bir güneş gibi yaşasın.

Ey büyük ünlü milletimin ileri!
Hasmına çığnetme koş bu şanlı yeri!

M.

İSTİKLÂL MARŞI

Ey Müslüman, ey Türk oğlu
Açıldı istiklâl yolu,
Benim son günlerimdir,
Diyor bize Anadolu.

Birleşelim özümüzden,
Dönmeyelim sözümüzden,
Hem silelim bu lekeyi,
Tarihteki yüzümüzden.

İSKENDER HAKİ

TBMM'de Burdur milletvekili olarak bulunan Mehmet Âkif bu yarışmaya katılmamıştı. Âkif'in yarışmaya, para ödülü bulunduğu için katılmadığı, hâlbuki böyle bir marşın ancak Âkif tarafından yazılabileceği herkes tarafından söyleniyordu. O sırada Milli Eğitim Bakanlığı görevine getirilen Hamdullah Suphi (Tanrıöver) aynı düşüncede idi. Âkif'in yakın arkadaşı Hasan Basri'yle (Çantay) görüşerek, onu yarışmaya katılmak için ikna etmesini istedi. Ardından kendi el yazısı ile Âkif'e bir mektup yazdı.

"Pek Aziz ve Muhterem Efendim,

İstiklâl Marşı için açılan müsabakaya iştirak buyurmamalarındaki sebebin izalesi için pek çok tedbirler vardır. Zât-ı üstâdânelerinin matlup şiiri vücuda getirmeleri, maksadın husulü için son çare olarak kalmıştır. Asıl

endişenizin icap ettiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu müessir telkin ve tehyic vasıtasından mahrum bırakmamanızı rica ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar eylerim efendim."

Umur-ı Maarif Vekili Hamdullah SUPHI

Hasan Basri Çantay, yakın arkadaşı Mehmet Âkifi, marşı yazmaya nasıl ikna ettiğini şöyle anlatır:

"Mecliste Âkif'le yan yana oturuyoruz. Çantamdan bir kâğıt parçası çıkardım. Ciddi ve düşünceli bir tavır ile sıranın üstüne kapandım, güya bir şey yazmaya hazırlanmıştım. Ustat ile konuşuyoruz:

-Ne düşünüyorsun Basri?

-Mâni olma, işim var!

-Peki, bir şey mi yazacaksın?

-Evet.

-Ben mâni olacaksam kalkayım.

-Hayır, hiç olmazsa ilhâmından ruhuma bir şey sıçrar.

-Anlamadım.

-Şiir yazacağım da...

-Ne şiiri?

-Ne şiiri olacak, istiklâl şiiri! Artık onu yazmak bize düştü!

-Gelen şiirlere ne olmuş?

-Beğenilmemiş.

-(derin üzüntüyle) Ya!

-Ustat, bu marşı biz yazacağız!

-Yazalım, amma şartları berbat!

-Hayır, şartlar filan yok. Siz yazarsanız yarışma şekli kalkacak.

-Olmaz, kaldırmazlar, ilan edildi.

-Canım, Bakanlık buna bir şekil bulacak, Sizin marşınız yine Mecliste resmen kabul edilecek, Güneş varken yıldızı kim arar?

-Peki, bir de ikramiye vardı.

-Tabi, alacaksınız!

-Vallahı almam!

-Yahu, şaka ediyorum. Onu da bir hayır kurumuna veririz. Siz bunları düşünmeyin.

-Bakanlık kabul edecek mi ya?

-Ben Hamdullah Suphi Beyle görüştüm. Anlaştık. Hatta sizin adınıza söz bile verdim!

-Söz mü verdiniz? Söz mü verdiniz?

-Evet!

-Peki ne yapacağız?

-Yazacağız!

Tekrar, tekrar "Söz verdin mi?" diye sorduktan ve benden aynı keşin cevapları aldıktan sonra, elimdeki kâğıda sarıldı, kalemini eline aldı, benim daldığım yapma hayale, şimdi gerçekten o dalmıştı.

Meclis görüşmelerle meşgul, Âkif marş yazmakla.

48 saatlik bir sürede yazılan marş, 7 şubat günü Milli Eğitim Bakanlığına 725. şiir olarak teslim edildi.

Şiir gazetelerde halka duyurulduktan sonra sıra TBMM'deki çalışmalara gelmişti. 1 Mart 1921 günü yapılan toplantıda, TBMM başkanlık kürsüsünde Mustafa Kemal Paşa oturuyordu. Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi kürsüye gelerek Mehmet Âkif'in İstiklâl Marşı'nı okumaya başladı. Milli Mücadele'yi çok zor şartlarda yürüten Meclis üyeleri, daha ilk mısradan Meclisi alkıştan inletiyordu:

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak....

Alkışlarla kesilen okuma, tekrar başladı. Okunan mısralar bütün bir milletin gönül birliğini yansıtmaktaydı. Heyecanlarına hâkim olamayan milletvekilleri marşın ilk okunması bitene kadar yer yer alkışlarla okumayı kestiler. milletvekillerinin çok heyecanlanarak şiddetli alkışlarla marşın okunmasını kestikleri bölümler şunlardır:

Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

....

Doğacaktır sana vaat ettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın.

...

verme dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

....

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan şühedâ
Cânı, cânânı, bütün vânim alsın da Huda
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

"Biz yaşama ve bağımsızlık
isteyen milletiz.

Ve yalnız ve ancak bunun için
hayatımızı esirgemedен veririz!"
1921 (Atatürk'ün S.D. I, s. 195 -196)

Atatürk'ün başkanlık ettiği bu oturumda Hamdullah Suphi, İstiklâl Marşı'nı o gün tam dört kez okudu. Mustafa Kemal Paşa marş okunurken sırasının önünde ayakta dinliyor ve devamlı alkışlıyordu. Milletvekilleri de marşla bütünleşmişler, alkışlar ve gözyaşları içinde bir daha okunmasını istemişlerdi.

"Bu marşın, İstiklâl davamızı anlatış cihetinden büyük bir mânâsı vardır. Benim en beğendiğim parçası da budur:

Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet

Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin İSTİKLÂL

Benim bu millettен daima hatırlanmasını istediğim vecizeler işte bunlardır."

M. Kemal ATATÜRK

Mehmet Akif, İstiklâl Marşı'nın, bugün değeri 500 cumhuriyet altını eden ödülünü Darülmesai adlı, fakir kadın ve çocuklara iş öğreterek onları yoksulluktan kurtaran derneğe bağışlarken, sırtında paltosu yoktu. Cebinde de sadece borç aldığı 2 lira vardı...

Daha sonra marş besteleme yarışması açıldı. Buna 24 besteci katıldı. İstiklâl Savaşı'nın şiddetlenmesi yüzünden beste yarışması sonuçlanamadı. 1924 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, Ali Rıfat Çağatay'ın bestesini kabul etti. 1930 yılına kadar İstiklâl Marşı bu besteyle söylendi.

1930 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı Orkestrası Şefi Osman Zeki Üngör'ün bestesi kabul edildi.

Zeki ÜNGÖR İstiklâl Marşı bestesini nasıl yaptığını şöyle anlatır:

"Kurtuluş ordusu süvarilerinin İzmir'e girdiklerinden iki veya üç gün sonra evimde (...) oturuyorduk. Kapı çalındı. İlkokul öğretmenini İhsan merhum geldi. Büyük bir heyecan içinde süvarilerin İzmir'e girişlerini anlatmaya başladı. Hepimiz coşmuştuk. Hemen kalkıp piyanonun başına geçtim ve derhal içimden doğan parçayı çalmağa başladım. Böylece marşın ilk "ti..." yerine kadar olan akoru çıktı. Bu şekilde iki üç majör yaptım. Arkadaşlarım "Aman" dediler, "bu çok güzel bir şey olacak." Bunun üzerine İhsan'a, İzmir'in kurtuluşunu ve büyük zaferi bütün teferruatıyla anlatmasını rica ettim. O anlattı, ben çaldım. Böylece kısa zamanda eserin taslağı ortaya çıktı. Ertesi gün de çalıştım. İki gün sonra beste bitti. Götürüp arkadaşlara gösterdim. Çok beğendiler. Bunun üzerine bu müziği millî marş olarak takdime karar verdim. Ve kıymeti hakkında daha kat'i bir karar edinmek maksadıyla sonra direktörden gelen bir mektupta, eserin çok orijinal bulunduğu ve melodisinin Türk milletinin ihtişamına yakışacak şekilde olduğu belirtilerek tebrik ediliyordum. Bu mektup geldikten on beş gün sonra beni Ankara'dan çağırdılar..."

**Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatıyor,
Bir hilal uğruna Ya Rab ne güneşler batıyor...**

MİLLÎ MARŞ VE EDEBÎ METİN OLARAK İSTİKLÂL MARŞI

Prof.Dr. M.Orhan OKAY
E. Yeni Türk Edebiyatı Profesörü

Günümüze kadar gelen tarihî bilgilerin ışığında, Türk millî marşı yarışmasına 724 şiirin katılmış olduğunu biliyoruz. Bu şiirlerini tamamını ihtiva eden bir dosya maalesef mevcut değil. Yalnız bunlar arasında bir heyetin seçerek Meclis'e takdim ettiği yedi şiirden biri o sırada kabul edilmiş olsaydı yalnız zayıf bir millî marşımız olmakla kalmayacak, aynı zamanda, belki Türkçe'nin en güzel şiirlerinden birine sahip olamayacaktık.

Kabul edilme öyküsünü hepimizin bildiği İstiklâl Marşı'nın baş tarafında bir ithaf vardır:

"Kahraman Ordumuza".

İstiklâl Marşı'nı okurken ve dinlerken bu ithafın değerini ve önemini hatırdan çıkarmamak lâzımdır. O kahraman ordu ki, marşın yazıldığı çetin mücadele yıllarında kadın erkek her ferdiyle bütün bir milletin kendisiydi. Demek ki "Kahraman Ordumuza" ithafı, aynı zamanda "Kahraman Milletimize" manasını da taşımaktaydı.

Dünyada millî marşların güfteleri, bir şairin kaleminin mahsülü olmakla beraber, onu benimseyecek, yıllarca, yüzyıllarca dilinden düşürmeyecek olan milletin de karakterini aksettirmek gibi bir özelliği beraberinde taşırlar. Bu bakımdan birçok millî marş şairinin adı çok defa unutulur; bir milletin kuruluşunda, tarihi bilinmeyen devirlerde teşekkül eden destanlar gibi anonimleşir.

Bazı millî marşların ayrıca isimleri vardır. Bu isimler o milletin bir vasfını veya marşın yazıldığı, kabul edildiği sıradaki olağanüstü bir hadiseyi işaret eder.

Bizim millî marşımızın, dünya millî marşları arasında ayrı bir yeri vardır. Millî marşımızın adı "İstiklâl"dir. Bu kavram milletimizin çok önemli bir karakterini belirtmektedir. Tarihler, bilinen en eski çağlardan günümüze kadar Türklerin on altı, elli veya yüz küsur devlet kurmuş olduğunu yazarlar. Milletimizin tarihinde, hiçbir devirde devletsiz bulunmamıştır. Yazılı en eski Türkçe metinlerden olan Orhun Kitabeleri'nde de sık sık vurgulanan, Türk milletinin hür ve müstakil yaşamaya alışmış olmasıdır. Akif'in

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış, şaşarım
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner aşarım
Yırtarım dağları, enginlere sığmaz, taşarım

mısralarında Türk milletinin tarihinin bilinen en eski devirlerinden gelen bu değişmez karakterine işaret vardır.

Devletin çeşitli tarifleri varsa da bütün bu tariflerin içinde değişmeyen ve her zaman var olan unsur, istiklâldir. Yirminci yüzyıl başlarında, istiklâline sahip yegâne Türk birliği Osmanlı Devleti'ydi. Hatta bağımsız yegâne İslâm devleti de Osmanlıydı. Millî marşımız, işte bu devletin, adına medeniyet denilen tek dişi kalmış bir canavar tarafından yok edilme niyet ve teşebbüslerine karşı verilmiş bir kavganın içinden doğmuştur. Onun için adı "İstiklâl Marşı"dır. Onun için manzume İstiklâl'le başlar ve İstiklâl'le biter. Ayrıca şiirin başka kıtalarında, başka mısralarında İstiklâl kelimesi geçmese de zikredilmemiş bir istiklâl değişik motiflerle kendini hissettirir: "Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" mısrasında olduğu gibi. Çünkü sancak da aslında bir milletin istiklâlinin sembolüdür. Marşımızın bu ilk mısrasında da bayrak, istiklâlin sembolü olarak, hiç sönmeyeceği müjdesiyle birlikte gelir. Hem de "Korkma!" haykırışıyla zihinleri, gönülleri, yürekleri bir çığlık halinde doldurarak.

Bestelenmiş iki kıtasının sonunda ve bütün manzumenin sonunda tekrarlanan mısra "Hakkıdır Hakka tapan milletimin istiklâl"dir. Bu mısralarda milletimizin iki mühim karakteri bir arada belirtilmiştir. Biri, biraz önce belirttiğim, hiçbir devirde kaybetmediği istiklâlin onun hakkı olduğu. İkinci ise bu hakkın, istiklâl hakkının, iman duygusuyla beraber doğuşudur. İman duygusunu son mısradaki ikinci Hak kelimesinden çıkarıyoruz. Bu Hak, Allah manasındadır.

Görüldüğü gibi, millî marşımızın adı tesadüfî değildir. Hatta yazıldığı yıllardaki şartları düşünerek, sadece şairinin ümit ve temennisinden de ibaret olmadığını söyleyelim.

Millî marş güftelerinin bir özelliği de, içinden çıktığı milletin yaşadığı olağanüstü bir hali, bilhassa büyük felâketli zamanları, bunların arkasındaki büyük ümitleri ve zaferleri aksettirmesidir. Bir millî marş güftesi yazılmasının Akif'e teklifi ile İstiklâl Marşı'nın Büyük Millet Meclisi'nce kabulü tarihleri, 1920 Aralık ayı ile 1921 Mart'ı arasına rastlamaktadır. Bu tarihler İstiklâl Mücadelelerinin en kritik aylarıdır. Millî Marşımızın, "Korkma!" hitabıyla başlaması, iyi niyetli olmayan bazı itirazlara sebep olmuştur. Aslında Akif'in, şiirine bu hitapla başlaması çok manidardır. Yalnız dönemin şartlarını çok iyi bilmek gerekir. Batılı devletlerin silâhlı saldırıya Yunanlıların Anadolu içlerine yürümesi, Birinci İnönü Muharebesi, iç isyanlar ve bunların bastırılması gibi olayların vuku bulduğu zamanlardır. Meclis ve onunla beraber bütün bir Türk milleti korku, ümit, ümitsizlik, zafer ve sevinç haberlerini, duygularını, heyecanlarını arka arkaya ve birbirine karışmış halde yaşıyordu. İşte bu yeis günlerinde "Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" hitabıyla başlayan ve "Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl" mısrasıyla devam eden İstiklâl Marşı doğmaktadır. Millî Marşımızın "Korkma!" diye başlaması

boşuna değildir. Ümitsizliğin, inanç yokluğundan geldiğini haber veren bir dinin mensubu olan Türk milleti, bu manzume ile var olma azmini, imanını, iradesini yeniden bulmuştur. Onun için İstiklâl Marşı, bir milletin ölüm-kalım çağının destanıdır.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var
Ulusun, korkma, nasıl böyle bir imanı boğar
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar

Millî marşların en önemli özelliklerinden biri de anonim karakter taşımalarıdır. Yani tıpkı destanlar gibi, milletçe yaşanmış, milletçe yaratılmış, sahibi bilinmeyen anonim karakterde bir şiir olması. İstiklâl Marşı anonim bir şiir değildir. Ancak Akif'in, bu marş için açılmış yarışmaya ne şartlar altında katıldığını, yahut katılmayıp ısrar üzerine sonradan ne şartlar altında şiirini gönderdiğini biliyoruz. Akif'in bu yarışmaya katılmamasındaki felsefesi açıktır: Millî marş güftesi ısmarlama olmaz. Ve marşın yazılmasından dolayı da para gibi hasis bir menfaat kabul edilemez.

Mehmed Akif'in bütün Safahat'ında, içinde yaşadığı topluma yabancı kalmadığını, onun dertleriyle nasıl hemdert olduğunu biliyoruz. Fakat hiçbir şiirinde, İstiklâl Marşı'nda olduğu kadar, âdetâ mistik bir ruhla, milletiyle beraber, milletiyle bir aynileşme, özdeşleşme içinde olmamıştır. İşte bütün bu olağanüstü şartların birleşmesiyle Mehmed Akif'e göre İstiklâl Marşı artık kendisinin değil milletin ruhundan çıkmış bir şiir olmuştur, başka bir ifadeyle şiirinde milletini konuşturmuş bir medyum gibiydi. Bunun için onu Safahat'a almamış ve "o benim değil, milletimindir" demiştir.

İstiklâl Marşı'mızı, başka milletlerin millî marşlarından ayıran özellikleri zikrederken unutulmaması gereken bir karakterini de belirtmek gerekir. O da, şairinin Türkiye'de bütün bir millet tarafından bilinen bir şahsiyet olmasıdır.

Dünyada millî marşların çoğu, adı duyulmamış veya o milletin edebiyat tarihlerinde önemli yeri olmayan şairlerin yazdıklarıdır. Mehmed Akif yalnız İstiklâl Marşı'nın şairi olarak değil, hemen bütün şiirleriyle zamanında da, günümüzde de en çok tanınan şairdir. Belki bütün milletimizce en çok benimsenen ve en çok okunan şairdir. Akif'in şiirinde fanteziye yer yoktur. Kendi şiiri hakkında söylediği "Bir yığın söz ki samimiyeti ancak hüneri" mısraı da bu gerçeği gösterir. Akif kadar milletin acılarını, mutluluklarını samimi olarak duyan, yaşayan ve yazan başka ikinci bir şairden bahsetmek kolay değildir.

Unutulmaması gereken bir nokta daha vardır ki bu da İstiklâl Marşı'nın edebî bir metin olarak da Türk şiirinin en güzel örneklerinden olmasıdır.

İstiklâl Marşı, gerek nazım tekniği gerekse muhteva bakımından herhangi bir millî marş güftesinin çok ilerisinde, Türk edebiyatının en güzel lirik-kahramanlık şiirlerindendir. Son kıtası beş mısra olmak üzere dörder mısralık on kıtadan oluşan ve aruzla yazılmış olan şiirin her kıtasının bütün mısraları tam kafiyevidir ve her kıtanın, temayı teşkil eden duyguyla uyumlu ton ve vurguların yer aldığı sağlam bir nazım yapısı vardır. Hece vezninin yaygınlaştığı ve ciddi olarak rekabete girdiği bir dönemde geleneksel şiirimizin vezni olan aruzun Akif'in kaleminde olağanüstü bir rahatlıkla kullanıldığını bütün eleştirmenler kabul eder.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl

Uyarıcı, vurgulu tonda hitap ifadeleri:

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
yahut

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın!

veya
Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı!
mısraları gibi.

Fakat dua mısralarına geldiğinde Akif secdelere kapanırcasına büyük iradenin önünde diz çöker:
Ruhumun senden İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli
Bu ezanlar ki şahadetleri dinin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

İşlenen temalar bakımından da sağlam bir yapısı olan İstiklâl Marşı'nda ilk iki kıtada bayrağa hitap eden şair, onun milletin varlığıyla beraber ebedî istiklâlini müjdelere. Şair üçüncü ve dördüncü kıtalarda Türk milleti adına konuşmakta, ebedî hürriyet aşkı ve imanı ile Batıların maddî güçlerine karşı direneceğini söylemektedir. Türk askerine hitap eden beşinci ve altıncı kıtalar, üstünde yaşadığımız yerlerin alelade bir toprak değil vatan olduğunu, onun düşmana çiğnetilmemesi gerektiğini telkin eder. Yedinci ve sekizinci kıtalarda sevilen pek çok şey kaybedilse bile vatanın kaybedilmemesini ve ezan seslerinin kesilmemesini niyaz eder. Dokuzuncu kıtada bu duası kabul edildiği takdirde kendi ruhunun da vecd içinde yükseleceğini söyler. Nihayet son kıtada yine bayrağa dönerek ona ve millete ebediyen çöküş olmayacağını, hürriyetin ve istiklâlin ebediyen onun hakkı olduğu müjdesini tekrar eder.

Milletin iradesine ve Allah'ın müminlere vaat ettiği zaferin er geç gerçekleşeceğine inanan Mehmed Akif'in şiirindeki özelliklerinden biri de millî ve ulvî değerler ile dinî motifleri dengeli bir şekilde kıtalara yerleştirmesidir. Bayrak, hilâl, yıldız, hak, hürriyet, istiklâl, yurt, millet, ırk, vatan, kahramanlık gibi millî kavramlarla iman, şahâdet, helâl, cennet, Hudâ, ezan, mâbed, vecd gibi dinî motifler birbiriyle uyum halinde ve zengin bir belâgatle kullanılmış, böylece Millî Mücadele'yi gerçekleştiren halkın ruhunda mevcut iki önemli kavram İstiklâl Marşı'nın da iki temel temasını oluşturmuştur.

Bütün bu vasıflarıyla İstiklâl Marşı tek taşı bile yerinden oynatılmayacak muhkem, harikulâde bir ses, söz ve mana mimarisidir.

BASINDA AFL

ÖSS ZAFERİ

Aydın Fen Lisesi ödüle doymuyor!

Yeni eğitim sistemiyle birlikte Türkiye'de yapılan ÖSS sınavı, Aydın Fen Lisesi'nin 2004 yılında Türkiye birincisi oldu. Bu başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 2001 yılında Türkiye ikinci, 2002 yılında Türkiye birinci, 2003 yılında Türkiye birinci oldu. Aydın Fen Lisesi, 2004 yılında Türkiye birincisi oldu. Aydın Fen Lisesi, 2004 yılında Türkiye birincisi oldu.

Yeni eğitim sistemiyle birlikte Türkiye'de yapılan ÖSS sınavı, Aydın Fen Lisesi'nin 2004 yılında Türkiye birincisi oldu. Bu başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 2001 yılında Türkiye ikinci, 2002 yılında Türkiye birinci, 2003 yılında Türkiye birinci oldu. Aydın Fen Lisesi, 2004 yılında Türkiye birincisi oldu. Aydın Fen Lisesi, 2004 yılında Türkiye birincisi oldu.

■ Sayısal puanlara göre yapılan derecelendirmede ise 30 öğrenciyle sınava katılan Aydın Fen Lisesi ortalama 284.263 sayısal puanla Türkiye birincisi oldu. Turgutlu Halil Kale Lisesi de 283.142 puanla Türkiye ikinciliğini elde etti. ■ 9. sayfada

Aydın Fen Lisesi...
otomatik öğretme...
leri Nihat Afşin...
3p Arslan, İstan...
eknik Ünivers...
afından Öğretm...
Haftası sebebi...
zenlenen yangı...
a "Yılın Öğretm...
seçildiler. O...
Müdürü Tan...
Sarayköylüoğlu...
öğretmenleri...
gürur duyduklar...
söyledi.

latemat...
Aydın Fen Lisesi'nin...
bul Teknik Ünivers...
an sebebiyle düzen...
i seçildiler. İki gün...
de derslerini n...
adına düzenlenen be...
müdürü Tansel Sar...

2004 ÖSS'nin bir Aydın Fen Lis

Aydın Milli Eğitim Müdürü Yardımcısı Nuri Aktaş, Aydın'ın 2004 ÖSS'de Türkiye birincisi, Aydın Fen Lisesi'nin de Türkiye birincisi olduğunu bildirdi. Aktaş, Milli Eğitim Müdürlüğü'nde düzenlenen basın

toplantısında, 2004 ÖSS'de Aydın'ın genel başarı sıralamasında Türkiye üçüncüsü olduğunu anımsattı.

Aktaş, "2003-2004 eğitim öğretim yılında Türkiye ve KKTC'de ÖSS'ye katılan orta öğretim ve dengi okul sayısı 6 bin 749'dur. Bu okullardan 3 bin 929'u liseler grubu, 2 bin 820'si ise meslek liseleri grubudur. Aydın Fen Lisesi 6 bin 749 okul arasında ÖSS-SAY puan türünde Türkiye birincisi olmuştur" diye konuştu.

Aktaş, ÖSS'de lise türünde Kuyucak Pamukören Lisesi'nin ÖSS-SAY puan türünde Türkiye beşincisi, Aydın Lisesi'nin ÖSS-EA puan

türünde Türk...
Aktaş, Ay...
yanında Öğre...
ilen 2004'de...
"Anadolu Lis...
ÖSS-SÖZ'de...
ağırıklı lise...
Lisesi ÖSS S...
Anadolu Öğr...
Türkiye on d...
türünde, Ay...
puan türünde

Aydın Fen Lisesi, ÖSS'de Türkiye birincisi oldu

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (ÖSS) 2004'te 284.263 puanla sayısal Türkiye birincisi olan Aydın Fen Lisesi, bunu öğrenci ve öğretmenlerinin ortak başarısı olarak değerlendirdi. Okul Müdürü Tansel Sarayköylüoğlu, ÖSYM tarafından açıklanan kesin sonuçlara göre en büyük başarıyı bu yıl yakaladıklarını söyledi. Sarayköylüoğlu, "Aydın Fen Lisesi, takım ruhuyla bu başarıyı yakalamıştır. Öğretmenlerimiz, mesai anlayışı gözetmeden çalışmıştır," dedi. Lise, sayısal puanlamaya göre yapılan derecelendirmede 30 öğrenciyle sınava katılarak, ortalama 284.263 sayısal puanla Türkiye birincisi oldu.

ÖSS'de 2001 yılında Türkiye ikinci ve üçüncüsü, 2002'de birinci, 2003'te ikinci çıkardıklarını, son dört yıldır hep ilk beşte yer aldıklarını belirten Aydın Fen Lisesi Müdürü Sarayköylüoğlu, bu yıl takım çalışmasının zaferiyle sayısal alanda Türkiye birincisi olduklarını söyledi. Aydın, Cihan

Aydın Fen Lisesi'nden müthiş Aydın Fen Lisesi, sayısal puanalara göre yapılan

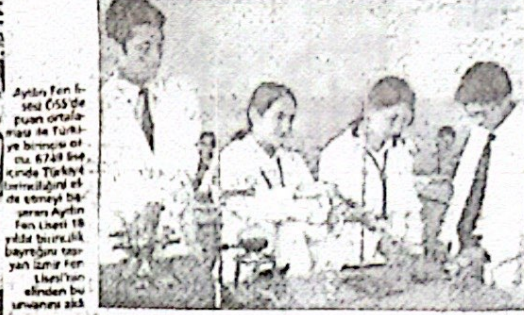
Gazete Flaş - Aydın Fen Lisesi'nden müthiş başarı. Aydın Fen Lisesi, sayısal puanalara göre yapılan derecelendirmede, 30 öğrenciyle sınava katılarak, ortalama 284.263 sayısal puanla Türkiye Birincisi oldu.

Aydın Fen Lisesi Müdürü Tansel Sarayköylüoğlu, 2001 yılında Türkiye 2. ve 3. sı, 2002 yılında Türkiye 1. sı, 2003 yılında Türkiye 2. sı çıkardıklarını, son dört yıldır hep

ilk beşte y...
masının 24...
söyledi. T...
"Türkiye b...
daha yükse...
bul, Ankar...
Fen Lise'ler...
aldık. Bu bi...
köylüoğlu...
nük öğretm...
ki tüm ÖSS

Aydın Fen Lisesi, Sayısal'da Türkiye birinciliğini elde etti

ÇARŞAMBA 2 SUBAT 2003

168 öğrencisiyle 8 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu

“Yılın Öğretmeni”

Yılın öğretmeni, İstanbul'dan öğretmenler tarafından seçildi. Aydın Fen Lisesi'nde görev yapan öğretmenler arasında en çok oyu alan öğretmen, Tuncer Çetinkaya oldu. Aydın Fen Lisesi'nin 168 öğrencisiyle 8 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu.

Gençlerin önü açılsın

Bu sene başlatılan Aydın Fen Lisesi Müdürlüğü, öğrencilerin önünü açıyor. Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

Aydın Fen Lisesi'nin 18 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu. Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

Aydın Fen Lisesi'nin 18 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu. Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

Aydın Fen Lisesi gençler ekip halinde çalışıyor.

Üniversite sınavında en başarılı lise Aydın Fen Lisesi oldu

Üniversite sınavında Türkiye'nin en başarılı lise-leri belirlendi. Sayısal alanda 284 puan ortalamasıyla birinciliğe yerleşen Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır bu alanda birinciliği kimseye bırakmayan İzmir Fen Lisesi'ni yerinden etti. Sözel alanda ise birinci yine İzmir Fen Lisesi olurken, yabancı dil (İngilizce) alanında Yeşilköy 50. Yıl Anadolu Lisesi birinci oldu. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM), 2004 yılı Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ve Yabancı Dil Sınavı'nın (YDS) okul türleri ve illere göre incelendiği istatistik verilerine göre Türkiye'nin en başarılı okulları arasında fen liseleri bulunuyor. Sayısal ve sözel alanlarda ilk 10 arasında devlet fen liseleri haricinde sadece Özel Yamanlar Fen Lisesi ve Samsun Özel Fetha Fen Lisesi girmeyi başardı. YDS'de ise özel okullardan ilk 10'a giren okul yok. Aydın Fen Lisesi Müdürü Ahmet Tansel Sarayköylüoğlu, takım çalışmasıyla böyle bir başarıya imza attıklarını belirterek, "İzmir Fen Lisesi bu alanda 18 yıldır birinciliği kimseye bırakmıyordu. Ancak bu sene bizim çocuklarımız çok geriden başlamalarına rağmen çalıştılar ve başarılı oldular." dedi. Sözel alanda Türkiye'nin en başarılı lisesi olan İzmir Fen Lisesi Müdürü Erdoğan Sağdıç ise her alanda birinciliğe alıştıklarını; ancak bu yıl sayısal alanda üçüncü oldukları için üzülüklerini söyledi. Sağdıç, yeniden birincilik için mücadele edeceklerini ifade etti. Yabancı dil alanında birinci olan Yeşilköy 50. Yıl Anadolu Lisesi Müdürü Ahmet Topçu da ilk yıldır dil sınıfı açtıklarını belirterek, "Öğrenci sayımız azdı. Derece bekliyorduk ama birincilik sürpriz oldu." şeklinde konuştu. Tuncer Çetinkaya, İstanbul

İncisi sesli

en başarılı olduğunu söyledi. Aydın Fen Lisesi'nin 18 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu. Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

Aydın Fen Lisesi'nden iki büyük başarı daha!

Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

başarı ÖSS Zaferi

Derecelendirmede 284,263 puanla Türkiye Birincisi oldu. Aydın Fen Lisesi'nin 18 yıldır eğitim veren kurum, 2002 yılında da TÜBİTAK Türkiye şampiyonu olmuştu. Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi. Eğitimde başarıya ulaşan Aydın Fen Lisesi, 18 yıldır Türkiye birincisi.

BAŞARI BİZİM DİĞER ADIMIZ...

Yeni yeşermeye başlamış çok yapraklı bir fidandır Aydın Fen Lisesi. Günü geldiğinde koskoca bir ağaç olacaktır .Kökü sağlam başı dimdiktir.İşte bu fidan her sonbahar geldiğinde henüz yaprakları yeşermemiş yapraklarını başka büyük ağaçlara verirken,üzüntüsünden ağlar ve kurur .Ama bu onun için bir son değildir.Yeni ve güzel bir başlangıçtır aslında.

Aydın Fen Lisesi yine yapraklarından birini döktü 2004 ÖSS sonbaharında.Giden yaprakların arkasından çok ağılandı ama yerine açan başarı tomurcukları sevindirdi onu,yeniden yeşermesine yetti bile.

2004 Öğrenci Seçme sınavında bir çok arkadaşımız yanımdan ayrıldı. ODTÜ,Bilkent Boğaziçi.....hepsi ,onları yanlarına almaktan gurur duydu.Tabii üniversiteler onların başarısının küçük bir parçasıydı..Onlar 2004 ÖSS sonbaharında çok şeyler kattı Aydın Fen Lisesi' ne.

Türkiye genelinde sayısalda 284.263 ortalamasıyla birinci; eşit ağırlıkta 280,006 puanla ikinci; sözelde 271.978 puanla yine ikincilik elde ettik.

İsim

Mithat Temizer
Asena Devrim
Orkun Kırılı
Kaan Temir
Didem Öz
Emrah Armağan
Emrah Uysal
Özge Ertunç
Duygun Fatih Demirel
Eylem Kuday
Cihan Kara
Onur Güvenç
Ferhat Kızılar
Fırat Gökoğlan
Mehmet Selman Tamer
Şükran Akbay
Muharrem Burak Ünüvar
Ayşe Aydın
Başak Aldemir
Coşkan Selçuk
Osman Zeki Gökçe
Cemal Bozacı
Selnaz Ciğerim
Serhan Altuğ
Hande Ezgi Aydın
Ömer Yakalı
Halil Orhan Koç
Kazım Burak Kevran
Müge Çardak

Kazandığı Fakülte

Hacettepe Tıp (İngilizce)
Koç Endüstri Müh. (Burslu)
Bilkent Üniv. İşletme Fak. İşletme (Burslu)
ODTÜ Elektrik-Elektronik
Dokuz Eylül Tıp
İTÜ Elektronik Müh.
Boğaziçi İktisat
İTÜ Endüstri Müh.
Yeditepe Sistem Müh.(Burslu)
Ondokuz Mayıs Tıp
Yeditepe Elektrik-Elektronik Müh.(Burslu)
Galatasaray İktisat (Burslu)
İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı
Dokuz Eylül Tıp
Koç Fizik (Burslu)
Yeditepe Biyomedikal Müh.(Burslu)
Boğaziçi Elektrik-Elektronik
Hacettepe Tıp (İngilizce)
Koç Endüstri Müh.(Burslu)
Boğaziçi Bilgisayar Müh.
Koç Ekonomi(Burslu)
ODTÜ Endüstri Müh.
ODTÜ İşletme
İTÜ Kontrol Müh.
Boğaziçi İktisat
İTÜ Endüstri Müh.
Boğaziçi İktisat
İTÜ Uçak Müh.
Uludağ Endüstri

kısa... kısa...

AYRILIK ACI OLDU...

İçimizde buruk bir hüzün bırakıp gittiler. Kimimiz ağladı. Onlardan ayrılırken, kimimiz de sevindi onların mutluluğunu görünce...

Okulumuz 2003-2004 yılında da 48 öğrenci mezun etti. Ve mezunlarımızın bir çoğu istediği yere yerleşebildi. Tabi ki ağırlık yine ODTU, BOĞAZİÇİ, SABANCI ve KOÇ'taydı.

Neyse! Biz sizi çok özledik yeni üniversiteliler. Eğer yolunuz buralara düşerse bizleri ihmal etmeyin. Başarılar!..

ÖĞRETMENİM CANIM BENİM

Okulumuzda düzenlenen 'Öğretmenler Günü' etkinlikleri bir çok kişinin dikkatini çekmişti hatırlarsanız.

Öğretmenlerin, öğrencilerin derin süzgecinden geçmiş olduğunu bir kez daha gördük. Okunan duygusal kompozisyonların ardından, arkadaşlarımız yaptıkları öğretmen taklitleriyle hepimizi kahkahaya boğdular. Hocalarımızın Öğretmenler Günü'nü tekrar kutlarız.

EN BÜYÜK BAŞKAN BİZİM BAŞKAN!

'Eğer beni seçerseniz bahçeye havuz yaptıracağım'... sesleri çok da yabancı değil aslında bize. Kasım ayında okulumuzda yapılan başkanlık seçimleri gerçeğini pek de aratmadı. Zarflar, parmağımızdan bir hafta çıkmayan mürekkep, Özer Hoca'nın kendi elleriyle mühürlediği sandık...

Bir hafta süren bu seçim fırtınasına sessiz aday, Burak, son noktayı koydu. Burak'ı tebrik eder, seçimde emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

ÇÖMEZLER

Aramıza yeni katılan mini mini hazırlıklarımız okulumuza Çok çabuk alışmış anlaşılır. Okulumuza geldiğinden beri yaramazlıklarıyla dillere destan bu dönem 15 kişilik Nazilli nüfusuyla dikkat çekiyor.

Sevimli hazırlıklarımız yurdumuzun nüfusunu arttırmasıyla da anılıyor. Neyse biz onlara Aydın Fen Lisesi'ne hoşgeldiniz diyoruz. Biz onları sevdik, inşallah onlar da bizi sevmiştir.

GELENEKSEL GECE

Müzik...Eğlence...Dans...

Geçen ay okulumuzda düzenlenen moral gecesini de unutmadık tabii. Okul aile birliğimizin düzenlediği bu gecede bol bol terleyip stres attık hepimiz. Arkadaşlarımız, Çağlar, Can, Engin ve Caner'in çaldıkları eşsiz müziklerin eşliğinde gece boyunca eğlendik ve dans ettik. Bir de marifetli velilerimize teşekkür etmek lazım. Hazırladıkları eşsiz yiyeceklerin tadı hala damağımızda doğrusu.

Daha ne denebilir ki! Böyle bir gece yaşattıkları için okul aile birliğine ve tüm öğretmenlere teşekkür eder, en yakın zamanda tekrarını isteriz!

ELVEDA

İçimiz cız etti onlardan ayrılırken. Üzülmüştük hepimiz. Evet, zor olmuştu onları bırakmak. Ash Hoca'yı, Cengiz Hoca'yı, Demet Hoca'yı...

Geçen sene de birçok öğretmenimiz emekli oldu ya da atandı okulumuzdan. Şimdi hepsi başka yerlerde, başka okullarda. Fakat biz hala unutmadık onları. Arada sırada okulumuza uğradıklarına bakılırsa onlarda bizi unutmamış anlaşılır. Biz sizi çok özledik. Bizi hiç unutmayın.

Zamanı tutamıyoruz ya, dokunamıyoruz hani... sürekli değişiyor sürekli büyüyor. Şartlar ne olursa olsun mutlaka dönüşüyor saniyeler dakikaya, dakikalar saatlere, günlere, aylara, yıllara, asırlara... Bizler mutlu ya da mutsuz bir şekilde uyanıyoruz sabahlara. Peki zihinsel engellilerimiz... Güne bizden farklı başlayıp, bizden farklı yaşayanlar... Uzak olduğumuz bu konu hakkında az da olsa bilgi sahibi olmak için Emre Özel Eğitim Merkezi Müdürü Gülden Pala Aktürk'le görüştük.

-Burada hangi engellilere yönelik eğitim veriyorsunuz?

-Bir çoklarına. Otistikler, down sendromlular, halk arasındaki söyleyişle sipastikler, hiperaktifler bunların yanı sıra işitme ve yürüme engelliler...

-Eğitiminiz nelere dayalı?

-Bizim amacımız onları kendi kendilerine yeter hale getirmek. Öz bakımlarını gerçekleştirebilecek hale getirmek. Zorunlu ihtiyaçlarını karşılayabilecek konumu kazandırmak. Okuma-yazma, para kullanma, kas gelişimi gelişmeleri yetersiz olanlarda yardımsız yürümelerinin sağlamak.

-Toplumumuzda engelliler ne durumda?

-Aslında engelli yerine özel gereksinimli demek daha doğru olur. Toplumumuzun yüzde on beşinin özel gereksinimleri var. Bu göz ardı edilebilecek bir rakam değil. Tabi ki onlar için yapılması gerekenleri de göz ardı edemeyiz. Toplumumuzda bunlarla ilgili yanlış bilgiler de var. Birçokları hiperaktivitenin ileri zekadan kaynaklandığını sanıyor. Halbuki hiperaktivite dikkati toplama ve yoğunlaşma problemidir. Kimilerine zeka kaybı olabilirken kimilerindeyse olmuyor fakat dikkat eksikliğinden kaynaklanan öğrenme sorunları yaşanmaktadır. Bazı durumlarda ilaç tedavisi gerektirmektedir. Yani aslında nörolojik bir olaydır. İleri zekayla ise alakası yoktur, o çok daha farklı bir durum.

-Yani ileri zekalılarda da özel gereksinimlik gerçekleşmekte bunu biraz açar mısınız?

-Evet ileri zekalılar da özel gereksinimi olan bireyler içerisinde. Doğru yönlendirilmezse hem

zamanı tutamamak...

Meltem KUNT

çevreleri için hem de kendilerince sorunlar yaratabilirler. Siz de çevrenize baktığınızda bunu fark edebilirsiniz. Örneğin üstün zekalılarda görülen aşırı hırs bazen çevrelerine zarar verecek konuma ulaşabilmektedir. Bu yüzden onların eğitimlerine de dikkat edilmelidir. Örneğin fen liseleri bu amaçla kurulmuştur. 1957 yılına Amerika'dan gelen uzmanlar ki bunlardan biri de Fethi Toker'dir; üstün zekalılar için ileri öğretim sınıfları ayarlamışlardır. Bu şekilde ileri zeka seviyesindeki çocuklar sınavsız bu sınıflara alınarak eğitimleri sağlanmak istenmiştir. Fakat tüm üst düzey kişiler çocuklarını bu sınıflarda okutmak isteyince sınav sistemi geliştirilmiştir.

-Duygusal yönleri ve yetenekleri nasıl gelişmiştir?

Belki de bizden üstün oldukları nokta buradadır. Oldukça duru ve samimiler. Sizi sevmediklerinde yüzünüze açıkça söyledikleri gibi sevgilerini de aynı şekilde belli ediyorlar. Duygularını gizlemek gibi bir gayeleri yok ağlamak da isteseler içlerinden kızıp bağırarak da gelse tepkilerini anında belli ediyorlar. Yeteneklerine gelince fiziksel engellilerde çok zor olmasına rağmen diğerlerinde çok hoş el becerilerine sahipler ve bunlar bir şekilde değerlendirilebilir.

-Bir iş sahibi olma ve aile kurma eğilimleri ya da olanakları neler?

-Avrupa'da down sendromlular için kurulan köyler var. Bu köylerde kendi ihtiyaçlarını tamamen kendileri karşılıyorlar ve çocuk sahibi olmaları engellenecek şekilde evlendirilerek bazı duyguları onların da yaşamaları sağlanıyor. Fakat Türkiye'de göz ardı edilen bir konu. Bütün sorumluluk ailelere kalıyor. Zaten ailelerin en çok önemseydiği konuların içinde "Askere gidecekler mi?" ve "Evlenecekler mi?" geliyor. Devlete düşen çok şey var. Devlet kontrolü altında iş sahaları açılması gerek. Biri oluşturulacak atölyede zımpara yaparken diğeri çok güzel montaj yapabilir. Bu şekilde üretimde rol alabilirler. Toplumda kimi kişiler çok duyarlı davranırken kimileri ise olabildiğine basmakalıp düşüncelerle yaklaşıyor. Örneğin bizim kas gelişimi yetersiz olan öğrencilerimizden biri için tıp eğitimi almış bir uzman "Yürüyünce ne olacak, düşer bir yerlerden." yorumunda bulunabiliyor.

-İlimizde durum nasıl?

-Çok iyi olduğu söylenemez. Büyük şehirlerde ailelerin oluşturduğu sivil toplum örgütleri amaçlarına ulaşabiliyor. Bursa'da özel gereksinimliler için oluşturulan toplu taşıma servisinden ücretsiz olarak yararlanabiliyorlar.

Hayata belki bizden daha fazla asılan ve belki de hayatı daha fazla hak eden bu insanlara *teşekkür ederim.*

DÜZENİ BOZUK DÜNYA

Neden Dünya' da düzensizliğin olasılığının daha yüksek olduğunu düşündünüz mü hiç? Ya da kırılan bir yumurtanın neden asla eski haline gelmediğini, neden ısı enerjisinin % 100 verimle dönüştürülemediğini.... Tersinmez süreçler adını verdiğimiz bu durumların niçin geri dönüşü yok?

Sanıyorum bu sorulara yanıt verebilmek için termodinamik yasaları ve entropi hakkında bilgi sahibi olmalıyız.

Termodinamiğin 4 yasasından 1. ve 2. yasaları evren gibi kapalı sistemler, yani çevre ile enerji alış veriş olmayan sistemler için geçerlidir. Enerjinin korunumu yasası olarak bildiğimiz 1. yasaya göre, enerji ısı enerjisi, elektrik enerjisi, kinetik enerji gibi değişik formlarda bulunur ve yoktan var edilemeyen bu enerjiler yok olmaz, birbirlerine dönüşebilir. Buraya kadar her şey açıktır fakat diğer enerjiler ısı enerjisine kayıpsız olarak dönüşebilirken, ısı enerjisinin kayıpsız olarak mekanik enerjiye dönüşmesi olanaksızdır. Yani daha bilimsel bir dille ısı enerjisinin dönüşümü tersinir bir süreç değildir.

Enerji dönüşümleri arasındaki bu dengesizlik termodinamiğin 2. yasasını oluşturur. 2. yasaya göre bütün doğal enerji dönüşümleri tersinir değildir ve bu oluşumlar tercihlerini hep olasılığı yüksek durumlardan yana kullanırlar. Olasılığı yüksek durum ise enerji farkının en az, mümkünse eşit olduğu durumdur. Yani amaç dengeyi sağlamaktır.

Bu durumda ısı enerjisi hiçbir zaman tam olarak mekanik enerjiye dönüşmez. Kayıp dediğimiz enerji ise asla yok olmaz; sadece iş üretme yeteneğinden yoksun kalır. "Enerji zaten 'iş yapabilme yeteneği' diye tanımlanırken iş üretme yeteneğinden yoksun bir enerjiden nasıl bahsedilebilir?" sorusunu kendime sordum ancak her hangi bir kaynaktan bu soruya yanıt bulamadım...

Asıl konuya dönersek, ısı enerjisi dönüşümündeki bu farklılığın amacının denge olduğunu söylemiştim. Doğadaki denge arayışını en basit örnekle; sıcak ve soğuk birer bardak suyu karıştırdığımız zaman ısı denge sağlandığı anda yani ısı enerjileri eşitlendiği anda alış verişin durmasıyla açıklayabiliriz. Üstelik alış veriş durduğu anda bunun geri dönüşümü ya da devamı fazladan enerji harcamaksızın sağlanamaz.

Peki ya enerji kayıpları olmasaydı? Tüm süreçler tersinir olsaydı?

Bir topu yere attığımızda mekanik enerji ısı enerjisi haline geldikten sonra kayıpsız olarak tekrar mekanik enerjiye dönüşür ve top aynı yüksekliğe yine fırlayacaktı. Tabi iyi yönleri de olurdu. Okyanuslarda depolanmış ısı enerjisini bedavaya mekanik enerjiye dönüştürüp kullanırdık. Biz ısı enerjisini dönüştürebilmek için sıcaklık farkına ihtiyaç duyuyoruz ama doğanın dengesi böyle ayarlanmış olmasaydı hiçbir şey bu şekilde olmayacaktı.

Gelelim entropi kavramına... Entropi, iş yapma yeteneğini kaybetmiş, dönüştüremediğimiz, ve "kaybedilmiş" olarak tabir ettiğimiz enerjinin ölçümü için kullanılan bir kavramdır. Bir ölçü birimi değildir; hesap yoluyla bulunur fakat kütle, hacim vb. gibi kendine özgü bir birime sahip değildir. Isıl denge sağlandığı anda entropinin artışı durur; serbest düşmeye bırakılan bir taşın hareketi gibi tersinmez süreçlerde entropi sürekli artar, çünkü enerji kaybı vardır.

Sonuç olarak entropinin arttığı durumlarda düzensizliğin de arttığını söyleyebiliriz. İlk hali düzen olarak kabul ettiğimiz zaman, ısı enerjisi dönüşümlerinde ilk duruma asla dönülmediğini hesaba katınca düzensizliğin arttığını fark edebiliriz. Zaten entropi düzensizliğin bir ölçüsü olarak da görülmektedir.

Anlıyoruz ki; doğa dengeyi sevdiği kadar düzensizliği de sever. Aynı ayrı kaplarda tuttuğumuz homojen karışabilen sıvıların karışmamış halleri düzendir. Karıştıkları zaman dengeye ve düzensizliğe ulaşırlar; entropileri artar; ısı dengeye ulaştıkları anda dönüşüm ve alış veriş olayları durur. Ve dıştan bir etki olmadıkça asla eski hallerine dönmezler. Yani tersinmez bir süreçtir.

Buraya kadar okuduklarınızın hepsi kapalı sistemler için geçerli. Yani dış çevreyle ilişkili, enerji ya da madde alış verişindeki bir sistem için bu yasalardan yararlanamayız. Şükredelim ki evren de kapalı bir sistem ve denge ile düzensizliği seviyor.

Ne güzel, bu Dünya' nın düzeni bozuk!

Harfler rakama dönüşürse...

Hayatımızda bir sırrımızı arkadaşımıza anlatırken üçüncü bir kişinin bundan haberdar olmaması için elimizden gelen her şeyi yaparız. Bu yazıda bu konuda işinize yarayacak şeyler bulacaksınız. Şifrelemenin çok sık kullanıldığı yerlerden bir tanesi de kredi kartıyla internet üzerinden yapılan alışverişler. Bunlarda genel olarak "RSA" denen bir teknik uygulanıyor. Bu sistemde ilk önce haberleşmek istediğiniz kişiyle bir ön görüşme yapıyorsunuz ve bir anahtar belirliyorsunuz. Sonra da bilgiyi RSA'ya göre şifreleyerek gönderiyorsunuz. Bu sistemin ayrıntısı ve uygulanışı en alta yazıyor. Fakat mesajın başka birisinin eline geçme ihtimali var. Ama mesajı eline geçiren meraklı kişi mesajın içeriğini öğrenmeye kalkıştığında ise karşısında çözülmesi çok zor bir matematik problemi bulacaktır. Büyük bir tamsayının çarpanlarına ayrılması...

15 gibi bir rakamın çarpanlarına ayırmak çocuk oyuncağıdır. Fakat sayı büyüdükçe iş zorlaşıyor. Bir milyon gibi 6 basamaklı bir sayıyı çarpanlarına ayırmak istiyorsunuz. Çarpanlarından en az birini üç basamaklı olması gerektiğinden yola çıkarak 2 den 999 a kadar olan tüm sayıları denemeniz gerekiyor. Bu da 1000 e yakın bölme işlemi yapmanız demek. Elinize 1000 rakamlı bir sayı verildiğinde bunu çarpanlarına ayırmak için on üzeri beşyüz tane sayıyı teker teker denemeniz gerekiyor. İşinizin ne kadar zor anlatabilmem için görünür evrendeki atom sayısının on üzeri yetmiş sekiz civarında olduğunu ekleyelim. Yani evrende bu problemi çözmek yeteneğine sahip bir paralel işlemcili bilgisayarı üretebilecek kadar madde bile olmadığını görürsünüz. Gerçi çarpanlarına problemini çözen daha hızlı matematiksel yöntemler olsa da bunlar 250 rakamlı da pes ediyorlar.

Bütün klasik şifreleme teknikleri zayıf bir noktayı paylaşıyor. Şifreli mesajınızın her zaman için dinlenme olasılığı var. Ayrıca o şifreyi kırarak muhtemel bir teknolojiye de sahip olabilir. Bugünkü teknoloji yeterli olmasa da gelecekte olabilir. İkinci dünya savaşı sırasında Almanların çok güvendikleri şifreleme sistemi enigmmanın tahmin edemedikleri bir teknolojik gelişme bilgisayarlarla kırıldığını hatırlatmakta fayda var. İşte kuantum bu noktada çok önemli bir yenilik getiriyor. Geliştirilen yöntemler üçüncü bir kişinin bu haberleşmeyi dinleme olasılığını tamamen ortadan kaldırıyor. Üstelik sistemin garantisi de var. Doğa yasaları! Yani konuşmanızı ne uzaylılar dinleyebilir, ne de gelecekte ileri teknoloji ve bilgiye sahip olacak kişiler. Doğa bir şekilde bize güvenli haberleşmemiz için bir kapı açıyor.

RSA

Belli bir N sayısına göre modüler aritmetik yapıldığında bu sayı ile ortak çarpanı olmayan başka bir sayının üslerinin birisinin bir kalanını verdiği biliniyor. Örneğin, N=14 durumunda, 3 sayısının üsleri 3, 9, 27, 81, 243, 729, 2187, ... şeklinde bir dizi oluşturur. Bu sayılar 14'e bölündüğünde sırası ile 3, 9, 13, 11, 5, 1, 3, ... kalanlarını verir. Aynı şey 5 sayısı ile yapıldığında kalanlar 5, 11, 13, 9, 3, 1, 5, ... şeklinde başka bir dizi oluşturur. Her iki durumda da sayının 6. üssü 14 bölündüğünde 1 kalanını verir. Doğal olarak 7. üs sayının kendisini verir. Eğer N sayısı p ve q gibi asal çarpanları var ise bu $us m=(p-1)(q-1)=20$ şeklinde hesaplanır. (N=14 için m=6)

Öncelikle iletilecek mesajın sayılarla kodlanması gerekiyor. A=1, B=1, ... Z=29 gibi "SELAM" mesajı 22, 6, 15, 1, 16 şeklinde kodlanabilir.

S	E	L	A	M
22	6	15	1	16
22	18	9	1	4 (3.Mod 33)
22	6	15	1	16 (7.Mod 33)
S	E	L	A	M

(Örnekler Bilim ve Teknik Dergisi'nden alınmıştır.)

Mesaj daha büyük sayılardan oluşturulabilir. Örneğin "selam" mesajını "22, 6, 15,1,16" yerine "2206150116" gibi bir tek sayıyla kodlamak güvenliği artıracaktır. Tabi bu durumda modüler aritmetiğin yapıldığı N sayısının da mesajda daha büyük olması gerekir.

Mustafa İLHAN

ATMA!.. GERİ KAZAN!..

"Çöp" deyip çöpe atmayın!...

Ülkemizdeki çeşitli olumsuzluklara rağmen yılda yaklaşık 1 milyon ton atık geri kazanılıyor. Bu oran birçok Avrupa ülkesinden daha yüksek. Hatta Türkiye pet şişe toplama ve değerlendirmede İsviçre'den sonra dünyada ikincisırada...

Ülkemizde çöplerin geri kazanılması sayesinde her yıl 300 trilyon lira kazanç elde ediliyor. Tabi bu kazancın farklı boyutları da var. 3 milyon ton atığı çöp sistemine karıştırmamanın yanı sıra taşıma ve depolama maliyetlerinden de kurtulmak anlamına geliyor.

Kullanıp attığınız çöplerin önemli bir ekonomik değer olduğunu biliyor musunuz? Çöp diye attığımız cam, metal ve kağıtların ayrıştırılıp yeniden işlenmesinde halinde ülkemizin milyonlarca dolar gelir elde edilebileceğini çok sayıda ağacın kesilmesinin önleneceğini ve bu ayrıştırma işleminin önce evlerde başlaması gerektiğini ve Türkiye'nin bu alandaki çalışmalarıyla bazı Avrupa şikelerinden örneğin İsviçre'den önde olduğunu ve İSTAÇ'ın 2003 yılını Geri Dönüşüm Yılı olarak ilan ettiğini biliyor muydunuz?

İşte çöp üzerine bilinmeyenler ve püf noktaları:

*Ülkemizde günde 65 bin ton çöp ortaya çıkmaktadır ve Türkiye'de çöp miktarının yaklaşık %15-20'sini geri kazandırılabilir nitelikli atıklar oluşturmaktadır.

*İnsanların birbirine gönderdiği mektupların yaklaşık %44'ü okunmamaktadır. Yalnızca 100000 aile yazışmayı durdurursa her yıl 150000 ağaç kesilmekten kurtulacaktır.

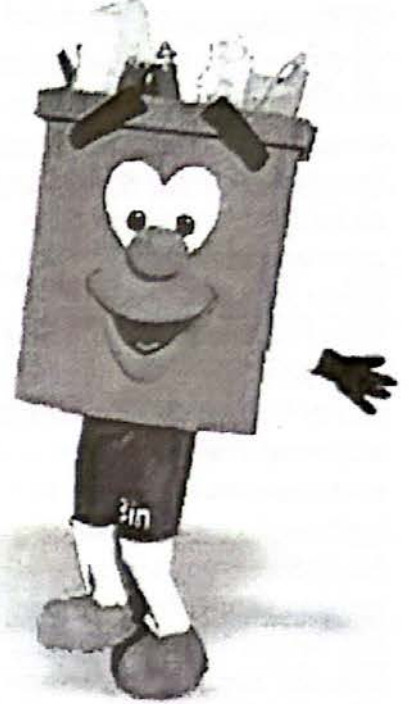
*Yeni üretime kıyasla metal ve plastikte %95 enerji tasarrufu sağlanır.

*Kağıt fabrikaları en çok su kullanan tesislerdir. Bir ton kağıt üretimi için 64.000 litre suya ihtiyaç vardır.

Oksijeni de çöpe atıyoruz.

100 yapraklı bir ders kitabını yaklaşık 500 gram ağırlığında olduğunu varsayalım. Bu ebattaki bir kitabın çöpe atılması halinde yılda 13.000 litre oksijen üretimini de çöpe atmış oluyoruz. Buna bağlı olarak tabiatla o kadar miktarda oksijeni üreten bitkinin oksijen üretimi de durdurulmuş ve çöpe atılmış oluyor. Bu 2050 WH elektrik enerjisinin heba edilmesini, aynı zamanda 15 gram kirleticinin atmosfere atılması anlamına geliyor. Bu kirleticiler yanında yeryüzünün ısınmasına ve sera etkisine neden olan 18,1 kg karbondioksiti de atmosfere atmış oluyoruz. Oysa kitapların geri kazanım sürecine katılması halinde bu olumsuzlukları en aza indirmek mümkün.

Aras ÇIRAK

RADYOAKTİF DÖNÜŞÜM

Ezgi AYDIN

Radyoaktivite, bilim adamlarını uzun yıllardır üzerinde çalıştıkları bir konudur. İşte büyük fizikçilerden Ernest Rutherford da bu konuyla ilgilenen bilim adamlarından biriydi. 1898 yılında Montreal McGill Üniversitesine profesör olarak gitmeyi kabul etmesinin tek nedeni ise radyoaktiflik ile ilgili araştırmalarına cömertçe yardım yapılacak olmasıydı. İngiltere'den ayrılmadan önce Montreal'e uranyum ve toryum tuzlarını gönderdi. Uranyum ve türevlerinin radyoaktifliği üzerinde duruyordu.

Peki neydi radyoaktiflik?

Tarihin en büyük rastlantısal keşiflerinden biri 1896 yılında yapıldı. H. Becquerel uranyum tuzu kristallerinin ışın yayınladığını tesadüfen gördü. Işığa karşı korunmuş olmasına karşın fotoğraf plağını bu maddeden yayıla ışığın kararttığını fark etti. Bunun üzerine yaptığı gözlemlerde kristalden hiçbir uyarı almaksızın ışın yayımlandığını ve bunun yeni bir tip ışıma olduğunu saptadı. Uranyumun kendiliğinden radyasyon yayma olayı kısa bir süre sonra radyoaktiflik olarak adlandırıldı. Yani kısaca bir elementin kendiliğinden, hiçbir dış etkiye bağlı olmaksızın bir

başka maddeye dönüşmesi olan radyoaktifliğin keşfi üzerine birçok bilim adamı radyoaktif olduğu düşünülen maddelerle ilgili çalışmalar yapmaya başladı. İşte Rutherford da bu bilim adamlarından biriydi.

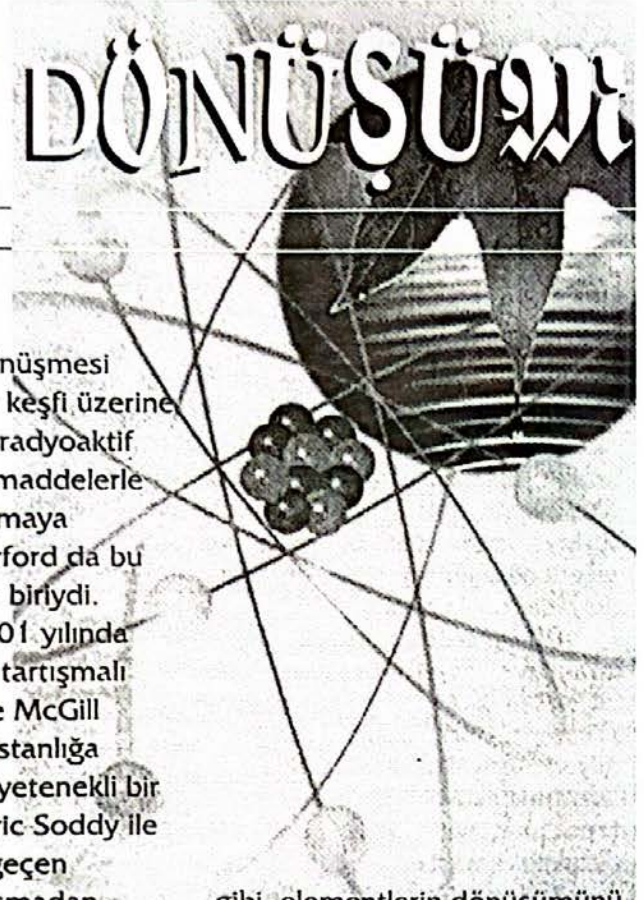
Rutherford 1901 yılında fizik cemiyetindeki tartışmalı toplantıların birinde McGill Üniversitesinde asistanlığa yükselmiş genç ve yetenekli bir kimyacı olan Frederic Soddy ile tanıştı. Aralarında geçen unutulmaz bir tartışmadan sonra, Rutherford toryumun ışımasının yapısını çözebilmek için bir kimyacıyla çalışması gerektiğini düşünerek Soddy'e kendisiyle birlikte çalışmasını önerdi.

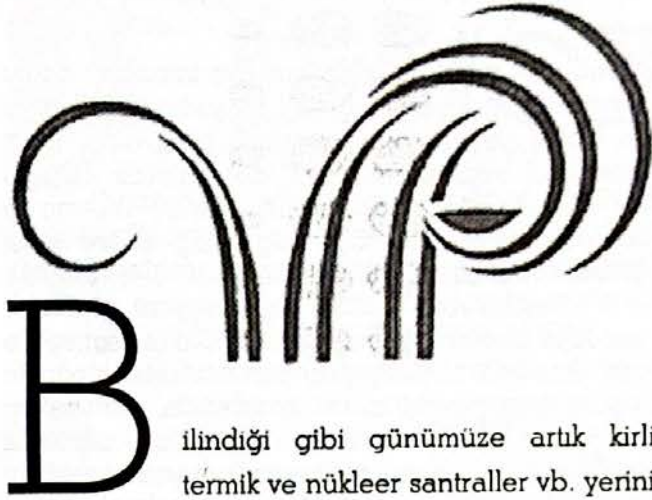
Rutherford ve Soddy birlikte çok verimli bir 18 ay geçirdiler. Soddy kimyasal araştırmaları Rutherford ise fiziksel ölçümleri üstlenmişti.

Maddelerin dönüşümünü ilk olarak kabullenen ise Soddy idi. Katı bir madde olan toryumun sürekli olarak bir gaz oluşturmasını yorumlayan Soddy, Rutherford'a "Bu bir transmutasyon. Toryum parçalanıyor ve bir başka elemente dönüşüyor." dediğinde Rutherford 19.yy kimyacılarının ve fizikçilerinin reddettiği eski bir simya düşü olan kurşunun altına dönüşmesi

gibi, elementlerin dönüşümünü düşünerek "Tanrı aşkına Soddy kapa çeneni bizi simyacı sanacaklar" diye yanıt vermişti.

Atomun değişmezliğine ve bölünmezliğine dair düşünceler altüst oluyordu. Rutherford ve Soddy'nin açıklamaları McGill Üniversitesi'nin tutucu profesörlerini dehşete düşürmüştü. Bunlar Rutherford ve Soddy'nin üniversitenin saygınlığına gölge düşüreceği kanısındaydılar. Ama üniversitede kıdemli yaşlı ve ileri görüşlü profesörler de vardı. Bu profesörlerin desteğiyle ileri sürülen görüş kısa sürede pek çok topluluk tarafından benimsendi ve radyoaktif dönüşüm olarak adlandırılan keşif ve Alfa ve Beta parçacıkları ile ilgili saçılma teorisi Rutherford'a 1908 Nobel Ödülünü kazandırdı.

Bilindiği gibi günümüze artık kirli termik ve nükleer santraller vb. yerini enerji üretimini daha temiz bir şekilde sağlayan enerji santrallerine bırakıyorlar. Rüzgar ve hidroelektrik santrallerinin artışı buna en somut örnek. Minnesota Üniversitesi'nde yürütülen araştırmalarsa enerji üretimi konusunda yepyeni bir sayfa açabilecek nitelikte.

Geliştirilen projede yenilenebilir bir yakıttan(ethanol) ekonomik potansiyel sağlayacak düzeyde verime sahip hidrojen elde edebilen belli bir reaktör üzerinde çalışılmış. Ethanol kaynağı olarak karşımıza çıkarsa bildiğimiz ve yediğimiz mısır. Bu reaktör bir hidrojen yakıt hücresiyle birleştirildiğinde yaklaşık 1 kilowatt kadar güç üretimi sağlıyor. Bu da bir hanenin hemen hemen tüm elektrik gereksinimini sağlayacak düzeyde enerji demek. Teknoloji, gelecek için düşleri kurulan "hidrojen ekonomisi"nin karşısına dikilen yüksek maliyet sorununu da bir çırpıda çözmeye aday.

Bu buluşun kısa bir süre içerisinde, yeni elektrik iletim hatlarını kurulamayacağı yerlerde yaygınlık kazanması bekleniyor. Örneğin bu bölgedeki insanlar yalnızca ethanol satın alıp evlerine yerleştirecekleri küçük hidrojen hücrelerini çalıştıracak yakıt olarak kullanacaklar. Hidrojen ekonomisinin karşısına dikilen en büyük problem, hidrojenin dünyamızda serbest olarak bulunmayışı ve genellikle fosil yakıtların yüksek maliyetlerle elde

En Ucuz Enerji kaynağı

"MISIR"

edilmesi. Şu anda kullanılan en yaygın yöntemse buharla ayrıştırma yöntemi. Fakat bu yöntem için gerekli rafinerilerin maliyeti ise çok yüksek. Kaldı ki rafinerilerin çalışması için gerekli enerji girdisinin de yüksek olması bu yöntemin pek tutulmamasında etkili.

Bu yeni buluşun üzerinde çalışan Lanny Schmit'e göre hidrojen ekonomisi hidrojenle giden arabalar ve hidrojenle üretilen elektrik demek. Oysa hidrojen öyle bolca bulunan bir "meta" değil. Hidrojeni uzun mesafeler için pompalayamıyoruz. Tabi kullanılan bazı hidrojen yakıt istasyonları var. Fakat bunlar hidrojeni istasyonun içinden yani doğal gazdan üretiliyorlar. Bu yöntemse hem fosil yakıtları aşırı kullanım demek hem atmosfere birçok zararlı gazın salınımı demektir. Oysa ethanolun hem taşınımı kolay hem de zehirli olmayan maddeler açığa çıkıyor. En başta a belirttiğimiz gibi mısırdan da kolaylıkla elde edilebiliyor. Daha şimdiden bazı ara motorlarında kullanılmaya başlandı bile.

Bu buluşla ilgili önemli noktalardan biri de alınan verim yüzdeleri. Schimidt, mısır içindeki depolanmış şekerin %50'sinin alınabileceğini belirtiyor. Ancak bunu ethanol'a dönüştürüp motorlu bir araçta kullandıklarında bu şekerin kapsadığı enerjini ancak %20'sinin kullanıldığını belirtiyor. Fakat ethanolu bir yakıt hücresi için hidrojen yapmakta kullanırsanız %60 verim elde edebileceğinizi söylüyor. Bu da değişik yöntemlerle ucuz hidrojen ve dolayısıyla oldukça ucuz enerji üretimi demek.

Kısacası 10 yıl sonra mısırdan enerji elde edilmesi çok popüler olacağı benziyor. Dileriz ki bu kadar ucuz ve kolay elde edilebilen enerji kaynağı ülkemizde de kısa bir içinde yaygınlaşır.

Doğala Dönüş

Melih ALBEYOĞLU

İklere her zaman kuşkuyla yaklaşılmıştır. Bilim adamlarının ilk fikirleri, bunlar doğrultusunda tasarlanan yeni ürünler vs... İlk önce neredeyse kimse tarafından tutulmazlar. Ama yavaş yavaş önyargılar ortadan kalkmaya başlar, ürünler ve fikirler benimsenir. Hatta gün gelir hayatın vazgeçilmez parçalarından biri olur bunlar. Altmışlı ve yetmişli yıllar ülkemizde bir çok değişikliğin yaşandığı yıllardı. İnsanlar ilk defa naylon çorabı, plastik kabı ya da plastik terlikleri öğrendiler. Önce herhalde kuşkuyla yaklaşıldı bunlara fakat şimdi ise hayatımızın vazgeçilmezleri arasında bu ve buna benzer yüzlerce sentetik yollarla elde edilmiş maddelerden yapılmış ürünler.

Fakat her canlının ya da her sistemin olduğu gibi bu ürünlerin de bir ömürleri var. Bir kısmı çoktan ömrünü doldurmuşken bir kısmı son demlerinde, bir kısmı ise yerine geçebilecek hiçbir yeni şey olmadığından geçerliliğini sürdürmekte.

İşte bu ömrün sona ermesini sağlayan en önemli faktörlerden biri artık daha çok aranan "doğallık". Yirmi birinci yüzyılda bilim adamları ve tüketiciler artık yeniden doğal ürünlere önem vermeye başladılar. Bu istek her sektörde kendini göstermekte. Gıdadan giyime, ilaçtan kozmetiğe bir çok alanda... Son yıllarda gündeme gelen gıdalardaki katkı maddelerinden kaynaklanan kanserojen etkiler, pamuklu olmayan kumaşların terlemeye neden olması gibi şikayetler bu ürünlere olan bakış açısının değişmesinde etkili oldu.

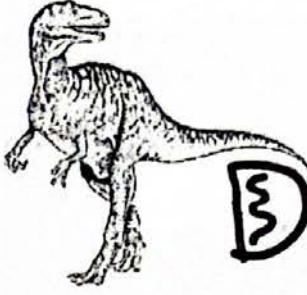
Özellikle gıda sektörü bu değişimden en çok etkilenenlerden. Sektörün kimyasal ürünler ile olan yakın ilişkisi artık daha göze batıcı hale gelmeye başladı. Yemeklerimize değişik tatlar veren tabletler ve tozların artık zararları daha çok göz önünde tutuluyor. Bu yüzden her zaman var olan ve neredeyse tamamen doğal olan baharatlar daha çok ilgi görüyor. Benzer bir durum dondurmalar, pastalar, jöleler gibi ürünlerde de geçerli. Zaten en fazla şüpheyle yaklaşılanlardan bir kaç da bunlar. Günümüzde olmazsa olmaz konumdaki kıvam artırıcılar, içeriğinin oluşturabileceği yan etkiler dolayısıyla daha dikkatli kullanılmaya çalışılıyor ya da yerine yeni ürünler bulunmaya çalışılıyor. Bu esnada doğa devreye giriyor ve çok önemli bir çözüm önerisi sunuyor bize: algler ve yosunlar. Yüzyıllardır Uzakdoğu'da bilinçli ya da bilinçsizce sürekli kullanılmış olan algler bütün dünyanın ilgisini çekiyor. Şimdiden bir çok araştırma yapılmış durumda. Alglerin bu denli önemli olmasının bir

sebebi çok rahat bulunabilmesi ve tamamen doğal olması. Bir tarım ürünü gibi algler yetiştirilebiliyor ya da doğal yaşam ortamlarından birisi olan deniz dibindeki yosunların belli dönemlerde karaya vurmasıyla elde edilebiliyor. Henüz ülkemizde adından çok söz edilmeyen alg ve alginat endüstrisi gelecek vaat eder durumda.

Benzer bir şekilde alglerin yeni çözümler sunduğu alanlar arasında kozmetik ve ilaç sanayi de var. Özellikle başlangıçtan beri tamamen doğayla ilişkisi kesilmemiş olan kozmetikte cilt bakım kremleri gibi ürünlerde alglerden oldukça faydalanılıyor. Bununla beraber normalde besin zehirlenmesine yol açan bir bakteri zehrinin tıbbın diğer alanlarından sonra kozmetikte de, şu an çok popüler olan botox yöntemi için kullanılması ilginç olan bir diğer durum. Kimya ile yine çok sıkı bağları olan ilaç sektörü de doğal yöntemlere dönme çabasında. Hala karıştırlarının azımsanmayacak miktarda olmasına karşın bitkilerden yapılmış (ki bir zamanlar kacakarı ilaçlarıydı bunlar) ilaçlara sektörün büyük kuruluşlarının ilgisi artmakta. Örneğin önümüzdeki yıllarda piyasaya sürülmesi planlanan bir tür güçlü ağrı kesici, uyuşturucu olarak kutup bölgelerine yakın yerlerde deniz diplerinde yaşayan yosunlardan faydalanıyor. Bu yosunların çok etkili yakıcı ipliklere sahip olduğu keşfedilmiş.

En doğal olmasını beklediğimiz tarım sektörü bile günümüzde kimyasalların egemenliği altında. Artık düzgün yapılı bir çilek görmemiz neredeyse imkânsızlaştı. Aynı şekilde kışın seralarda üretilen bir çok yaz meyve ve sebzesinden de o kadar emin değiliz. Üstelik zirai ilaçlarla ya da hormonlarla üretilen bu sebze ve meyvelerde eskisi gibi tat ve koku olmadığı da düşünülüyor. Böyle bir durumda tüketiciler artık yeniden her sebze ve meyvenin zamanını beklemeyi tercih ediyorlar ya da bilimin öne sürdüğü doğal üretim yöntemlerinin yaygınlaşmasını umuyorlar.

Gün geçtikçe yaygın olarak kullandığımız daha bir çok ürün hakkında olumsuz yönler keşfedileceğe benziyor. Ve bu ürünler ne kadar hayat kolaylaştırırsa kolaylaştırsın ya kullanımdan kalkacak ya da doğal ve zararsız olanları ile yer değiştirmek zorunda kalacak. İşte bu noktada doğal olan ile sentetik olanın mücadelesi ne zamana kadar sürecek? Bir denge sağlanabilecek mi yoksa doğaya dönüşü tercih etmekle şimdilik daha kolay gözükken sentetik olan arasında bir tercih mi yapmak zorunda kalacağız?

DİNOZORLAR

A. Kâmil ALTUĞ

Dinozorlar... Milyonlarca yıl önce yaşamış devasa sürüngenler... Bazen "Taş Devri"ndeki tatlı, uysal yaratıklar; bazen de bilim kurgu filmlerindeki korkunç canavarlar.. Sözcüğün içinde gizlediği anlam gibi... KORKUNÇ KERTENKELELER!

Hepsi, bundan yaklaşık 220 milyon yıl önce yaşamış, boyları birkaç desimetre ile 30 metre arasında değişen hayvanlardı. Bunlar başlangıçta evcildiler. Değişen doğa koşulları, kıtlık onların arasında otçul olanları yarattı. Çoğunluğu etçil olan ama otçullarına da rastlanan bu hayvanlar görünüş bakımından birbirlerinden çok farklıydılar. Yine de ortak özellikleri yok değildi. Çoğunun uzun kuyruklu iri bir gövdesi, uzun bir boynu, beyin boşluğu çok ufak küçük bir başı vardı. Omurgaları sağlam ve hafif, kuyruk sokumları çok omurlu, arka bacakları ön bacaklarından daha uzundu. İlik boşluğu büyüktü kemiklerinin, bazen kuşlarınkini andıran bir sağrıya sahiptiler.

Milyonlarca yıl kendi hallerinde yaşayıp gittiler bu dinozorlar. Para-pul, yiyecek, yakacak dertleri yoktu. O zamanlar etçil olan dinozorlar yavaş yavaş stoklarını tüketmeye başladılar. Ama hiç korkmaları gerekmezdi. Daha doğanın tüm cömertliğiyle bahşettiği otlar duruyordu. Ve onlar bunun farkına varınca otçul dinozorlar ortaya çıkmaya başladı.

Yaşamları bir süre daha böylece huzur içinde sürüp gitti. Karınları tok, sırtları pekti ta ki o soğuk günler gelene kadar. Belki de doğa yeteri kadar yaşadıklarını düşünmüştü dinozorların. Sıradakileri bekletmek istemedi. Ve denizler çekilmeye başladı. Bu çekilme sırasında iklim, büyük sürüngenlerin alışamayacakları kadar soğudu. O kalın derileri bile koruyamaz oldu onları. Artık soylarına büyük bir

kıran girmişti. Tek tek dallarından düşmeye başladılar.

Öte yandan , dinozorların ortadan kalkma nedenlerinden biri de , hipofizlerinin aşırı büyüklüğü nedeniyle çoğunun dev boyutlarda olmalarıydı.

Tabii , Dünya'ya çarptığı varsayılan dev meteoru da unutmamak gerekir. O meteor yüzünden dinozorların birçoğu aynı anda yok olmuşlardı. Belki de o gün gök kubbe duyup duyabileceği gürültünün en büyüğünü , binlerce-milyonlarca dinozorun çığlıklarını duymuştu.

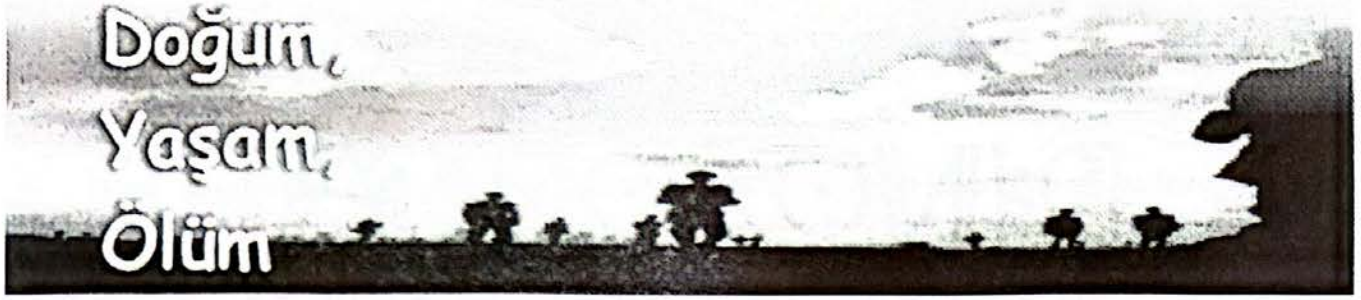
Bu üç nedenin dışında nedenler de var mı bilinmez. Fakat dinozorların hepsi hangi sebepten olursa olsun , İkinci Zaman'ın diğer bir deyişle Tebeşir Çağı'nın sonunda ortadan kalkmışlardı.

Çin'den Arjantin'e Amerika'dan Almanya'ya kadar dünyanın hemen her yerinde dinozor fosillerine rastlanır. Çünkü dinozorların yaşadığı dönemde yeryüzünde kıtaların dağılımı bugünkü gibi değildi; Pangea adında tek bir süper kıta vardı. Dinozorlar da bu

süper kıtanın her yanında yaşıyordu. Pangea 180 milyon yıl kadar önce parçalandı ve parçaları birbirinden uzaklaşmaya başladı. Kıtalar zamanla günümüzdeki dağılıma ulaştı.

İlk dinozor fosilini bulan kişi William Buckland (1784-1856) 1819 yılında "Megalosaurus" adını verdiği fosili keşfetti. Bu fosil , bilimsel olarak tanımlanan ilk etçil dinozor fosilidir. Bugüne kadar dinozorlar hakkındaki tüm bilgiler , dünyanın değişik bölgelerinde bulunan binlerce dinozor fosilinin incelenmesi sonucu elde edilmiştir ve hâlâ devam eden çalışmalarla dinozorlar hakkındaki bilinmeyen gerçeklere ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Binlerce, on binlerce sperm. Yarışıyorlar. Hedef tek. Seni dünyaya getirmek. İşte oluyor! İçlerinden en hızlısı, en sağlıklısı doğru yumurtayı bulup döllüyor ve sen dünyaya ilk adımını atmasan da bu adımı atma yolunda büyük ilerleme kaydediyorsun. Küçük bir zigotsun artık. Segmentasyon, morula, gastrula, blastula derken gittikçe büyüyorsun. Artık bir fetüssün. Kafan, ellerin, ayakların tombiş parmakların oluşuyor yavaş yavaş. Büyüdükçe tırnakların, saçların çıkıyor. Büyüdüğünü sende hissediyorsun herhalde, dar geliyor sana güvenli ve sıcak ana rahmi. Tekmeler savuruyorsun. Annen dayanıyor bu tekmelere, seni dışarı çıkarmamakta kararlı. Sen de devam ediyorsun o güçsüz tekmelerine. Sonunda annen çıkmaya izin veriyor ama sanma ki tekmelerinden dolayı. Artık doğal yaşamın senin için güvenli olduğuna karar veriyor çünkü.

Artık dışarıdasın ama bir şey eksik. Evet eksik. Nefes alamıyorsun. Ağlıyorsun son çare olarak ağlıyorsun. Mucize! Oksijenle ilk karşılaşmasını yapıyor ciğerlerin. Bir çığlık koyuveriyorsun. Çünkü oksijen ciğerlerini yakıyor.

Aç olduğunu fark ediyorsun. Gene içinden bir ses "ağla" diyor. Yine ağlıyorsun. Yine işe yarıyor bu ağlamak. Sana beyaz kokusuz bir sıvı veriyorlar. Tadını sevmesen de seni doyuruyor. Zaten katı yiyecekler yiyemiyorsun.

Git gide büyüyorsun. İlk kelime, ilk adım, ilk okula gidişin, ilk aşk derken ergenlik dönemi başlıyor. Kendinde yeni değişikliklerin olduğunu görüyorsun. Yüzün, vücudun, fikirlerin her şeyin değişiyor. Artık üreme yetisine de sahipsin. Aklında yüzlerce soru var. Bu soruların çoğu bu değişiklikler hakkında. Tabi bunun yanında biraz kendini topluma kanıtlama arzusu, bir parça da gelecek kaygısı var. Bu soruları aştığında tüm çocukluğunu üstünden atıp, artık tam anlamıyla bir genç olacaksın. Tebrikler! Başarıyorsun.

Artık geçimini sağlaman için bir işin var. Her şey çok güzel gidiyor. Hayattan zevk alıyorsun, eğleniyorsun ama hayatında bir eksiklik olduğunu fark ediyorsun. Tek ihtiyacın olan iyi bir eş. Sende bu kararı alıp hayatını biriyle birleştiriyorsun. Bir süre sonra soyunun devamı için dünyaya yeni bireyler getiriyorsunuz. Bundan sonra hayat su gibi akıyor. Bu akış ilk başlarda zevkli fakat bir süre sonra monotonlaşmaya başlıyor.

Kırk beşine merdiven dayıyorsun. Kendinde yine değişiklikler hissediyorsun. Ellerin titriyor artık. Bazı yetilerini kaybediyorsun. Yüzün, ellerin gün geçtikçe kırışıyor. Kabullenmiyorsun bu halini. O diri vücudunu geri istiyorsun. Aynalarla umutsuz bir savaş yapıyorsun ya sonucunu zaten baştan beri bildiğin bu savaşı kaybediyorsun. Eşinin yirmi yaşında iken bir sevgili, otuz yaşından sonra bir hayat arkadaşı ve biraz daha yaşlanınca bir hasta bakıcı olacağını düşünüp kahroluyorsun ama eşinin destekleri ile bu durumu da aşıyorsun. Onun yanında durması sana güven veriyor, seni mutlu ediyor.

Zaman geçtikçe daha çok yaşılanıyorsun ve kaçınılmaz sonun geldiğini hissediyorsun yavaş yavaş. Hayatını özetliyorsun kendi kendine. Eski albümlerindeki tozlanmış fotoğraflarına bakıp eski günlerini yad ediyorsun. En sonunda sonun hakkında sorular soruyorsun kendine. Niye diyorsun niye bu son niye bu çarklar. Ama o film şeridi çoktan gözlerinin önünden geçiyor. Cevapsız kalıyor tüm sorular. Sende artık doğum-yaşam-ölüm döngüsünden geçiyorsun.

Umarım bu sonun değil, yeni bir başlangıç olur.

Deniz Selkan Kanmaz

HAYAL KAHRAMANLARI

Alev ÖZAYDIN

Zevkle izlerdiniz onları küçükken ve belki hâlâ izliyorsunuz aynı heyecanla. Oysa hep merak ederdiniz değil mi? Ninja kaplumbağalar neden yeşil, örümcek adam nasıl oluşmuş? Doğrusu cevabı çok basit; mutasyonla. Fakat şunu üzümlere söyleyeyim ki onlar sadece bir hayal kahramanı.

Gerçek yaşamda ise mutasyonun bu kadar faydalı olduğunu söyleyemeyiz. Çoğu mutasyonlar canlı üzerinde çok büyük zararlara hatta ölüme bile neden olabilmektedir. Neyse ki böylesine korkunç bir olaya doğada pek fazla rastlanmamaktadır.

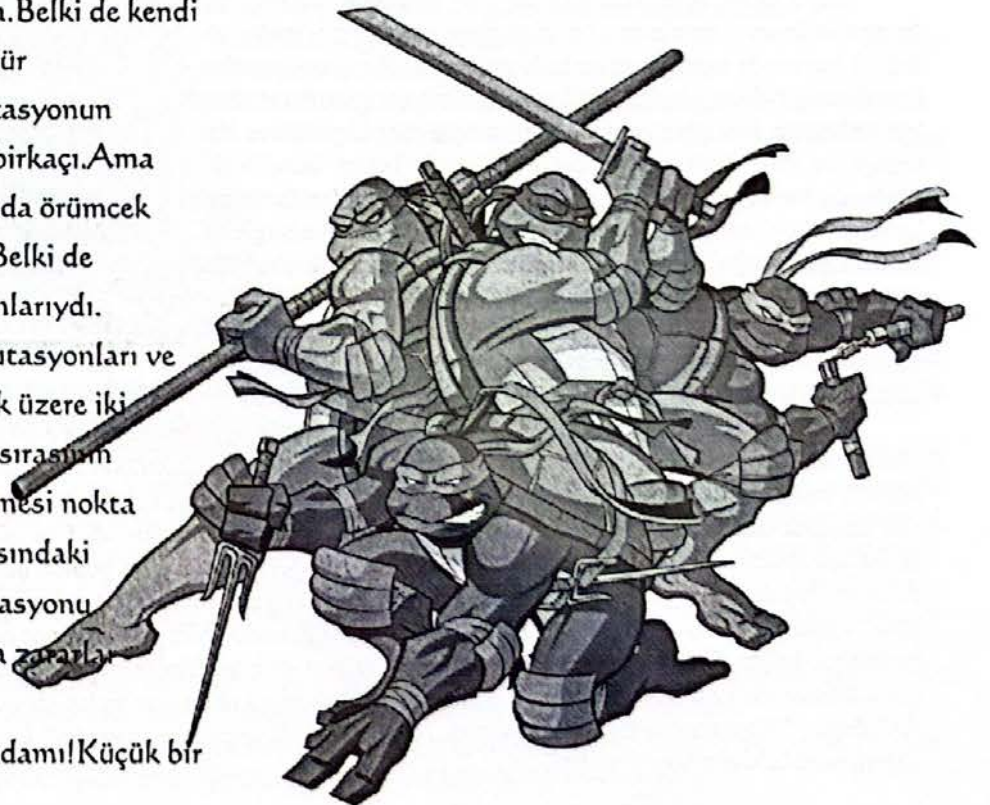
Altı ayaklı koyunlar, yapışık ikizler, iki başlı sığırlar gibi bir çok canlıyı da izlemiştir televizyonlarda. Belki de kendi gözlerinizle şahit oldunuz bu tür canlılara. Doğru! Onlar da mutasyonun görüldüğü canlılardan sadece birkaçı. Ama onlar ninja kaplumbağalar ya da örümcek adam kadar şanslı değillerdi. Belki de mutasyonun en talihsiz kurbanlarıydı.

Mutasyonları, nokta mutasyonları ve kromozom mutasyonları olmak üzere iki şekilde gruplandırabiliriz. Bazı sırasının kopması veya yerlerinin değişmesi nokta mutasyonu, kromozomun yapısındaki değişikliklerle de kromozom mutasyonu oluşur. Peki mutasyonlar bunca zararlar veriyorken, niçin hala?....

Hatırlarsınız örümcek adamı! Küçük bir

böceğin ısırmasıyla örümceğe dönüşmüştü. Yani küçük bir böcekti mutasyona neden olan. Peki ya gerçek hayatta? Gerçekte ise birçok neden söyleyebiliriz mutasyon için. X ve y ışınları, nötronlar, alkilleyiciler, mor ötesi ışınlar, azotlu mustardlar, düşük ve yüksek sıcaklık... Kısacası doğa her an mutasyonla karşı karşıya.

Eeee!... Şimdi tüm gizlerini öğrendiniz kaplumbağaların. Belki artık daha büyük bir merakla izlersiniz artık onları. Belki de o kadar ilgi çekici olmadığını düşünürsünüz. Öyle ya! Onlar kadar şanslı olamasalar da daha onlar gibi birçok canlı var doğada...

CAMDAN AYAKKABILAR

O niye böyleydi. İğrenç, yapış yapış. Her gören insan ona tiksintiyle bakıyordu. Her gece o ağaç kavuğundaki odasında ağlıyordu.

Bir gün bu işin böyle olamayacağını farkına vardı. İçinde küçük de olsa, gittiği yeri bilmese de bir umut vardı. Bilinmezlikten gelen korku derler ya işte öyle bir ışık... Bu ışık iyilik perisinin evine giden yolu aydınlattı. Masaldakinin aksine o perinin ayağına gitti. Baloya bu kılıkta gidemezdi. Peri hemen onu bir ağacın dalına götürdü. Ve gerisinin kendisinin halledeceğinden çok emin, birkaç şey fısıldadı kulağına. "Bal kabağına da farelere de hiç gerek yok. İşte hepsini bu ağacın dalında kendin gerçekleştireceksin. Uyandığında üzerinde çok değerli bir elbise olacak. Ama dikkat etmelisin, saat on ikiyi vurduğunda bu rüya bitecek."

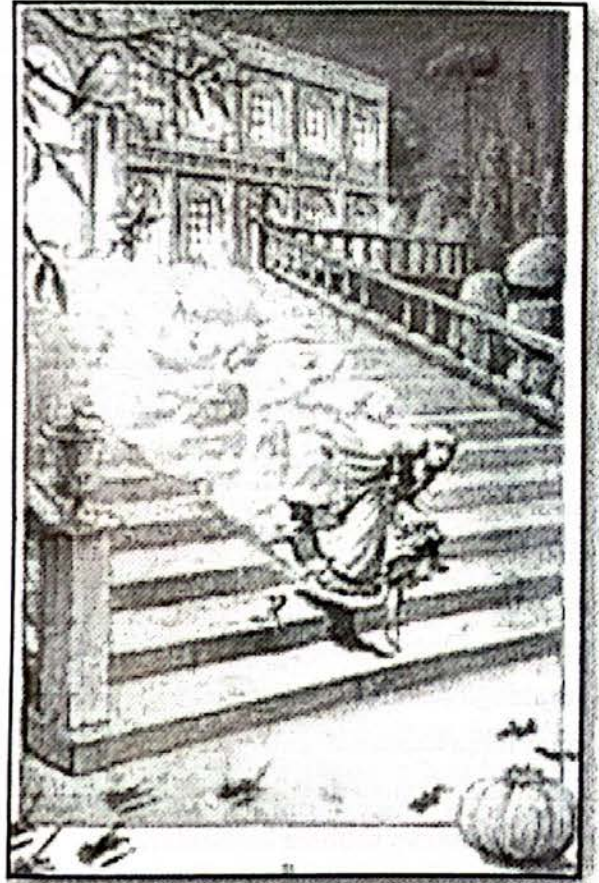
İçgüdüleri onu sabahın karanlığında ağacın dalında ters durmaya itti. Bu çılgınlıktı! Az sonra çevresinde ince ince örgüler gördü. Güneş doğmak üzereydi. Onun ışıklarını görmesini engellemek istercesine örgüler sardı tırtılın dört bir yanını. Gözlerini...

* * *

Büyük bir çatırtıyla açtı gözlerini. Ardından çok güçlü bir ışık hüzmeleri vurdu gözlerine. Korktu önce, ama sonra iyilik perisi geldi aklına, balo arabası, uşaklar, acaba dışarı çıkınca elbisesi de orada duruyor muydu?

Pupa döneminden sonraki en son aşamada, kanatlarını karnından kanat damarlarına bir sıvı salgılayarak açtı-uzattı. 15 dakika içerisinde uçmaya hazır hale gelecekti. Bir kere kanatlar kurudu mu, (ki bu yaklaşık olarak iki saat sürüyordu) artık tırtıldan tam anlamıyla farklı bir canlıya dönüşmüştü. Şimdi yalnızca altı bacağı ve dar siyah şeritle çerçevelenerek beyaz beneklerle döşenmiş dört güzel portakal rengi kanadı vardı. İki tarafa doğru kanat aralığı 10 cm, bedeni 3 cm uzunluğunda, 0.4 cm genişliğinde ve 0.41 gram ağırlığındaydı. İki tane birleşik gözü, herbirinde 6.000 mercecek bulunuyordu. Bu merccekler gökkuşağındaki tüm renklere, hatta ultraviyole ışığına karşı bile duyarlıydı. Aynı zamanda bu küçük canlı, iki gözünden gelen 72.000 elektrik sinir akımının şifresini çözebilecek bir beyne sahipti.

Balo arabasına gerek yoktu. Çünkü onu baloya, yani özgürlüğe taşıyacak olan araba kanatlarıydı. Prensesler gibi bir elbiseye de hiç gereksinimi yoktu çünkü bakan herkesin ağzını açık bırakacağına emindi. Bu arada onun adı neydi? Ne bilsin. Tırtıl derlerdi ona. Ama kulağa hiç de güzel gelmiyordu. Daha estetik daha renkli bir isim olmalıydı kendisinin ki gibi. Kelebek mesela nasıl? Evet onun adı kelebek olsun. Şimdi adı gibi emindi. Çok güzeldi. Baloya yani özgürlüğe maviye doğru açtı kanatlarını. Ne de çok eğlendi. Bal özleri de pek güzelmiş şu pembe tabaktaki. Oynadı zıpladı. Perinin tüm dedikler aklından uçup gitmişti. Şimdi de şu yeşil salonu keşfetmeliydi. Balo salonundaki büyük avizeyi nasıl da sevmişti şimdi. İçtenlikle parlıyordu. Tüm enerjisini ondan alıyordu sanki. Peki ya o sönünce ne olacaktı? Zaten kızılığı yansımaya başlamıştı duvara. O duvarda renk azalınca, onun da enerjisi bitti. Dinlenmeye aldı kendisini sarhoş oldu pembe kadehte. Balonun dev saati on ikiyi vurmak üzereydi. O an peri geldi aklına ardından da şu dizeler balo salonundaki bülbülün söylediği... "Dünyanın bir başı bir sonu vardır. Her günün bir başı bir sonu vardır". Cam ayakkabısı yoktu ama bıraktığı bir kanadı vardı balo merdivenlerinde.

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSU

Elvan SONGUN

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de özellikle büyük yerleşim birimlerinden insanların karşılaştığı en büyük çevre sorunu çöplerdir. Özellikle teknolojinin geliştiği ve tüketim miktarının arttığı günümüzde ülkelerde yılda tonlarca çöp birikimi yaşanmaktadır. Bu yığılım dünya geleceği için büyük bir tehlike oluşturmaktadır ve bilinçsizce yapılan tüketimler sonucu bizi nasıl bir geleceğin beklediğini bilmiyoruz.

İşte bu konuda biraz olsun bilgilenebilmek ve duyarlı olabilmek için bazı istatistik ve ilginç sonuçlar:

Ülkemizde yaklaşık 65 bin ton çöp üretilmektedir.

Evsel katı atıklarımızın %68'ini organik atıklar, kalan kısmını ise kağıt, karton, tekstil, plastik, deri, metal, ağaç, cam ve kül gibi maddeler oluşturmaktadır.

Uygun şekilde depolanmamış çöpler yer altı ve yüzeysel su kirliliğine ve çeşitli hayvanlar vasıtasıyla taşıyıcı mikropların yayılmasına neden olmaktadır.

Eğer çöpü kaynağında azaltmazsak bir gün çöp dağları arasında nefes almaz hale gelebiliriz.

Ülkemizde ilk çöp faciası 28.04.1993 tarihinde İstanbul'un Ümraniye ilçesinde meydana gelmiştir. Yaklaşık 20 yıldır çöp dökümü yapılan sahada usulüne uygun bir döküm yapılmadığı için kayma meydana gelmiştir.

Ülkemizde bulunan 3215 belediyeden sadece 11'inde düzenli depolama yapılmaktadır. Ülkemizde faaliyette olan bir kompost tesisi bulunmaktadır.

Çöplere atılan pillerin içindeki kimyasal maddeler toprağa ve suya karışarak bize zehir olarak geri dönecektir. Bu nedenle kullan-at piller yerine yeniden doldurulabilir piller kullanılmalıdır.

İnsan sağlığına zararlı kimyasal maddeler içeren temizlik ürünleri yerine doğal bileşenlerden oluşmuş ve çevreye zararlı olmayan ürünleri tercih etmek gerekir.

Aspest ısıya ve ateşe dayanıklı yalıtımlı bir malzemedir. Elektrik sanayiinde dinamoların ısı ve elektrik akımı nedeniyle kontak yapılabilecek bölümlerinde buhar, gaz su ve diğer sıvıların taşıma borularında vs. kullanılmaktadır. Aspest, çeşitli solunum yolları ile akciğere gitmesi durumunda insan ve diğer canlılara zararlıdır. Özellikle kanserojen taşıdığı tespit edilmiştir.

Türkiye'de çöp miktarının yaklaşık %15-20'sini geri kazanılabilir nitelikli atıklar oluşturmaktadır.

Ambalaj bir çöp değil aynı zamanda bir hammadde. Yeniden kazanımı mümkün olan ambalajlar ayrı toplanmalıdır.

Bir ton kullanılmış kağıt geri kazanıldığında 16 adet çam ağacının, bir ton kullanılmış gazete kağıdı geri kazanıldığında ise 8 adet çam ağacının kesilmesi önlenmiş olacaktır.

Yalnızca 100.000 aile gereksiz yazışmayı durdurursa, her yıl 150.000 ağaç kesilmekten kurtulacaktır.

Bir insan ömrünün 8 ayını gereksiz yazışma zarflarını açarak geçirmektedir.

Bir büro elemanı yılda 81 kilo yüksek vasıflı kağıdı çöpe atmaktadır.

Bir kere kullanılıp atılan poşetler yerine sürekli kullanılabileceğimiz bez torba ve fileler tercih edilmelidir.

Plastikler doğada parçalanma süresi en uzun madde olduğundan mümkün olduğunca ayrı biriktirilip geri kazandırılmalıdır.

Bir cam şişe doğada 4000 yıl, plastik 1000 yıl, çiklet 5 yıl, bira kutusu 10-100 yıl, sigara filtresi 2 yıl süre ile yok olmamaktadır.

Evsel atıklar arasında cam şişe ve kavanozların geri dönüşümü ülkemizde oldukça eski yıllara uzanmaktadır. Renklerine göre ayrılan cam şişe, kavanozlar ve diğer cam atıklar kırılarak cam tozu haline getirilir. Cam tozu, kum, kireç taşı ve soda külü ile karıştırılır ve yüksek sıcaklıkta şekillendirilerek yeni ürünlere dönüştürülür.

Plastik ambalaj atıkları yıkayıp granül haline dönüştürülerek ikincil ürün üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır. Sera örtüsü, otomotiv sektöründe plastik torba, marley, pis su borusu, elyaf ve dolgu malzemesi, araba yedek parçası yapımında kullanılmaktadır. Yeni üretime kıyasla metal ve plastikte %95 enerji tasarrufu sağlanır.

Ayrıca endüstriyel işletmelerde arıtma tesisine sahip işletmeler sadece %9'dur. Arıtma tesisi bulunmayan kuruluşlardan; özel sektörün oranı %16 iken, kamu sektörünün oranı ise %84'tür. Ülkemizde faaliyette bulunan organize sanayi bölgelerinden sadece %14'ünde arıtma tesisi bulunmaktadır. Ülkemizdeki turistik tesislerin %81'inde arıtma tesisi bulunmamaktadır. 3215 belediyenin bulunduğu ülkemizde 141 belediyede kanalizasyon sistemi vardır. Bunun da sadece 43 tanesinde arıtma sistemi bulunmaktadır. Bir başka ifade ile kanalizasyon sularının %98,67'si hiç arıtılmadan ırmaklara, göllere ve denizlere bırakılmaktadır. Ülkemizdeki endüstri kuruluşlarının %98'inde arıtma tesisi bulunmamakta, olanların bir kısmı ise yetersiz veya çalışmaz durumdadır.

Endüstrinin ürettiği zehirli ağır metaller ihtiva eden atık sulara gelince; yılda 930 milyon metreküp endüstriyel atık suyun sadece %22'si arıtılmakta, %78'i ise arıtılmaksızın doğrudan göl, ırmak ve denizlere verilmektedir.

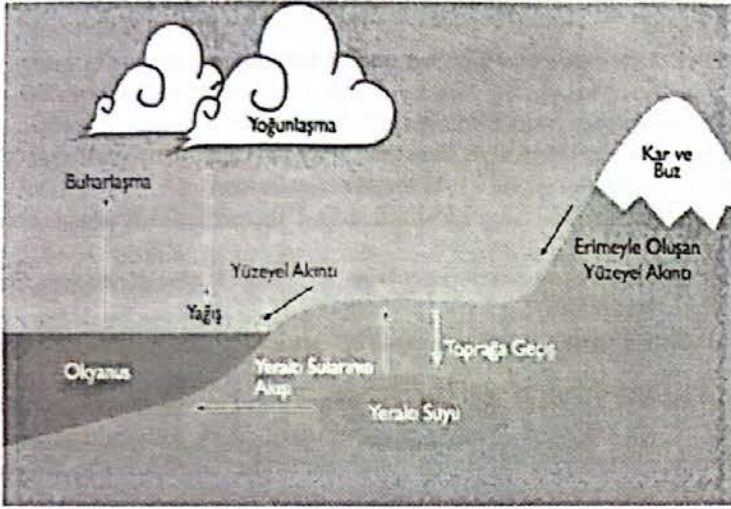
Tüm bunların doğurduğu kötü ve üzücü sonuçlar ortaya çıkmaya başladı ve gün geçtikçe büyümekte olan bu çöp sorunu nereye kadar gidecek bilmiyoruz. Bunu azaltabilmek için en büyük pay yine bizlere düşüyor.

Suyun Öyküsü

Süleyman YILMAZ
Sezer ÇINAROĞLU

Bugün kullandığımız suyun milyonlarca yıldır dünyada bulunduğu ve miktarının çok fazla değişmediği doğrudur. Dünyada su hareket eder, formu değişir, bitkiler ve hayvanlar tarafından kullanılır, fakat gerçekte asla yok olmaz. Buna Hidrolojik Döngü (Su Döngüsü) denir.

Su döngüsünü oluşturan basamaklar:

Bu döngüde suyun hareket etmesini sağlayan beş değişik olay vardır:

1- Yoğunlaşma (kondansasyon),

2- Yağış (precipitation),

3- Toprağa geçiş (Infiltration) ve yeraltı sularının oluşumu,

4- Yüzeysel akıntı (Runoff) ve yüzey suları ile yeraltı sularının oluşumu,

5- Buharlaşma (Evapotranspiration)

Su buharı yoğunlaşarak bulutları oluşturur, koşullar uygun olduğunda yağış meydana gelir. Yağış şeklinde yeryüzüne düşen su, toprağa sızarak yeraltı sularına veya yüzeysel akıntı olarak okyanuslara, denizlere karışır. Yüzey sularının buharlaşmasıyla su atmosfere geri döner.

Yoğunlaşma: Suyun buhar formundan sıvı formuna değişim sürecidir. Havadaki su buharı konveksiyon yardımıyla artar. Ilık-nemli hava yükselirken soğuk hava aşağı doğru hareket eder. Ilık

hava yükseldikçe sıcaklığı azalır enerjisini kaybettiğinden gaz halden sıvı veya katı (kar veya dolu) haline döner.

Yoğunlaşmayı buzdolabından soğuk bir su şişesi aldığınızda ve oda ısısında bıraktığınızda şişe yüzeyinde açıkça görebilir, su şişesinin oda ısısında nasıl "terlediğini" rahatlıkla izleyebilirsiniz.

Yağış: Yağmur, sulusepken kar, kar veya dolu olarak bulutlardan salınan sudur. Atmosferde yoğunlaştığı, atmosferik hava akımında kalmasının zorlaştığı durumda su buharından sonra yağış meydana gelir.

Toprağa geçiş: Dünya yüzeyine erişen yağışların bir kısmı toprağa sızarak (infiltrasyon) ve yeraltı sularını meydana getirirler.

Toprağa sızan su miktarı, toprağın eğimi, bitkilerin tipi ve miktarı, toprağın su ile doymuş olup olmamasına bağlı olarak değişir. Yüzeyde büyük yarıklar, delikler bulunması, toprağa su geçişini kolaylaştırır.

Yüzeysel akıntı: Çok fazla yağış olduğunda, toprak suya doyar ve suyun fazlasını alamaz. Kalan su toprağın yüzeyinden akar (Runoff). Suyun toprağa emilemeyen kısmı yüzey suları olarak isimlendirilir. Yüzeysel sular kar ve buzların erimesiyle de oluşabilir.

Yüzey suları çaylara, derelere ve nehirlere akar. Yüzey suları daima daha alçak noktalara doğru taşınır, dolayısıyla okyanuslara karışır.

Yeraltı suları: Dünya yüzeyine erişen yağışların bir kısmı toprağa sızarak (infiltrasyon) ve yeraltı sularını meydana getirir. Yeraltı sularının bir bölümü derinde kapalı bir su katmanına ulaşır ve kullanılabilmesi için yeryüzüne özel bir yöntemle çıkarılması gerekir. Yeraltı sularının diğer bir bölümü ise basınç etkisiyle üst toprak katmanlarına doğru hareket eder ve yeryüzüne ulaşır. Bu sulara kaynak suyu denir. Yeraltı suyu toprak katmanlarından geçerken temas ettiği yüzeydeki mineral vb maddeleri de yapısına alır. Bu maddeler suyun yararlı bileşenlerini (demir, magnezyum vb) oluşturabileceği gibi arsenik, nitrat, tarım ilacı kalıntıları gibi zehirli maddeler de olabilir. Toprak sarsıntıları, yağmur ve eriyen kar suları, bu zehirli maddelerin suya karışma riskini artırır. Bu nedenle suyun bileşimindeki değişikliklerin sürekli izlenmesi ve güvenli hale getirilmesi için etkin filtrasyon yöntemleriyle arındırılması gereklidir.

Buharlaşma: Bitkilerin nemlenmesiyle ve toprağın buharlaşmasıyla oluşan sudur. Evapotranspiration, atmosfere yeniden giren su buharıdır.

Evapotranspiration, buhar olarak atmosfer içinde artmaya başlayan su moleküllerinin neden olduğu güneş enerjisinin suyu ısıttığı durumda oluşur.

Gördüğümüz gibi, gereksinmemiz olan suyun bize ulaşması için birçok oluşum gerçekleşmektedir. Ve bu oluşumlar daima iş başındadır. Uç örneklerde ise döngü farklı şekillerde gerçekleşir. Örneğin, Antarktika donmuş olduğundan buharlaşma oluşmaz (buzlar sublimation adı verilen bir oluşumla doğrudan su buharına dönüşür). Yine örneğin, Sahra Çölü çok kurak olduğundan yağış olmaz (su, yere düşmeden buharlaşma oluşur). Ancak döngü hep sürer.

İşte bu nedenle her gün içtiğimiz su, dinazorlar dünyayı dolaştığında da aynı döngü içerisinde dünyamızda dolaşmaktaydı.

kimyadan kısa... kısa...

URANYUMUN MESLEKLERİ

Uranyum 20.yy' ın en ünlü elementidir. Çünkü o yepyeni bir enerji türünü kullanıma açmıştır, barışçıl ve savaştıl.

Bugünlerde yılda 40.000 ton kadar üretilen uranyum nükleer santrallerin gereksinimini rahatça karşılamakta. Fakat bu miktarın %5'i nükleer yakıt yapmakta kullanılıyor. Geri kalan U-235 izotopları işe yaramıyor mu peki? Tabi ki hayır. Uranyum bilinmeyen nükleer dışı daha pek çok mesleğe sahip.

92 numaralı element olan uranyum bitki büyümesinin en önemli yardımcısı; tüm yumru-köklü bitkilerde ve bazı meyvelerde şeker miktarını artırıyor ve toprak mikroorganizmalarının gelişimine yardım ediyor. Aynı zamanda hayvanların da uranyuma ihtiyaçları var. Yaşam için gerekli olan fosfor, azot ve potasyumun sindirilmesinde ve şişmanlamada büyük bir payı olduğu kesin.

Şeker hastalığı, deri hastalıkları ve çeşitli tümörlerin iyileştirilmesinde hekimler uranyum içeren ilaçlar kullanıyorlar. Uranyumun demirle yaptığı alaşım olan ferrouuranyum, çelikten oksijen ve azotu gidermek için kullanılıyor. Uranyum-nikel çelikleri kral suyu gibi en etkili kimyasal maddeye bile dayanıklı.

Uranyumun nötr, üç, dört, beş, altı değerlikli tuzları organik kimyacılar tarafından katalizör olarak kullanılıyor. Örneğin uranyumkarbür amonyak sentezinde uranyumoksit, karbonmonoksit ve hidrojenmetanol ve etanol yapılmasında kullanılıyor. Ayrıca asetik asit üretiminde yer alan katalizör olarak da yer alıyor.

Romalılar iki bin yıl önce uranyum tuzlarını camları renklendirmek için kullanmışlar. O camların bileşiminde %1,5 uranyum oksite rastlanmıştır.

KUMDAN PLASTİK

Karbon ve silisyum doğada çok özel konuma sahip iki elementtir. Yeryüzündeki her bir karbon atomuna karşı 35 tane silisyum atomu bulunmakta. Karbon atomları birbirleriyle çok değişik biçimlerde birleşebildiklerinden yaşamın temelidir. Kısaca karbon organik evrenin temel taşı ise silisyum da inorganik evrenin temelidir. Fakat doğada rastlanan bileşiklerinin sayısı çok azdır. Her mineralde bulunan, tüm metallerin arkadaşı olan silisyum atomu her nedense onlarla pek kimyasal bileşikler yapamıyor, hem de karbon gibi 4 valanslı olmasına karşın.

Eğer silisyum atomları da uzun zincirler yapabilseydi karbon kimyasının o sonsuz olanaklarına benzer birdurum olabilir miydi?

Bilim adamları uzun karbon iskeletli, zincirlerin bize sağladığı malzemeler gibi ama farklı özelliklerde yeni malzemeleri silisyum zincirleriyle üretmeyi denemişler ve başarıya ulaşmışlar. Silikon, silikon elastamer vb. adlarla anılan bu bileşiklerden yapılan reçineler özellikle yüksek sıcaklıkta tekniğin istediği beklediği malzemelerin yapımında kullanılır.

Silikonlu sıvıların akmazlığının sıcaktan etkilenmemesi nedeni ile yüksek sıcaklıkta kullanılan yağlama yağlarının vazgeçilmez bileşenidir. Kaynama noktaları yüksek, uçuculukları da az olduğundan vakum pompalarında kullanılır. Bunların su itici özellikleri nedeni ile su geçirmeyen kumaşların yapımında kullanıldıklarını da eklemek gerekir. Bu yüksek sıcaklığa dayanıklı üretilen bileşimler günümüzde günümüzde çok daha geliştirilmiştir. Örneğin teflon 200 C' de başlayan sıcağa dayanıklı polimerlerin sınırları çoktan 1000 C'yi aştı.

Fatma AKSOY
Gizem ÇAKIRÖZ

RENGARENK

Toprağa çevirdiğim gözlerim, o bir türlü göremediğim kolyeyi arıyor. Halbuki az önce boynumdaydı. Bakırdan yapılmıştı yüz elli yıl önce, babaannemden hatıraydı. Yeşil, pembe, sarı, kırmızı ve kırmızı...

Rengarenk bir çekiciliği olan bakır yüzlerce yıldır Anadolu evlerinin mutfaklarını bazen de duvarlarını süslemekte. Birçoğumuz bakırın o kızıl kahverengi halini görsek de katışıksız halini bilmiyoruz. İlk çıktığında sarımsı pembe bir görüntüsü olan bu yumuşak metal havayla karşılaştığında o tanıdık kızıl yüze bürünür. Oksijenle karşılaştığında da 'patina' denilen yeşil yüzeyin ardına saklanır.

Kimyasal simgesi Cu, atom numarası 129, atom ağırlığı 63,54 olan bu element kimyasal etkilere dayanıklıdır, kolay kolay aşınmaz, paslanmaz. Periyodik cetvelde 4. periyot 1B grubunda yer alan bakır doğada çok bol bulunur. Birçok ülkede bakır işletmeleri vardır. Çok iyi bir ısı ve elektrik ileticisi olan bakır bu özelliklerinden dolayı kullanım alanı en geniş metallere aittir.

Bakırın öyle değişik bir yapısı var ki... Dövülebilir, kesilebilir, oyulabilir. Hatta milimetrenin yirmide biri kalınlığında levha haline getirilebilir. Bu levha ışığı bile geçirir. Ama ışık da bu renk cümbüşünden nasibini alır ve turkuza döner. Hayatımızın olmazsa olmazlarından biridir bakır. Çağlar önce başlayan hikayesi, her geçen saniyede yeni bir boyut kazandı. Büyük bir dönüşüm yaşadı bakır ustalarının ellerinde.

Bakıra bu dönüşü yaşatan ustalardan biriyle konuşuyor sohbetimiz. Yolumuz Arif Santürk'ün atölyesinde sonlanıyor.

1-Öncelikle geçmişe uzanalım, bakırla nasıl tanıştınız? Kaç yıldır bu işin içindesiniz?

Orta okula başladığım yıldan beri bakırcıların yanında çalışıyorum. Okulu öyle bitirdim. Asker dönüşü ise girdim ama tezgahımı bırakamadım. 30 yıllık bakır ustasıyım. Maraş'tan Aydın'a göçünce de şimdiki iş yerini açtım.

2- Bakır hangi işlemlerden geçtikten sonra şekil alıyor?

Maraş ve Antep'ten getirdiğim saç şeklindeki bakır kalıba göre kesiliyor. Sonra bu parçalar kaynaklanıyor, çekiç ve özel kalemlerle işleniyor.

3-Bakırın eskiye göre az rağbet görmesinin sebebi nedir? Bakır işçiliğinin ekonomik getirisinin az olması ne derece etkili?

Teknoloji el sanatlarını ikinci planda bırakıyor. Bakır işlemek zevk işi. Ben bıraktığım eserlerin yüzlerce yıl kalacağını düşünerek işimi daha hevesli yapıyorum. Atölyem açığını zor kapatıyor. Ama amacım Aydın'daki bir eksikliği doldurmak, farklı bir el sanatının temsilcisi olmak.

4-Geçmişe kıyasla bakır ustalığında ne gibi değişimler var? Teknoloji neleri değiştirdi?

Bakır işleminde teknoloji imkanlarının kullanılması çok önemli. Bu yüzden Aydın'da pek bir şey yapamıyorum. Ben de işleme üstünde yoğunlaştım.

5-Bakır kullanmanın avantajları neler? Avantajlı olmasına rağmen neden az tercih ediliyor?

Porselen, cam, çelik ürünler hızlı üretiliyor ve de daha ucuz. Ama bakır aynı özelliği çok uzun süre koruyabiliyor. Bakır kapta pişen yemekler daha lezzetli ve sağlıklı. Kalay sorunu yüzünden de az tercih ediliyor.

6-Kalay ne sıklıkla yapılmalı, yapılmazsa ne olur?

Kullanım sıklığına göre kalaylanmalıdır. Kalaysız bakırın kırmızımsı çıkar, mutfakta kullanılması zararlıdır.

7-Bakır çok fazla el emeği ve vakit gerektiren bir uğraş hem bir devlet dairesinde çalışıp hem de bakır ustası olmak çok zor olmuyor mu?

Normal boy bir tepsi için üç buçuk dört saat uğraştığımı düşünürsek gerçekten çok zor. Ama dedim ya bu zevk meselesi. Hem de belli bir amacım var eğer işi büyütürsem Maraş'taki ustalar gibi ihracat ağırlıklı iç dekorasyon üzerinde çalışacağım.

*Maalesef ilgisizlik yüzünden Arif Santürk, Garaj Caddesi'ndeki dükkanını kapatmak zorunda kaldı.

KÜÇÜK ÇOCUK VE ADA

Sadece göz yaşlarımdan sorumlu olduğum zamanlar bunlar. Hayat; göz yaşları, mutluluk ve yalnızlık üçgeninde sıkışmış sanki. Yalnızlıktan dolayı duyduğum mutluluk var bir yanda, bir yanda yalnızlığımın beni ihanete uğratıp yalnız bıraktığı zamanlardaki göz yaşlarım.

*“Ne bileyim insan bazen
Ayrı düşmüş kendinden
Ve bilseydim meğer bu vicdan
Ödünç alınmış insanlardan”

Mutluluğun ne olduğunu soruyorum kendime. İnsanlarla sağladığım mutlulukları onlarsız da yaratabilir miyim kendime.

Hayata gözlerimizi açmadan önce de sonra da yalnız değildik aslında. Sürekli var olan bağlantıları yok sandık biz. Kendimizi bir odaya kapatıp, yalnızız dediğimizde bile kapının arkasında bekleyen annemizi görmedik. Yalnızız dediğimizde bile yalnız değildik. Yalnız bırakılmadık hiç hayata.

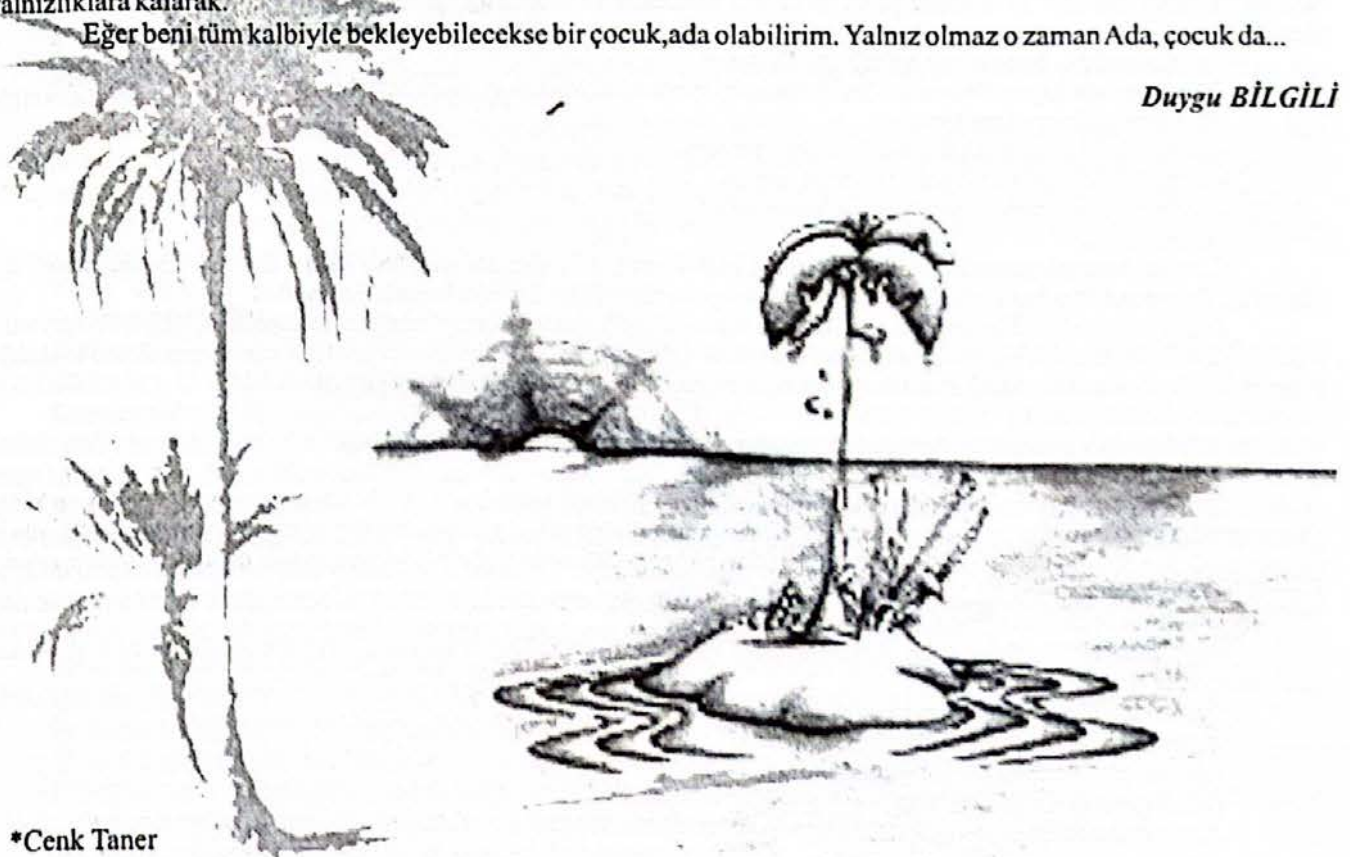
*“Esen rüzgarlarda kalmış adım
Her zaman yanımdaydı adım adım
Oldum ben en sonunda olmayanlardan oldum
Ama kendimi hep olanlardan sordum.”

Ada kadar yalnız farzettim kendimi, kant kadar kalabalık, kentten Ada'ya bakan Ada'ya gidebileceği hayaliyle yaşayan küçük çocuk kadar umutlu.

Ada'yı bekliyor küçük çocuk, şehirden ayrılacağı günü. Yalnız Ada'da yalnız kalmak istiyor çocuk, yalnızlıklara kalarak.

Eğer beni tüm kalbiyle bekleyebilecekse bir çocuk, ada olabilirim. Yalnız olmaz o zaman Ada, çocuk da...

Duygu BİLGİLİ

Sıcak Su, Şampuan Bir de Zeytinyağı Sabunu

Kapının dışında bıraktın terliklerini. Adımını attın ve yumuşacık paspası hissettin tabanında. Biraz nemli... Sıcağı hissettin sen de farkındayım. Çıkar artık tokalarını.

Ensende sıkıca toplamışsın saçlarını bugün. Yüzünden belli; başın ağrıyor. Ve gerginsin. Onca makyajın altından sezebiliyorum teninin renksizliğini. Çıkar tokalarını. Bugün renksizler ya da olabildiğine siyah.

Tokalarını çıkarttın; çok uzun olmayan saçların kapattı boynunu. Şimdi çıkardın kazağını, sonra eteğini, sonra sırasıyla hepsini. Biran evvel açmalısın suyu. Sıcak buhar tüm duvarları kaplamalı. Üşümemelisin. Suyu açtın; geçtin altına. Önce çok sıcak, sonra normal, sonra yok gibi... Her zamanki gibi aynı sırayla...

Gözlerin kapandı. Filmlerdeki gibi buharlar uçuştı dört bir yanında.

Otobüsten indiğinde cadde bomboştu. Bundan bir anlam çıkarman gerekiyordu ama işine gelmedi. Bomboş caddede, istersen tam ortasında, kollarını iki yana açıp dönebilirdin. Ama yapmadın. Bu mümkünlüğü görmezden geldin.

İlk dükkanın önünde durduğunda gözüne öncelikle çarpan vitrindeki bileklik oldu. Satılmamış. Anlamı: burdan para alamayacaksın ve belki de yanında getirdiğin küpeleri de geri çevirecekler. Zaten berbat bir dükkan burası. Karanlık ve gri... aslında "İçeri bile girmeden vazgeçmeli." diyorsun. Belki bir şans...

Elin boş çıkıyorsun dükkandan. Kulaklarında, "Hanfendi, görüyorsunuz daha vitrindeki satılmadı. Yok yani küpe müpe alamayız" diyen o tiz ses de cabası.

Şampuanı döktün avcuna. Hafif bir portakal ve limon kokusu... yağlı saçlar için.

Hızlı hızlı geçtin caddeyi. Diğer dükkan epey uzakta. Hiç beklemeden girdin içeri. Gözlüklü adam var yine. Çok şükür! Ne diye tanıtmıştı kendini? Ya Mümtaz ya da Mücahit... boncuklar ve tellerle uğraşan bir adamın adı Mücahit olamaz. Mümtaz olmak.

-İyi günler. Şey... ben şey için gelmiştim. Kolyeler...

-Ya kusura bakmayın. Ben onları özel bir müşteri için bekletiyordum. Ama bu hafta hiç uğramadı.

-Bu sefer de küpe getirmiştin.

-Doğrusu... Hiç nakit yok elimde. Ödeme yapamam.

-Sorun değil. Sizde kalsın ben sora yine uğrarım.

-Size bir kahve ihram edeyim. Buraya kadar gelmişsiniz.

-Hiç zahmet...

Cümleleri tamamlayamadan sütlü kahverengi koltuklara yönlendirmişti seni. "Ne kadar da rahat görünüyorlar." diye düşündün. Kahvene dört şeker attın. Keşke söyleseydin çayı tercih ettiğini. Eminim hazırda o da vardır.

Dükkandan çıktın. Ellerin bomboş... Artık ne paran var ne de paraya dönüştübileceğin küpelerin. Hala iyi bir şey var ki o da otobüs biletlerini aylık almış olman. Diğer bir güzel nokta o an hatırlamasan da- evde buzdolabının dibine sakladığın annecannen liseden mezun olduğunda takuğu bileziğin bu tür durumlar için seni bekliyor olması.

Köpüren lifle önce yüzünü ovaladın. Bu sefer zeytinyağı sabununun keskin kokusu...

Durakta bir sürü kişi bekliyordu. Şöyle bir kulak kabartınca anladın ki kısa boylu esmer çocuk sevgilisine hediye almaya şehrin öbür ucundaki çarşıya gidiyormuş. Keşke küpelerin bir çiftini yanına alsaydın ya da söylesen çocuğa "Şurda bir dükkan var." diye. Düşündün. Bir otobüs durağına tıklım tıklım dolmuşken böyle bir davranış tüm dikkatleri üzerine çekerdin. Vazgeçtin. Zaten otobüs de geldi.

Otobüsten indin. Yol da bitti. Kapının önündesin.

Suyu kapattın. Havluyu aldın eline. Ürperdin biraz. Suyun sıcaklığını anladın. Giyindin. Saçlarını taradın. Aynada kendine baktın. Çıktın banyodan.

Ben kaldım aynada. Her zamanki gibi...

Yoğunlaşan buharın aynada bıraktığı izim belki...

Eğer becerebilirim aynadaki silüetimin senin.

Ama hep aynı yerde tükeniyorum.

Aynanın son bulduğu yerde...

Palyaço

İçini titreten bir ürperti geldi geçti üzerinden. Sık yaşıyordu bu duyguyu bu aralar. Anlamadığı-anlayamadığı-şeyler oluyordu yine.

"İşte yine başlıyoruz." diye geçirdi kafasından.

Yine karşıındaydı palyaço. Gerçi palyaço olduğundan da pek emin değildi ama peruklu, maskeli kafası, boyalı dudaklarıyla palyaçoğu andırıyordu ona göre.

Yine üç kart sundu palyaço. Geçen seferki gibi ortadakini seçti tekrar. İşte başlıyordu.

Gözlerini açtı, her taraf karanlıktı. Kapkaranlık bir odadaydı bu sefer. Kapıyı açtığı anda diğer birkaçıyla karşılaştı. Kişiliğinin diğer taraflarıydı bunlar. Dalga geçer gibi, palyaço-ya da onun gibi bir şey- sunduğu kartlarla, karambole karakter seçtiyordu. Oynadığı her rol kişiliğinin diğer taraflarını temsil ediyordu palyaçonun anlattığına göre.

Bir keresinde saf tarafını oynamıştı. Bir öncekinde de üşengeç rolündeydi. Bu sefer hangisiydi acaba?

Dışarıdaki bütün hepsi-kendisi-başka bir yönünü temsil ediyordu. Palyaçonun anlattığına göre, her insana kişiliğinin farklı bir yönünü gösteriyordu. Biraz tecrübeliydi geçen seferlerden.

Bu şehirdeki onlarca insan, kişiliğinin ayrı bir yönüydü o zaman. Peki bu kadar kişi arasında niye yalnızdı bu sefer? Oysaki palyaço her yönünün birbiriyle ilişkisi olduğunu ve aynı gerçek hayattaki gibi benzer yönlerinin birbirini bulacağını söylemişti.

Hava soğuktu dışarıda. Bir simit almak istedi, açtı karnı. Parayı uzattı, hiç beklemiyordu sanki para üstü almayı. Refleks gibi, para üstü almayı reddetti. "Sende kalsın!"

Simitçi sevinmişti ama kendisini pis bir gurur sarmıştı her tarafından. En büyük oydu o an sanki.

Geçen seferkiler neredeydi? İyi çocuklardı hepsi. Hele bir tanesi vardı, şakacı olan. Bu yönünü çok sevmişti o zaman. Çok güldürmüştü geçen sefer. Ama şimdi hangi roldeydi ki?

Yalnızdı... Hem de hiç olmadığı kadar. Dışarıda herkes birlikte dolaşıyordu. Herkesin arkadaşı, sevgilisi vardı yanında, ama o yalnızdı. Ne yapmalı, ne yapmalı? Sanki çevresinde görünmez bir duvar vardı. Kimse yaklaşmıyordu yanına. Saat bile sormuyordu kimse, ateş bile istemiyordu. Sahi ya, saat kaçtı? Pahalı Rolex'i gördü kolunda. Şaşırdı. Yavaş yavaş anlıyordu sanki.

Palyaço uyarmıştı geçen sefer: "Bu tarafta yalan yok, yapmacıklık yok. Gerçek hayatında göremediğin, yaşamadığın bütün gerçekler burada öğretecek sana doğruyu.

Hangi "doğru" ydu bu?

O an dank etti kafasına!

Evet, evet... Bu sefer hırstan gözü dönmüş, paragöz, bencil tarafını oynuyordu. Cebini yokladı, şişkin bir cüzdan geldi eline. Cüzdanı açtı, içi kredi kartları, yeşil yeşil dolarlarla doluydu.

Camekandan yansıyan görüntüsüne baktı. Pahalı takım elbiseler, elinde siyah "Bond" çanta... Sadece görüntüsü ve cüzdanı değişmemişti. Duygular? Sırıttı kirli kirli. Duygu muygu kalmamıştı çünkü. Dilencinin kafasına vurur gibi, önüne attığı parayı hatırladı, evet, duygu filan yoktu artık içinde.

Yapayalnızdı. Tekrar bakındı çevresine, ya-pa-yal-nız-dı... Sinirlendi. Oysa bu kadar güçlü, değil ülkenin, dünyanın en güçlü insanı olarak gördüğü kendisine nasıl yaklaşmazdı kimse, nasıl arkadaş olmazdı! Kafasında bir şimşek çaktı. O an bacakları bırakıverecekti neredeyse bedenini. Ne kadar da aptaldı. Burada yalan filan yoktu ya! Gerçekte ne kadar değersiz, bir insan olarak ne kadar unutulmuş olduğunu olduğunu anladı. Gerçek efendinin-ki kendisine de hükmeden para olduğunu anladı. Ama bu tarafta küçük bir fark vardı: Yalan dostluklar kurulamıyordu burada.

Sokağın başındakiler sırtıyordu şimdi. Hepsinin surati, köpek, kurt türü bir hayvanın surati gibi olmuş, salyalar saça saça, dilleri dışarıda kahkahalar atıyorlardı. İşte bu tarafta güçsüz olan, dalga geçilen, kakılan kendisiydi. Yalan yoktu çünkü...

Bu duygusuz haliyle bile anlamıştı; anlamıştı da diğer tarafta nasıl geçirmişti onca yılı bomboş, aptal gibi...

İşte yine başlıyordu ürperti. Midesi bulanıyordu. Gözlerini açtığı anda tekrar palyaço vardı karşısında.

Palyaço sırtıttı, kırmızı burnunu, maskesini çıkardı; pelerinini, esasını ve yanında da kartlarını verdi. Elinde pelerin öylece kalakalmıştı. Şimdi anlamıştı her şeyi. Palyaço sırtıttı tekrar ve son bir cümle döküldü ağzından:

-Bu dünyada yaşadıklarının bir bedeli gibi, artık sıra sende...

Anlamsız bir hayata söz sanatları yükleyemedim hiçbir zaman. Ama başkaları hep yaptı. Bense özendim, yapamadım. İnsanın içinden gelmiyorsa, olmuyor.

Genç ya da yaşlı olmak pek fazla bir şey değiştirmiyor bence. Anlayamadıktan sonra nasıl geçtiğini! Zaten yol düz bile olsa yolcuların boyunları mutlaka eğik oluyor. Daha genç yaşta yolda kalmak istemiyor insan ama umutsuzluğa düşüyor bir kere. Yolun devamını göremez oluyor. Bazen içimden hiç gelmiyor devam etmek. Anlam arayışlarına çıkıyorum. Bulamıyorum haliyle, her insan gibi. Teşbih gerekiyor buraya. Yoruluyorum. Diyorum ki: "Biraz o arasın beni!" Ama yapmayacak biliyorum. Eve kapanıp bekleyemiyor ki insan! Şu Türk filmlerindeki pembe panjurlu evler gibi olmuyor zaten eviniz. Duvarları üstünüze üstünüze geliyor. Mecbur atıyorsunuz kendinizi dışarı. Birilerinin sizi itekleye itekleye okula götürmesini bekliyorsunuz. Şimdi siz söyleyin bu bekleyişin neresine sıkıştırıyım ben söz sanatlarını?

Okul en sade zamanlarınızda yakalıyor sizi. Hani sizi hayata hazırlıyor ya her şeyi öğretiyor ya siz! Kavgayı etmeyi bile öğreniyorsunuz. Yavaş yavaş büyüdükçe yorulduğunuzu anlama yaşına geliyorsunuz. Zaten bu yola başlamış olmak, devamını zorunlu tutuyor. Eğitim öğretim güzel şey. Sonu olmayan nadir güzellerden. Zaten göremiyorsam sonunu, yükleyiveriyorum bir sonsuzluk sıfatı. Gerisini düşünmeyi kendime değil de benden sonrakilere bırakıyorum. Bir de kendine yüklemen gereken bir sıfat olduğunu fark ediyorum.

Bunu yapacak gücü bulamıyorum kendimde En iyisi diyorum. ben okumaya devam edeyim.

Bir de sevgi var. Başka bir kavram, çözemedim henüz. Soğuk sevgi diyorlar ya, işte bende sevgi böyle soğuk, buz gibi. (bir teşbih daha örneğin) Sadece benim içimi ısıtıyor. Bazen de gözlerimi ısılatıyor biraz. O kadar. İşte yine koymak gerekiyor birkaç söz sanatı. Kimseyi kandırmaya gerek yok! Hele insanın kendine yalan söylemesi en acısı umutsuzlukları.

Yaşıtlarım, böyle derler hep, güzel giyinip, süslenip, gezip tozmayı pek severler. Ben sevmem. Buraya en yakın büyük şehir İzmir'dir. İzmir'e giderler bazen; ben gitmem. Kimseyi kandırmaya gerek yok. Hele kendimi İzmir'i sevdiğime inandırmaya hiç gerek yok!

Daha şimdiden bıkmamalı biliyorum. Ama elimden bir şey gelmiyor. Çabuk yoruluyorum. "Baksana etrafa, doğa arada sırada güzel görünüyor. Çiçekler örneğin, hoşuna gidebilir." Diyorum bazen kendi kendime. Yani bir söz sanatı eklemeye çalışıyorum. Hüsn-ü Talil buradaki. Ama yine inanasım gelmiyor, yapamıyorum.

Sokaklar bazen iyi geliyor yalnızlığımıza. Hani birkaç çocuk görürsünüz, sanki çok yaşlıymışsınız gibi çocukluğunuzu hatırlar da efkarlanırsınız(!) Büyüdüğünüzü hisseders, biraz huzursuz olur kıpırdanırsınız olduğunuz yerde. Bu huzursuzluk beni uykumdan uyandırıyor. Seviyorum sokakları. Bir keresinde gelinle damat gördüm gezinirken sokaklarda. Arabaya biniyorlardı. Plakaya "Mutluyuz" yazmışlar. Mübalağa var sanki burada! İnsan zor da olsa yakalıyor mu yani mutluluğu? İşte her şeye inanırım da buna inanmam. Hem zaten öyle olsa bile kimseye de "Mutluyum" demem. Mutlu olmayanları bir de ben üzmem istemem.

Gelecek için gerçeklerden, buzulların erimesinden bahsetmek yeterli. Geleceği düşünmek zor değil bence dedikleri kadar. Belki dememişlerdir hiç. Ama ben öyle düşündüklerini biliyorum. Onların benimsediği söz sanatı Tecahül-ü Arif belki.

Bazen de yağmur yağar mutlu eder beni. Evet gerçekten mutlu olurum. Sebebini tam olarak bilmiyorum aslında ama su ve toprağın buluşması huzur veriyor bana. Ayakkabımı suların içinde gezdirmek, pek akıllılara göre olmasa da, hoşuma gidiyor. Zaten akıllı olmak çok önemli gelmiyor bana. Akılsızlık rahatlıksa seçerim hiç düşünmeden. Geleceği düşünmek kolay desem de şu anı yaşamak zor geliyor. Yani düşünmesi kolay da yaşaması zor. İster on yedi yaşında ol ister yetmiş yedi, hiç fark etmiyor.

Biliyorum yapmamalıyım ama sıkılıyorum. Kendimi kandırısam daha mı iyi yani? Ben süslenip püslenip, gezmeyi hiç sevmem. Çiçekleri de sevmem. En çok söz sanatlarını sevmem ben. Kullanamam bir türlü. İnandıramam kendimi. Evimin panjurlarını hayali pembeye boyayamam. Eğer yoksa bunun sonu ben de alırım başımı "Taş bağırlı" dağlara giderim. Sonra arkamda kalanlar hayatımda kullandığım tek söz sanatı kinayeyi tartışırlar.

İlke KELEŞOĞLU

KIRIK

CAM

PARÇALARI

çikolatalı pasta tarifi

Kim koydu bu uzakları avuçlarıma ve bırakıp kaçtı beni yalnızlığıma... Soru işaretlerini kullanmayacağım. Çünkü cevap beklemiyorum hiçbir soruma. Sen de bir cevap bulmaya kalkışma sakın.

Tek satır boşluk bırakmayacağım cümlelerimin arasında senin için, kimse için. Sadece beni dinlemeni istiyorum. Ve umuyorum ki gittiğin yer beni duyamayacağın kadar uzak değildir...

Hep güzel başladırı. Hani ne bileyim işte çikolatalı kek yapmak gibi. Biraz yağ, biraz şeker, iki yumurta. Önce iyice karışır birbirine. Bir bütünün ayrılmaz parçaları. Orada olduklarını bilirsin ama hangisinin şeker hangisinin yağ olduğunu ayırt edemezsin. Birinin tadı diğerinin kokusu... Sonra diğer malzemelere gelir sıra. En önemli kısım işte burası; aldığınca un. Eğer cimrilik yapmaya kalkıp da unu az katarsan;

-Hamur cıvık olur.

Annem öyle diyor. Ne kabarır ne güzel görünür. Garip bir tat bırakır dilinde. Ama eğer fazla katarsan topa topa ayrılır hamur birbirinden. Kaskatı kesilir. Geri alamazsın ya yaptığın hiçbir şeyi eklemeler yaparsın üstünü örtmek gibi hataların. Biraz fazla su belki ve biraz daha kabarta tozu. Neyse hadi kurtardın diyelim. İyice karıştırman lazım şimdi. Yok mutfak robotuymuş miksermiş bunlar işe yaramaz. Anneannem gibi tombul ellerini yumruk yumruk yapıp ezeceksin hamuru. Neredeyse kırk yıllık bir evliliğin şahidine yapışacak hamur. Ama çok uğraşmaya gelmez ya...

-Elini sokma bakayım. Ben bitiriyorum zaten. Sen tepsiyi yağla yeter.

Neyse uzun sözün kıtası; bir yerlerde hata yaparsan eğer kolay kolay dönülmez geri. Zordur başlamak her şeye yeniden. Biraz çikolata parçacıkları atarsın bir de o renkli şekerlerden puf puf keklerin üstündekilere benzer. Anlayacağın

-Kek yapmak ustalık ister.

Sadece malzemeleri bir araya getirmek değil! Göz kararıdır işin özü. Neden ne kadar katacağını bilmek biraz da.

-Aslında en başında yanlış başlamıştık her şeye. Zaman ve yer kavramların hiç tutmadı benimkileri. Aramızdaki mesafe ne olursa olsun bambaşka yerlerde açtık gözlerimizi. Ben geldiğimde sen gittin, sen döndüğünde ben yoktum aslında. Boşluklarda dalga dalga yayıldı çağrılarımız ama bir türlü yerini bulamadı. Oyunlar oynadık. Maskeler taktık. Ne güldüğümüzü ne ağladığımızı fark etsinler diye. Yani ne mutlu olabildik doğru dürüst ne de gözlerimiz kan çanağına dönünceye dek hiçkırı hiçkırı ağlayabildik. Ateşe dokundu ellerimiz bazen ama buz kadar soğuktu. Ve içtiğimiz sular yakarken boğazımızı susamışlığımızı giderdik sandık. Meğer boşmuş bardaklarımız masadaki. Yudumladığımız düşlerimizmiş sadece. Yudum yudum tüketmişiz...

Eğer hamurdan gıcır gıcır sesler gelmiyorsa "hazır" demektir.

-N'olur tepsiyi ben dökeyim.

-İyi dök bakalım. Aman yavaş taşıma. Dikkat et.

En keyifli yanı da tencerede kalanları sıyırmaktır. Kakao kokulu hamuru parmaklarını yalayarak tüketirsin.

-Üstünü hindistan ceviziyle süsleyelim mi?

-Tamam.

-Biraz susam?

-Damla çikolata?

-Ne istersen onu koy. Bunu sen yiyeceksin.

-O zaman üstüne bir şeyler yazayım.

Belki biraz geç ama anladım sonunda; düşler tükenince geride hiçbir şey kalmıyormuş meğer. Kaybedilenler bulunmuyormuş kolay kolay. Hala sana ne zaman dön diyeceğimi bekliyor musun? Emin ol geri dönmek değil yeniden başlamak en zor olanıdır. Ve ben artık çok yoruldum.

-Hoşçakal

Filiz ÖZÇELİK

UMUT

Zaman geçiyor etrafımda

Hoyrat ve sessiz

İçimi bir hüznün sarıyor.

Aynalara bakıyorum,

Onlar bana bakıyor.

Gözlerimi çevirdiğimde

Bir kaçamak gülüş fırlatıyor.

Ardından bir deli rüzgara

Kaptırıyorum kendimi.

Kalbim, ruhum, bedenim savruluyor.

Dökülüyor teker teker yapraklarım.

Kaldırımlar kayıyor ayağımdan,

Yığılıyorum yere.

Ama kalkmayı biliyorum

Yüreğimdeki umutla birlikte

Emre DURSUN

Saklanmayan, Ebe

GEÇMİŞE DÖNÜŞ

Sessiz olmak zordu geçmişin derinliklerinde,
Kaybolmamak anılar arasında,
Aralayabilmek gözlerini her bir anıda, her bir yaşta...
Anıların sessizliğine adım atarsın yavaş yavaş,
Derken bir çift göz çevreler benliğini;
Pınl pınl,
Sonsuzluk denizinin son damlası olmak istercesine,
Ama sana ait iki göz...
Uzatırsın ellerini; dokunamazsın.

Sessizliği kırmak için devam yürümeye...
Soluk almak bile zor.
Hayal kurmak ise tek çare.
Bir çift görmeyen gözdü şimdi hayalindekiler;
Belli cehennem ateşinde yanmış çoktan,
Çünkü aşk acısını tatmış bir kere.
Ve hala umutla bakabiliyor gecenin karanlığına
Aşk zindanlarının ardından.
Kurtarabilmek için uzatırsın ellerini;
Ama dokunamazsın.

İşte yolun sonundasın şimdi
Anıların ise ,tüm sessizliği silmiş
Ve avuçlarında...
Haykırmının zevkine varırsın yavaş yavaş,
Kalbine dokunur,
Kalbinin bakışlarını hissedersin
Ve uzatırsın ellerini;
Ama kararlısın şimdi, bu son
Ve bu sefer dokunursun ,
Kendi gözlerine!...

Alev ÖZAYDIN

Bir saklambaçtı her şey aslında. Kaç, saklan, bulun, sobele ya da sobelen.

Hiç bilemedik yaşadığımız kimin düşüydü. Ne zaman uyuduk da gördük bu rüyayı ya da ne zaman uyandık da dönüştü rüya hayata, ne sorduk ne de bir yanıt umduk birbirimizden.

Kimi zaman sustuk sindik karanlığa. Ben sözcükleri düşürüp kaybederken yolda, o dipsiz kuyulara attı sesleri. Gölgeler çevirdi etrafımızı Karşı koymadık hiç Oysa...

"Bir susmayı bakışlarda seslendiren
hüzünlü yangınsal aşka döndüren nedir?"
Özdemir Asaf

Kimi zamansa haykırırlarımız tırmandı göğse. Yıldırımlar düştü üstümüze. Sağanak yağmurlarla ıslandık. Üşüdük, yorulduk sonunda. Taşıyamaz hale gelince bacaklar bedeni diz çökmeyi öğrendik. Anlamak çoğu zaman kabullenmekmiş aslında...

İncindik, incittik; hem kanayan bir yara hem bir yara bandı olduk birbirimize. Yıldızsız gecelerde odama sızan bir parça ay ışığı, bulutlu gökyüzünde esen deli bir meltem, bir uçurtmanın kuyruğuna takılmış geveze bir kırlangıç ...

"Gidersen
Bin yıl daha ülkesiz bir çocuk kalır
Yıldızsız , pusulasız , mülteci kanamalı
Gidersen fırtınada en ince söğüt dalı
O sabah kırılsın toprağa düşmem
Yüzünü dön
Yüzünü dön
Gülümse baharıma
Adnan Satıcı

Söyle sayfalarım. Cevap ver bana! Kimin kabusu karıştı bu düşe? Kimdi uzaklıkları getiren bize? Hangi martı kıskandı da çalıp onu benden bambaşka bir zamanda bıraktı? Meltemim poyraza döndü, kınıldı kanadı kırlangıcın, saklandı ay.

Özlem geldi konu omzuma. Bekleyişlere katıldım Sözcüklerim tükendi mühürlendi dudaklarım.

"Bakışların gittiğin yerden uzak yoksa gelirdim
Sensiz anlamsızlığımı anladım dön demek için"
Feridun Düzağaç

Yordu beni zaman. Yıprandım, eskidim biraz da Sindi üstüme yolların tozu, uzakların isli dumanları kaldı. Ama...

"Geri döndü bir ömür boyu açılan kalbim
Kuşlar dönmedi
Bulutlar ve sonbahar değişti ama
Aşk eskimedi
Beklemek eskimedi
Özlemek eskimedi hiç..."
Murathan Mungan

Savaş KARADAĞ

ÜST ÇEKİMECE

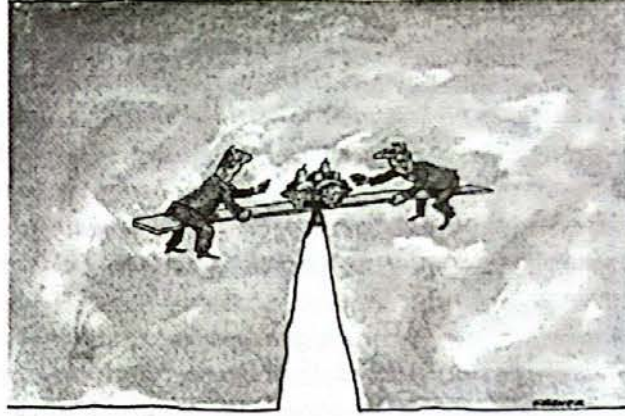
Ahmet GÜRCAN

Boşuna aldanma. Giden dönmeyecek ve
sen de dönmeyeceksin kendine

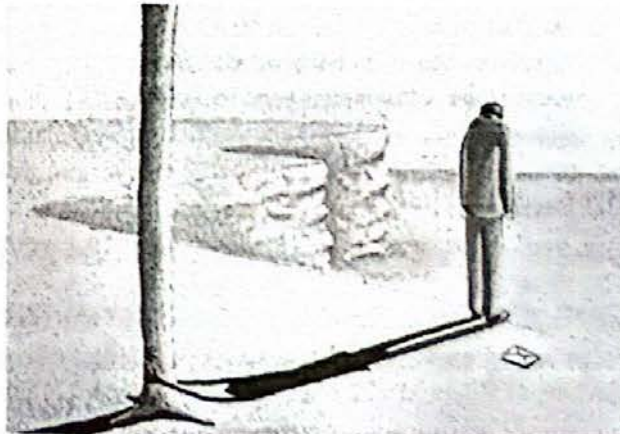
Vurdukça bu nehrin ona aksi
Kaçtım o bakıştan, o dudaktan,
Baktım ona sessizce uzaktan
Vurdukça bu aşkın ona aksi...
Ahmet HAŞİM

Değmedi be değmedi.
Ne gönlü sana değdi,
Ne de bir cana değdi.
Değmedi.

Savaşta kazanan yok tarafların ortak kaderi var ama kimsenin bunu bildiği yok...
Sulu boya gibi akıp gidiyor hayattan fondaki insanlar da...

Gözlerinde umut vardı ama üzgündün.
Büyümek istemiyordun.
Sanki anlatamıyordun derdini.

“a priori”
Ateş sönünce sana bir görev düşer.
Belki de büyümekten korkun bundandı.
Çaren yok şimdi ateş söndü
Göremiyorsun artık ışık olma vakti.
Daha gözleri ışığı tatmamış yavrular var.

*Önsel deney öncesi

YENİ BİR SES, YENİ BİR ZEKA: BARIŞ MÜSTECAPLIOĞLU

Aylin: Geçen gün Murat Gülsoy aradı beni, altkitap.com'u önerdi. Sonra ben de Tark Dursun K.'yı aradım nedir ne değildir diye. Aa, Kadir Aydemir mi? Çok iyi çocuktur o. Genç olmalı üstelik. Aslında haiku şairidir, bu aralar fantastik öyküleri de gündemde. Bu bağlamda (!)... vır vır da vır vır, vırrrr....

Serhan: Yeterr! Sus artık Aylin.... Dedim sonra kendi kendime "Serhan, neden sen de fantastik edebiyat yazarlarıyla konuşmuyorsun?" Fakat sonuç malum... Hepimiz biliyoruz ki Türkiye'deki fantastik kurgu hâlâ çok kısıtlı ve emekleme döneminde. Barış Müstecaplıoğlu, bir ilki gerçekleştirerek çok büyük bir iş başarmıştı ve ben de onunla yani "Barış Abi"yle samimi bir sohbete başladım...

Sizden sonra gelenlerin önünü açtınız ve ön yargıları yıktınız. Metis Edebiyat'ın internet sitesinde kitabınızın giriş bölümünü okudum ve hoş bir tat bıraktı ağızda. Gerek diyaloglar gerek tasvirlerle yerine ustaca oturtulmuş, kahramanları olayın akışına çok iyi katabilen bir kurgunuz var, sizi bu konuda tebrik etmeliyim...

Askerlik zamanlarınızda pek yazı yazamamışsınız; fakat nöbet vakitlerinizde romanınızın üzerine epey düşünerek bazı aksaklıkları gidermeye çalışmışsınız. Öss dolayısıyla ben de yazamıyorum. Eminim bunları siz de yaşamışsınızdır. İstanbul Fen Lisesi mezunu olduğunuza göre... Zaman bulamadığım için daha çok düşünerek kafamdan kendi kurgumu bir düzene sokup sorunları ve belirsizlikleri ortadan kaldırmaya çalışıyorum. Fakat ne kadar sağlıklı, onu bilemeyeceğim...

Kitabınızın çıkmasından önce birkaç dergiye yazılar gönderdiğinizi gördüm. Bunların size bir yararı oldu mu ve dergilere yazı göndermenin bazı noktalarda size yardımcı dokunduğunu söyleyebilir misiniz?

Dergilerde öykülerinin yayınlanmasının sana iki getirisi olur. Birincisi, eğer ciddi bir edebiyat dergisi öykülerini yayınlamayı kabul ederse bu senin dilbilgisi ve anlatım açısından iyi bir seviyeye geldiğini gösterir. Kendine daha büyük hedefler koyabilirsin böylece. İkincisi, özgeçmişinde bu tür başarıların olması, yayın evlerinin onlara bıraktığın romanınla ilgilenme şansını artırır. Yayın evleri çok yoğun olduğu için (Büyüklerinden bahsediyorum) pek çok metin tam olarak okunmadan reddediliyor. Fakat bir edebiyat dergisine fantastik bir öykü kabul ettirmek kolay iş değil. Ben şu an bunu yapılabiliyorum, ama ilk öykülerim fantastik değildi, Sait Faik tarzı hikayelerdi.

Ama sana her koşulda, öykü göndermesen bile, edebiyat dergilerini elinden geldiğince takip etmeni öneririm. Edebiyat dergileri en azından dili doğru kullanma yolunda sana yardımcı olacaktır.

Ayrıca kelime dağarcığın ne kadar geniş olursa o kadar zengin bir üslup yakalarsın, bu yüzden mümkün olduğunca sözlük karıştırmanı öneririm sana. Ben hala belirli aralıklarla sözlük okuyorum, pek sık kullanmadığım bir kelime keşfedersem onunla cümleler kurarak bu kelimeyi kazanmaya çalışıyorum.

Yazarken yeni bir medeniyet, yeni ırklar, yeni diller yaratmak nasıl bir şey? Neler hissediyorsunuz yazarken yaratırken?

Yaratıcılık gerçekten önemli benim için. İnsanların hayatına daha önce olmayan bir renk katmak başlı başına bir keyif, onlar şaşırtacağımı, heyecanlandıracağımı düşünmek... Ama bunun da ötesinde, yaratıcılığın bir toplumun kanına işlemesi gerek bence. Bakın, bugün hayat kalitemizi yükselten buluşların büyük bölümü Amerika ve Japonya'dan çıkar, fantastik romanların, filmlerin, çizgi film ve çizgi romanların çoğu da aynı ülkelerin yaratacılığıdır. Elbette yaratıcılık tek başına yeterli değil, planlama, teknik, çalışma da lazım, ama hayal gücü olayın temeli. Perg Efsaneleri sadece bu konu üzerinde konuşmaya, düşünmeye sevk etse bile insanları, ona harcadığım yıllara değecek benim gözümde.

Yazdığınız roman dörtlemesinde şimdiye kadar üç eseri okurla buluşturdunuz. Türkiye'de fantastik kurgu roman dalında bir öncü olarak adınız anılıyor. Bize "Perg Efsaneleri"nin oluşum sürecini kısaca anlatabilir misiniz?

İlk romanımın önyargı teması üzerine olmasını planladıktan sonra bu romanı hangi türde yazacağımı düşünmeye başladım. Önyargılar evrensel ne yazık ki, birkaç terörist yüzünden tüm müslümanlara dış bileyen Amerikalılar olduğu gibi, şu anki yönetimin yaptıkları nedeniyle savaş karşıtı Amerikalılardan bile nefret edenler var. Fantastik kurgu bana hem

evrenselliği en geniş boyutuyla sundu, hem de edebiyatla hayal gücünü buluşturma fırsatı verdi. Bu dizi için bir diyar yaratmam gerekiyordu, bunu da öykülerimi en keyifle anlatabileceğim şekilde yapmak istedim, çünkü okurların bir yazarın duygularını hissettiğini düşünüyorum. Ben severek yaratırsam okurlar da severek okuyacaklardı. Denizi çok sevdiğim için adalardan oluşan bir diyar oldu Perg, böylece uzun deniz yolculukları yazabildim, karakterlerimin arasına korsanlar katabildim, Durkgador gibi efsanevi gemiler yaratabildim. Bunların dışında kitapları sonradan okuduğumda fark ediyorum ki içimi acıtan pek çok şey daha sızmış öykülere, sokak çocuklarından, küreselleşmeyi abartanlara ya da gücü tek elde toplamaya çalışanlara kadar.

Yazarlık serüveninize öyküler yazarak başlamıştınız... Peki, roman yazmayı tercih ettiğinizin nedenleri nelerdir?

Öyküler sadece antremandı, benim aklımda her zaman için roman yazmak vardı. Ben işlediğim konuları tüm boyutlarıyla işlemeyi seviyorum, bu da ancak romanla mümkün. Öyküde bir konunun belli bir parçasına odaklanabilir, onu çok yoğun bir şekilde işleyebilirsiniz, bu da güzel, yapılması gereken bir şey, ama benim yapmak istediğim şey değil.

Bataklık Ülke'de de diğer iki kitap olan Korkak ve Canavar ile Merderan'ın Sırrı'ndaki gibi iyiyle kötünün savaşı var. İyiyle kötü iki keskin uçurum gibi birbirinden ayrı ama bir o kadar da birbirinden ayrılmış iki kaya parçası gibi birbirlerine benziyorlar. Karakterlerinize nasıl kişilik kazandırıyorsunuz bu uzun yolculukta, yaratım sürecinizde nelerden besleniyorsunuz öğrenebilir miyiz?

Ana karakterleri işlemek istediğim duyguların temsilcileri olarak tasarladım, her biri öyküye başladığında farklı bir duygu tarafından yönlendiriliyordu. Tüm kararlarını bu baskın duygu etkiliyordu. Kendini beğenmeme, korku, acı, yalnızlık, vicdan azabı gibi... Ama yolculuk boyunca birbirlerinden ve yaşadıklarından çok şey öğreniyorlar, kendilerini daha iyi tanıyor, aşırılıklarından yavaş yavaş kurtuluyorlar. Yaratım sürecinde ilk önce kendimden besleniyorum. Aslında kendimi sömürüyorum diyebilirim. Herhangi bir anda, herhangi bir sebepten çok farklı duygular yaşıyorum herkes gibi, o duygulara odaklanıp, bütün hayatım boyunca bu duygunun esiri olsaydım nasıl biri olurum diye düşünüyorum. Yorucu bir teknik, ama bence işe yarıyor. Şunu da vurgulamak isterim, fantastik bir karakter de olsa, bir duyguyu temsil etme noktasında roman karakteri gerçekçi olmalı, o duygunun gerektirdiği şekilde davranmalı.

Kıvrak bir yapıya sahip, usta işi bir roman diliniz var. Bundan sonrası için nasıl bir edebiyat yörüngesine gireceksiniz, bunu kestirebiliyor musunuz? Gelecek zaman için projeleriniz nelerdir?

Romanlar konusunda ise en azından birkaç yıl klasik edebiyat kalıpları içinde, fantastik boyutu olmayan kitaplar yazacağımı söyleyebilirim. Ben sadece fantezi okuyan biri değilim, Ursula K. Leguin ya da Tolkien da bana farklı tatlar veriyor, Paul Auster ya da Umberto Eco da. Anlatmak istediğim öykünün hangi tarza yakışacağını düşünürsem onu tercih edeceğim, doğru ya da yanlış. Ama elbette bunu hakkıyla başarıp başaramayacağımı zaman gösterecek. Perg Efsaneleri kendi türünde en iyilerle kıyaslanıyor okurlar tarafından, çok coşkulu yorumlar yazılıyor internet forumlarına, kitapların sitesine. Klasik tarzda bu kadar sevilecek kitaplar yazabilecek miyim, doğrusu ben de merak ediyorum.

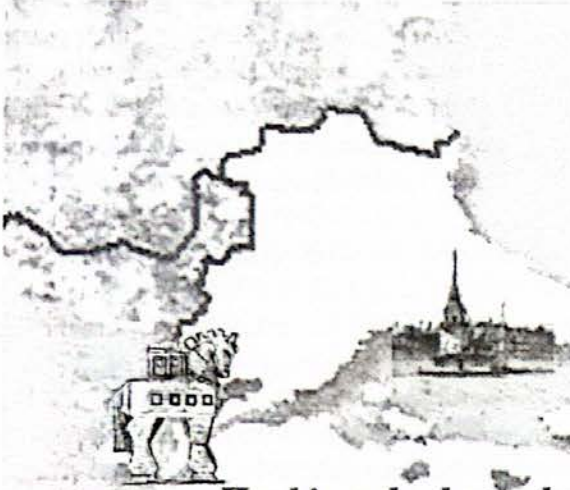

Barış Müstecaplıoğlu, 1977'de Kocaeli'nin İzmit ilçesinde doğdu. Yükseköğrenimini Boğaziçi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nde tamamladı. İlk hikâyeleri Yaşasın Edebiyat (Kasım 1998), Varlık (Haziran 2000) ve Bizler (Eylül 2000) dergilerinde yayımlandı. 1995'te İstek Vakfı Mezunları İffet Esen Öykü Ödülü'nü kazandı. Türkiye'nin ilk fantastik kurgu dizisi olan Perg Efsaneleri'nin başlangıç romanı Korkak ve Canavar Mart 2002, devam kitabı Merderan'ın Sırrı ise Aralık 2002'de yayımlandı. Aynı yıl Lost Library Ödülleri En İyi Türkçe Roman ve En İyi Türk Yazar ödülleri kazandı. Bataklık Ülke, dört romandan oluşacak Perg Efsaneleri dizisinin üçüncü kitabıdır. Aynı zamanda bir İnsan Kaynakları Uzmanı olan yazar, İstanbul'da yaşamaktadır.

yel değirmeni

Cansel Karaca

Yedi tepeli şehrin ıslığıdır
lodoslar, poyrazlar
Beşikteki küçük kıızı
Deniz kokulu bir ninni gibi
sallar ha sallar

Her bir ordu, başta komutanları, sıra oldu.
Troyalılar yürüdüler kuşlar gibi çığlık çığlığa,
Türlüler göklere yükselir de hani,
Kasırgadan sağanak sağanak yağmurdan kaçıp
Okeanos akıntılarına doğru bağıra çağıra
Uçarlarsa nasıl
Pigme cücelerine korkunç bir savaş, ölüm
Yokluk getirerek savaş vakti

Homeros

Güneş hilal v
Gel de kanat

"Bir kıvrıklı yıldız geçti Ege kıyılarından"
Kıvılcımlar düştü Miletos'a Ephesus'a
Düşündü Thales, düşündü Anaksimenes
Düşündü Herakleitos
"Neydi her şeyin özü?"

Özdü

Kaystros ırmağının bir daha aynı olmayan sularıydı.
Olympos dağında yanan kıpkızıl ateş; güzel ve çirkin
Özdü

Artemis'in saçlarını savuran havaydı

Khaos'tu her zaman kendine dönen

Oydu

Bilim doğayı bu coğrafyada selama durdu.

Yedi Uyuyanlar
hâlâ uyurlar

Çocuklu
eskiden

...Kale kapısıyken anlam ve imkan
toza,kuma,dumana şiir olan şehirler
coğrafyadan edebiyata atlas değiştirirler...
M.Mungan

Yüzyıllar boyu burada
seyretti yıldızları
Bin tanrılı şehrin insanları

Urartu Kralı Minua'nın en büyük eseriydi
Minua (Şamran) Kanalı.
Artık türkülerde hayat buluyor,
türkülerde hayat veriyor.

"Edremit Van'a bakar,
İçinden Şamran akar."

may gibi
kte dön,dolaş
Mevlana

'...Gözlerimiz uzaklara bakıyordu.
Fırtınalı bir denizde,çarprazlama gelen
dalgaların arasından geçerken,
yükselen bu dev dalgaların birdenbire
üstünüzde durduğunu düşünün;doğuda,
kuzeyde ve batıda gözlerinizin görebildiği
uzaklıkta ve güneyde kilometrelerce böyle
bir manzara vardı.

Toros dağlarının zirvelerinde parlayan karlar ise
dalgaların köpükleriydi sanki(...)
Güneye doğru kayalar denizi uzanıyor.
Fırat'ın yansımaları gözüküyor,sonra da ufuktaki
sonsuzlukta Mezopotamya'ya doğru kayboluyordu.'

Karl Humman

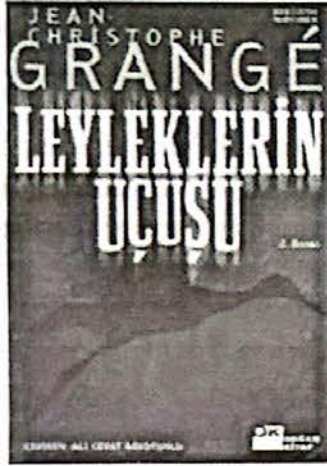
İşte bu eşsiz manzaranın daimi sahipleri sadece onlar;
Nemrut Dağı'nın üzerinde hâlâ tüm heybetiyle duran
beş sessiz tanrı heykeli...

un yap-bozlarını
koca adamlar oynuyorlarmış...

LEYLEKLERİN UÇUŞU**Jean Christophe Grange**

Tüm gün yapacak bir işiniz yok mu? İşte o zaman okumaya başlayabilirsiniz. İnanın ki başladığınızda kitaptan başka hiçbir şeye ayıracak vaktiniz olmayacak. Çünkü hiç düşmeyen gerilimle ülke ülke o yıl ilk defa geri dönmeyen leylekleri arayacaksınız. Yolculuk sırasında parçalanmış cesetler, nerden çıktığı belli olmayan katillerle karşılaşacak ve birden kendinizi bir oyunun içinde bulacaksınız. En sonunda da yazarın zekasına hayran kalmaktan kendinizi alamayacaksınız. Polisiye gerilim severler için kesinlikle okunması gereken bir kitap. Yazarın diğer bir kitabı olan Kızıl Nehirler'de de aynı tadı bulabilirsiniz ancak Kurtlar İmparatorluğu ile Taş Meclisi bu kitaptan sonra hayal kırıklığı yaşatabilir.

Merve Çağırıcı**GECE SESLERİ****Ayşe KULİN'in**

son kitabı olan "Gece Sesleri" inde Egeli bir ailenin dört kuşağı kapsayan yaşam öyküsü anlatılıyor. Yazar yıllarca annesi ile anlaşamamış, çoğu zaman onu kıskanmış ve bu yüzden sürekli onu suçlamış, bir kadının yıllardan beri süregelen karmaşık öyküsünü sürükleyici bir anlatımla dile getirmiş.

Annesi rahatsızlandıktan sonra, çaresizce geçmiş düşünmeye başlayan kadının, geçmişin sırları yavaş yavaş çözülmeye başlayınca boşa harcanan bunca sene içerisinde geç kalınmış pek çok olaydan duyduğu pişmanlığının anlatıldığı ve annesine biran önce ulaşabilmek için hissettiği sabırsızlığın anlatıldığı etkileyici bir kitap.

Elvan Songun**GÜLZİYA-MASALINI ARAYAN KAHRAMAN****Murat ÇELİK**

Düş Sokağı Sakinleri'nden tanıdığımız Murat Çelik, farklı bir isimle "Masalını Arayan Kahraman" olarak karşımıza çıkıyor. Noktalamalara takılmadan küçük harflerle başlayan satırlarda arayışlarına cevap bulmaya çalışıyor. Tasavvufi yaklaşımlarını, sırlı satırlarda günümüze uyarlıyor.

Yazarın farkı yaklaşımlar, şiirsel anlatımı, ilk denemesi olmasına rağmen takdir edilebilecek

türden. Yer yer kopukluklar olsa da beyaz bir düşünce hayatımıza akan bu lacivert gözlü kahraman sanatçının yaşadıklarını eserlerine mutlaka yansıttığının bir kanıtı:

"Aşk, gidişinden payıma düşen yerdur."

Aşk bütün gidişlerin dönüşüne bıraktığı ölemdir."

Farklı bir tarz arayanlara...

Ayşegül Gelmiş**YAZ BİTMESİN****İclal AYDIN**

Hayatta hep olumlu bakan gözler ışıltıyor kitap kapağında... Sayfalarda ilerledikçe okuyucunun gözleri ışıltamaya başlıyor. İclal Aydın'ın köşe yazılarını topladığı Yaz Bitmesin adlı kitapta, bir şekilde hepimizin hayatından birer parça var. Bazı kısımlarda yazarın, ünlülerle paylaştığı

anılarının özetleri yer alıyor. Gerçek yaşamlardan alınmış bu kesitlerden herkesin zevk alacağına inanıyorum. Herkes okusun kampanyası dahilinde basılan ucuz fiyatlı ama sıkılmadan, bir çırpıda okunabilecek kitaplardan biri... Herkese tavsiye ederim.

Fatma Aksoy

ETKİLEŞİM

Cocukken okuduğumuz kitaplarda, izlediğimiz çizgi filmlerde şekil değiştiren kahramanlarla karşılaştık. Heman'ın kılıcını alıp mağarada "güç bende artık!" diye bağırmasını, Titrek' in cesur bir aslana dönüşmesini hepimiz keyifle izlemiştir. Ya da çirkin kurbağanın yakışıklı genç prensle dönüşmesini... Bu tip değişimler kitapların, filmlerin vazgeçilmez konularından biri oldu hep.

1. Siz Franz Kafka'nın "Değişim" adlı kitabında olduğu gibi sabah uyandığınızda dev bir böceğe dönüşmüş olsaydınız ilk tepkiniz ne olurdu?
2. Bir kitap okudunuz, çok hoşunuza gitti. Ama siz yazarın yerinde olsaydınız daha farklı bir isim koyardınız sizin tercihiniz ne olurdu?
3. Bazı kitaplar vardır okuduğunuzda sizde büyük izler bırakır. Sizde en çok iz bırakan kitap nedir? Kitabın sizde yarattığı etkiyi anlatır mısınız?
4. Yaşadığınız çevrede (şehirde ya da okulda) hoşunuza gitmeyen, değiştirmek istediğiniz nedir?
5. Dinlediğinizde sizi en çok etkileyen müzik aleti hangisidir? Size neler hissettiriyor?

LİSE 2 KIZ

1. Çiğlik atardım sanırım. (bir böcek nasıl çiğlik atar bilmiyorum ama bu açıdan ağustos böceği tercihimdir.) Sonra da böcek olarak yaşamak için gerekli alternatifleri düşünürdüm. Bir şekilde beslenmek gerek sonuçta...
3. Harold Lamb'in "Yıldızların Efendisi Hayyam" kitabı beni çok etkilemişti. Ömer Hayyam'ın şiir ve bilimle iç içe hayatı ilgi çekiciydi. Şiir okumayı bu kitaptan sonra sevdim diyebilirim.
4. Sınıftan her dışarı bakışında şu sarı evleri görmek hiç hoşuma gitmiyor. Ben olsam ne renk boyardım bilmiyorum. Ama kesinlikle sarı olmazdı.
5. En çok ney sesinden etkilenirim. İnsana huzur veren yanı olduğunu düşünüyorum.

LİSE 1 ERKEK

1. Zaten bütün gece sırt üstü rahatsız bir şekilde yatmış olacağım için n'olur 5 dakika daha uyuyayım derdim.
2. Semerkant okudum en güzel kitaplardan biriydi ve Ömer Hayyam' la ilgili bir isim konulabilirdi. Ya da başka bir isim mesela "Bilginin Bedeli".
3. Kesinlikle Simyacı. Çobanın aradığını bulmak için katlandığı zorluklar beni çok etkiledi. Bir amaca ulaşmak için neler yapılabileceğini anladım.
4. Üç yıldan beri deniz olmadan yaşamaya hala alışmadım. Sokakta gezerken deniz kokusunu duymamak büyük eksiklik. Mümkün olsaydı bu şehrin hatta okulumun deniz kıyısında olmasını isterdim.
5. Mızık. Bence hiçbir müzik aletinde olmayan bir ezgisi var. Bulduğum mekanın havasını değiştiriyor resmen.

HAZIRLIK KIZ

1. Böcek olduğumu fark etsem bile, insan gibi davranmaya devam ederdim. Yürümeye çalışınca da ters dönerdim. Birilerinin beni görmesi, duyması için bağırıp debelenirdim. Sesimi duyuramazsam ağlardım.

2. Hazırlıklar (özellikle kızlar) arasında çok okunan bir dizi var. Kitapların isimleri: Çatı, Çatıdaki Rüzgar, Gazap Tohumları ve Çatıdaki Dikenler. Aslında "Vahşet başlıyor. Devam ediyor. Bitti bitecek ve yanılmışım bitmedi" daha uygun.
3. Sanırım Koku. Bu kitap bana kokunun fark etmesek de insan hayatında ne kadar önemli olabileceğini gösterdi. Etkisini ancak okuduktan sonra anlayabilirsiniz.
4. Düşününce çok rahatsız olduğum, değiştirmek istediğim bir şey yok. Belki bazı huylarımı değiştirebilirim. Mesela alınganlığımı ama çevremle ilgili değiştirmek istediğim bir şey yok.
5. Keman. Özellikle üzgünken dinlediğimde, bana güçlü olduğumu hissettiriyor. Canımın sıkıntısını geçiriyor.

LİSE 1 KIZ

1. Sanırım ayaklarımı sayardım. Yoksa yanlış adım atıp ters çevrilmek de var.
2. "Kadınlar Gülmemelidir". Kitap ülkenin farklı yerlerinde kadınların çektiği çeşitli sıkıntıları anlatıyor. İsmi ne olmalı bilmiyorum ama bu da olmamalı.
3. Belki en çok değil ama önemli iz bırakanlardan biri mutluluk. Belki şükretmeyi öğrendim belki de aynada sürekli kendime bakmaktan vazgeçerdim.
4. Bilmem. Değişikliklerden de sıkılıp şikayet edebileceğimi düşünüyorum. En iyisi kendi kendine değişmesini beklemek. Burayı değiştirmek zor iş. En azından heyecanlanabileceğim bir şeyler olur.
5. Çok sık dinlemiyor olmama rağmen ney. Bu müzik aleti daha çok dinsel bir tınıya sahip bence. Ruha ya da insanın iç dünyasına, inançlarına ait ezgiler dağıtıyor. Biraz boğuk, biraz gerçek...

LİSE 2 ERKEK

1. İnsan olmak için dua ederdim. Olamazsam da en yakın arkadaşlarımdan da böcek olması için yalvarırdım.
2. Eğer yazar kitaba o isim vermişse kitap hakkında hissettiklerini yansıtmak istemiş ve kendinden bazı duygular katmıştır. Kitabı okuyan her kimse bunu kendine göre yorumlamalıdır. Fakat o kitabın ismini değiştirecek gücü kendinde var olduğunu sanmamalıdır.
3. Peyami Safa'nın Canan isimli kitabı beni etkileyen kitaplardandır. Kendimce yorumladığım en iyi kitap ve beni her konuda dikkate sevk etti.
4. Okulda hoşlanmadığım kişileri bencil davranıp bu okuldan tahliye ederdim.
5. Kanun taksimleri beni derinden etkiler. Potansiyel sevgimi açığa çıkarmaya yeterlidir.

HAZIRLIK ERKEK

1. Her şeye rağmen hayatıma devam ederdim. Hatta daha fazla bacağım var diye övünürdüm.
2. Vasconcelos'un "Deli Fişek" adlı kitabını "Deli Oğlan" olarak değiştirmek isterdim.
3. Bence "İnce Memed". Okurken duygu yoğunluğunuz çok değişebilir.
4. Nilgün Hoca'nın o bitmek bilmeyen ders temposunu azaltmak isterim.
5. Gitar. Gitarın içinde olan hareketlilik duygusu benim zevkime hitap ediyor.

Günebakan

ÖYKÜNÜN AKREBİ

Aylin GÖKE
yarim_ekmek@myynet.com

bu kentin öyküsü nerede?

Ben basit bir insanım. Etten, kemikten. Ama beynim, herkesin beyni gibi olağanüstü. Bazı sırları var şüphesiz. Ama hiçbirimiz bilemiyoruz. Bir gün beyinler bizden intikam alacaklar, diyebiliyorum sadece ben. (İşte bir öykü konusu. Beyninin kendinden intikam aldığını fark eden birinin öyküsü) Ve basitliği seviyorum. Omuzlarımdaki değil, kafamdaki ütopuyla yatıp kalkıyorum. Sanırım bu yüzden eleştirmenlerimiz şu cümleyi sıklıkla kullanıyorlar: Yazmak devamlı bir rüya halinde olmaktır. Bu rüya sözcüğü size mutluluğu çağrıştırmasın hemen. Yazmak çoğu zaman acı vericidir. Ancak yazma eylemi tamamlandığında insanda öyle bir mutluluk bırakır ki işte onu hiçbir şeye değişmem. Bakın Graham Martin ne diyor: "Bazı çalışmalar yazarına cehennem azabı çektirebilir. Bu durumda yazarın kendi derinliklerini yapılandırma farklı yolları bulunabilir: Belki de eser, yazar için takıntılarından kurtulmak yerine onları yeniden canlandırmak anlamına gelmektedir."

İnsan ancak içini hiç çekinmeden bir bıçakla deşerse yazabilir. Kendini parçalara bölüp, bir daha hiç bütünleşmemeyi göze alarak, kendinden karakterler yaratabilir. Delirecek gibi olur insan; çünkü sözcüklerin kağıt üstünde ya da bilgisayar ekranında bütünleşmesi çok büyük bir sabır gerektirmektedir. Bir öykünün bitip bitmediğine karar vermek çok zordur çoğu zaman. Yine de bir öykücü şuna dikkat etmeli: Her öykünün, en azından iddali olanlarının, kahramanlarını özümsemeli yazar. Yazdığı cümlelere dokunurken, okurken ve virgülüne kadar hesaplarken bir insana dokunur gibi olmalı. O elektriği hissetmeli. Ürpermeli, çıldırmalı. Kendinde cinayetler işlemeli, nefesi düğümlenmeli. Ve bir tüyo: Kahraman yazarın beyninden çıkıp da gözünün önünde canlandı mı artık o öyküyü yazmaya başlamalı. Ki rahat bıraksın yazarı.

Şu konumda insan sormadan edemiyor. Neden yazmalı? Nasıl, niçin? Durup dururken niye acı çektirir insan kendine? Kuşkusuz herkes farklı bir yanıt verecektir buna. Benimki ise çok basit: Yaşam bize birer biçim veriyor. Bu biçimi temellendirmek ya da bu biçimin dışına çıkmak ancak sanatla olabilir. Benim dilimi akrebi, öykü. Yazarak kimliğimin kalıbından taşıyorum; hiçbir karşılık beklemeden.

Çoğu yazar ne yazdığının, nasıl ve neden yazdığının farkında değildir. Sadece yazmadan edemez, yazmazsa çıldıracağını bilir çünkü. Jale Sencak, "Olayların tende

biraktığı bir yaradan oluşur öykü" demişti İran-Türkiye Edebiyat Günleri Paneli'nde. "Eğer bu yaraları taşımak canınızı acıtıyorsa yazınız." Ve Dünyayı ikiye ayırmıştı Feriba Vafi... "İmgelemdeki dünya" ve "yaşamakta olduğumuz dünya"... Son Dönem Türk Edebiyatı'nda ise moda olan şey, kitabın bu iki dünyayı içinde barındırması. Ana bir kahraman seçilir ona gerçek dünya ve imgelem dünya bilinci verilir. Sanırım bu çalışma, yazarın yaşamında çektiği ikilem sıkıntılarının sonucu. Kimi postmodern edebiyat derken buna kimi dilsel öykü, kimi meta dil demekte.. Bence bunların hiçbirine gerek yok. Bence diyorum ya zaten bu görüşlerim ne edebiyat dünyasını ne de okurları bağlar. Ben Sait Faik'in dilini özledim. Ve Türk öykücülüğünün de Sait Faik'i özlediğini düşünüyorum. Kapalı Spor Salonu'yla Kemer girişi "Harun Baba" arasındaki sokağın sol tarafına şöyle bir alıcı gözüyle bakın lütfen. Benim içim sızlıyor. Hele akşamsa, dersane dönüşü... Sait Faik'in öykülerinden kaçmış da Aydın'a sığınmış gibidir o sokak, o dükkanlar. Ard arda sıralanmış kahvehaneler, eski takımlarıyla, dantelli perdeleri ve sardunyalılarıyla 1960'ların berberleri, televizyon tamircileri...

Ben çok gezmedim. Ne Doğu'yu bilirim ne İç Anadolu'yu ne de Karadeniz'i. Ancak okuyabilirim. Ankarayı Nazlı Eray ve Sevgi Soysal'dan; Adana ve Mersin'i Yaşar Kemal'den, İç Anadolu'yu Nihat Genç'ten bilirim. İstanbul demiyorum çünkü artık edebiyat deyince akla İstanbul geliyor. Oysa bilmezler mi edebiyatın kalbi taşrada atmakta. O sıcaklık, kasaba insanları. Ancak bunlar, kent yaşamı içinde boğulan insanı kendine getirebilir. Günde binlerce kez hissettiği yalnızlığını bir kere de kitaptan okumak, söyler misiniz neler verebilir insana?

Şimdi istiyorum ki Aydın da geçsin öykü satırlarına. Çünkü bu kent içinde milyonlarca öykü saklıyor. Akşam vakti Bulvar, Bey Camii yanındaki seyyar satıcılar, Aytepe ve keşfi Aydın Fen Lisesi'nden Halil İbrahim'e ait Yalnızlık Tepesi... Koşuyolu, ben de özel bir anlamı olan dipsiz kuyu, Kemer'in arkası, geniş merdivenler, dar sokaklar, içinde sünnet düğünü yapılan zeytin fabrikası...Bu kentin öyküleri olmalı.

Haydi itiraf edelim, kendi kimliğimizden uzaklaşıp yaşamın bize çizdiği çerçevenin dışına çıkalım şimdi. Yaşayamadığımız o hazzı yaşatalım beynimize. Şu bulunduğunuz mekanı

düşünmekten vazgeçin artık; şimdi, tam şu anda Aydın'ın sokaklarında neler oluyor? Birileri acı içinde kavrıyor, hamile bir kadını Acil'e yetiştirmeye çalışıyor bir ambulans şoförü, bir köpek onca araba arasından sıyrılıp karşıya geçmeye çalışıyor; birileri adam öldürüyor; bir adam oğluna alacağı bisikletin parasını nasıl denkleştireceğini düşünüyor; birileri kendinden geçmiş bir halde romanının son satırını yazıyor...

Unutmayın, kimimiz Aydın'dan kimimiz başka illerden geldik bu okula. Ama şimdi hepimiz birer Aydınlıyız. Ve bir kente gerçekten sahip çıkmak istiyorsak işe onu yazarak başlamalıyız... Çünkü var olan her şey, biz fark ettikçe varlığını sürdürecektir.

Orhan KEMAL

Merve GÜLŞEN & Ezgi AYDIN

Kitap fiyatlarındaki ani değişimle allak bullak olan çok satanlar listesinin yerini en çok hak eden konuklarından biri Cemile. Orhan Kemal de yıllar öncesinden çıkıp gelmiş, kendini hatırlatmaya niyetli bir yazar. Biz de bilmeyenlere anlatalım dedik, kimdir Orhan Kemal? Neden çıkmıştır Cemile?

ORHAN KEMAL "Yarı aydınım, yahut küçük burjuva, aslında halk adamıyım." diyor Orhan Kemal, asıl adıyla Mehmet Raşit Ögütçü. İnsan-toplum ilişkilerine gerçekçi bakışıyla Türk edebiyatında özgün bir yeri olan yazar 15 Eylül 1914'te Adana'da doğdu. Babası milletvekilliği, adliye bakanlığı yapmış 1930'da da Adana'da Ahali Cumhuriyet Fırkasını kuran Abdülkadir Kemal Bey'dir.

"Ama ben babamı asıl fırka mücadelelerinde tanıdım. Yine böyle günlerdi... Nutuk söyleyenleri alkışladıklarını çoğu defa bilmeyen sokaklar dolusu insanın, kinle, küfür şimşekleriyle yüklü kalabalığı. Kalabalık, kalabalık, hep kalabalık. Aynı parkelere basan, iskarpinli, çarıklı veya yalın ayakların mahşeri hatırlatan, insanı coşturan müthiş kalabalığı."

Babasının partisi hükümetçe kapatılırken Suriye'ye kaçan babasının ardından zorunlu bir göç yaşadı ve orta öğrenimindeki son yılı yarım bıraktı. Ailece Beyrut'a taşındılar.

"Beyrut'ta, Fıstıklı tarafında oturuyorduk. Babama avukatlık yaptırmıyorlardı. Babam da annemin bileziklerini bozdurdu, on altın sermayeyle Burç Meydanı'na çıkan aralıklarından birisinde, yüksek bir apartmanın altında, küçük bir lokanta açtı. Babam lokantaya pek uğramazdı. Yemekleri Süreyya adında bir Türk mültecisi pişirir, Niyazi'yle ben de lokantanın garsonluğuyla bulaşıkçılığını yapardık. On yedi yaşındaydım ve hayatımın tarzından çok memnundum."

Lokantadan sonra bir basımevinde işe başladı.

"Vazifem kağıt kesme makinesinde kol çevirmektir. Vişne çürüğü fesini daima sol kaşına doğru yıkan ustamsa, zayıf, uzun boylu ve dehşetli şakacıydı. Herkese takılır, sık sık kahkahalar atardı..."

Bir yıl kadar süren Suriye ve Lübnan macerasından sonra 1932'de memleketi Adana'ya dönünce fabrikalarda işçilik, dokumacılık, katiplik gibi çeşitli işlerde çalıştı. 1937'de evlendi ve ertesi yıl kızı Yıldız doğdu. Aynı günlerde askerlik görevine başladı. 1940 yılı kışında hayatını değiştiren insan Nazım Hikmet ile tanıştı. Nazım Hikmet'i ilk gördüğü anı şöyle anlatıyor Orhan Kemal:

"Nefesimi kesmiş, gözlerimi kısımtı. Bir heykel sükunu içinde azametli bir mermer heykel bekliyordum... Bir an yüz yüze geliyoruz. Sonra göz göze. Mavi mavi gülüyordu. Bir lahza şaşkın bekledi. Galiba ne yapması lazım geldiğini ölçtü, yahut tanış bir yüz arandı. Necati ona koştu ve beni tanıttı. El sıkıştık. Ayaklarının topuklarını, hazır oldaki bir er gibi birleştirerek, kendisini teşrifata zorladığı aşık bir tarzda ciddileşmeye çalışarak:

-Ben Nazım Hikmet, dedi.

Bu tanışma onun sanatında bir dönüm noktası oldu. "Benimle inceden inceye uğraşıyordu" diyor Orhan Kemal. "O kadar ki yarı aydınlığımdan, yahut küçük burjuvalığımdan gelen vidıvıdıci tabiatımla bir takım huylarıma varana kadar her şeyimle..."

1943'te Adana'ya döndü. İleride hikayelerine yansıyacak toprak taşıma işlerinde amelelik ve hamallık yaptı.

1945'te işsizdi ve üçüncü çocuğu dünyaya gelmişti. Tek çare İstanbul göçü gibi görünüyordu.

"Adeta itiliyordum İstanbul'a... Yazı işlerine baktığım, bu sayede kıt kanaat geçinmeye çalıştığım çeşitli derneklerdeki işlerime de şıp diye son verilmişti. Bir de beni bir türlü İstanbul'a salıvermek istemeyen babam ölmüştü..."

Sonra sadece yazarlık yaptı. Dördüncü çocuğu Işık dünyaya geldi. 7 Nisan'da 30. sanat yılı nedeniyle bir jübile düzenlendi. Bulgar yazarlar birliğinin çağrısı üzerine gittiği Sofya'da 2 Haziran 1970'de tedavi edilmekte olduğu hastahane de vefat etti.

CEMİLE: Cemile 1952'de basılmış bir kitap. Zamanında alan almış okuyan okumuş Cemile'yi. Peki Orhan Kemal gibi sattığı kitap sayısı belli çizgilerin dışına çıkmayan, diğer kendi dönemi yazarları gibi anma günleri ya da eskiye dönüş modaları dışında hatırlanmayan bir yazarın kitabı nasıl olmuş da 50 yıl sonra birden ne çok satan kitaplar arasına girmiş?

Öncelikli neden tabi ki yayınevlerinin, biraz korsan kitap satışlarını engelleme, biraz satışı arttırma, biraz da reklam yapma amacıyla başlatıp "Market kasalarının yanında sigara yerine kitap satılsın"

diye savundukları ucuz kitap furyası.Ressamların ölümleriyle beraber gitgide pahalanan resimleri yerine,yazarların gitgide ucuzlayan kitapları...Ama benim varlığımdan bile haberdar olmadığım bir yazarı ölümünden yıllar sonra tanımamı sağladı,teşekkür etmek lazım.

Cemile'de Orhan Kemal diğer çoğu kitabı gibi , yine kendi hayatından bir kesit aktarıyor.Bu defa Cemile adı altında eşini anlatmış yazar.

Babasının göz bebeği,güzeller güzeli bir Boşnak kızı olan Cemile oldukça dik başlıdır.Kırsal kesimdeki bir iplik fabrikasında çalışır.Çapur Halil onunla evlenmek ister fakat Cemile fabrikanın katibi Necati'yi sever.Fabrikaya gelen İtalyan mühendiste düğümlenen mektepli-alaylı çatışmasını da unutmamak lazım tabi.

Cemile okuyanları Orhan Kemal'in diğer yapıtlarına yönlendirecek bir eser.Orhan Kemal'se okuyanlara çok şey kazandıracak bir yazar.Herkese tavsiye ediyorum.

2000 Senesine Şiirler

Bin dokuz yüz senesinin
İki bine yerini
Verdiğini
Görmek istiyorum

Ne zevkli şey olurdu seyretmek torunumun
Van Üniversitesi'ndeki kız arkadaşlar ile
Kutb-u Şimali'de kızak kaydığını!
Washington'daki Kapitol bahçesinde
Ren şarabı içip
Çinli dostum "Şin-fo"yla beraber
Şanghay'da haber beklemek!
Adana'da gençlik aşımı yaptırıp
Hindistan'da gerdeğe girmek için
Arzuhalsiz müracaat etmek
Hastanelere
Ve duyduğum sevincin
Radyografisini gösterip Hintli karıma
"Sevgilim bak!" demek
Ve Bahr-i Muhiti Atlas-i'de
Karımla beraber zıpkın atmak
Balinalara!

Ne tadına doyulmaz olurdu
Misisli Çopur Ali'nin Sorbon'da
"Parçalanın Atomun Sanayie tatbikine dair"
Konferansını dinlemek
Ve 1941 için
"Ne acaip şey!" demek
Hey gidi 2000 senesi hey!

Orhan Kemal

Gün doğuşu gibi yeniydi umutlarımız, meraklarımız. Yüreğimizdekileri dönüştürmek kolaydı. Minik sırlarla ve kağıtlarla. Her kelimenin ne getireceğini sonradan öğrendik. Acemiliklerimiz hatalarımızı örttü kimi zaman. Kimi zamansa gün gibi yeni olmanın mutluluğu...

Her şeye rağmen yine biziz diyebilmek kolay

Şükran DAMGALI Merve ÇAĞIRICI Duygu BİLGİLİ

SORULAR

- 1- Bir şansın olsa elindeki hangi varlığı başka bir varlığa dönüştürürdün?
- 2- Yaptıkların yüzünden her hangi bir insanı sinirlendirdiğin ya da aksine meleğe çevirdiğin bir davranışın oldu mu?
- 3- Dönerek kendi içinde kayboluyorsun, etrafını tek bir renk olurdu? Niye?
- 4- Hayat kısır bir döngü . Hayatlar hep tekrarlanıyor ve anılar unutuluyor. Senin hayatında bir daha gerçekleşmesini istemediğin bir olay oldu mu?
- 5- Hep ezik büyüdüm zaten. Bakıcı benim yüzümden işi bıraktı ve en kötüsü teyzem ablama bakmayı kabul etti ama bana bakmayı kabul etmedi. Halbuki ne kadar da usluydum:)) Senin de paylaşmak istediğin bir yaramazlığın varsa anlatır mısın?

HAZIRLIK ERKEK

- 1- Tüm karalanmış kağıtları beyaz kağıtlara dönüştürmek isterdim.
- 2- Evet. Bir keresinde kıyafetiyle dalga geçtiğim için annem o kadar sinirlenmişti ki.
- 3- Kırmızı olurdu her halde. Çünkü kırmızı benim kanım, canım.
- 4- Bir keresinde en yakın arkadaşım ile sebepsiz yere yumruk yumruğa kavga ettik ve uzun süre küs kaldık.
- 5- Küçükken, çocukların ellerindeki oyuncakları onlardan isterdim eğer vermezlerse onların boğazını sıkardım. Sanırım komşular benden bıkmışlardı.

LİSE 2 KIZ

- 1- Fazla kilolarımı suya dönüştürüp lavaboya dökerdim.
- 2- Mutlaka olmuştur. Arkadaşlarımla konuşurken ani bir tokat atmak ya da komik anlarımızı gülerek anlatmak gibi.
- 3- Mavi olurdu. Çünkü tek bir renk içinde sınırsız özgürlük isterim. Benim için mavi özgürlük demek.
- 4- Ben küçükken, büyük arkadaşlarıma özenip yüksek bir duvardan yere atlamışım. Bir ara her yer üçüncü sorudaki gibi masmavi oldu. Sonra kendimi röntgen masasında buldum. O olayı bir daha asla yaşamak istemem. Bir defa da bana motosikletler...
- 5- Küçükken en büyük zevkim tornavidalardan birini elime geçirip evdeki kapı ve pencerelerin vidalarını teker teker sökmektir. Annem arkamdan bu vidaları sıkmaktan usanmıştı.

LİSE 1 ERKEK

- 1- Her halde sahip olduğum bütün gereksiz şeyleri kocaman bir meyve sepetine dönüştürürdüm.
- 2- Belki o kadar büyük bir mutluluk verdiğim ya da aşırı derecede sinirlendirdiğim bir insan olmamıştır ama insanları neşelendirdiğim zamanlar vardır. Sonuçta insanları neşelendirmek güzeldir.
- 3- Biraz canlı biraz da cansız renkler olurdu. Örneğin belki çok zıt ama siyah ve beyazın ya da siyah ve pembenin beraber uyum içinde olduğu bir rengin etrafımı kaplamsını isterdim.
- 4- Ortaokul 1. sınıftayken belki de hayatım boyunca yapacağım en büyük hatayı yapmıştım. Her halde o hatayı yapmamayı ve de kırdığım insanı da kırmamayı isterdim.
- 5- Bebeklikte tombiş olmama rağmen tarzanlık yapmayı seven bir bebektim. Bu yüzden bir yerlerimi incitmişim. Ama bunların içinde en unutulmazı süpermen çizgi filmi izledikten sonra kanepeden uçmak istememdi.

HAZIRLIK KIZ

- 1- Adı lazım değil, bir insanı yüzüne bakılmayacak kadar çirkin bir kurbağaya dönüştürdüm. Ah keşke o fırsatı yakalasam!
- 2- Evet, mutlaka olmuştur ama hatırlamıyorum.
- 3- Mavi olurdu herhalde. Denizi ve gökyüzünü o kadar çok seviyorum ki... Bir kere mavi bence yazın simgesi, e yaz deyince de akla okulun olmadığı bir zaman geliyor.
- 4- Bu kısır döngü, su döngüsü gibi bir şey mi? Öyleyse yararlı olması gerekiyor. Yanlış mı? Bence doğru. Elbette bir daha gerçekleşmesini istemediğim olaylar oldu ama hangi birini söyleyeyim.
- 5- Hayır! Ben çok usluydum. Kim demiş canım, komşunun bahçesinden erik çaldığımı, komşunun kızı Ayşe'yi dövdüğümü... Yalan, iftira...

LİSE 1 ERKEK

- 1- Yurttaki odamı; masmavi bir gölü, güzel bir gün batımını gören bir yere kondurup onu bir saraya dönüştürmek isterdim.
- 2- Hayır bence. İnsanları değerlendirirken bir tek davranışa bakmamalı ve ona göre değerlendirmemeli.
- 3- Nedenini bilmiyorum ama kırmızı. Belki de aşkın ve heyecanın rengi olduğu içindir.
- 4- Beni hayatımda en çok sevdiğim insanların ölümü üzdü, bir daha böyle bir şey yaşamak istemem.
- 5- Televizyonun kumandasını sakladım. Annemin evde saatlerce kumanda aradığını hatırlıyorum.

LİSE 1 KIZ

- 1- Kolay harcanmamamsı gereken bir soru sanki... Dönüp bakıldığında daha iyi bir ihtimal gelmemeli insanın aklına. Gerçek çocukluğuma hediye gönderecek olursak, oyuncak bebeğimin (Zeynep) misafir çocuklarınca çıkarılan gözünü iyileştirmek güzel bir dönüşüm olur herhalde.
- 2- Evet, bunu bazen yapıyorum. Ama çoğu bilinçli değil ya da bir amaç sahibi olmuyor.
- 3- Siyah ve gri arasında bir geçiş olmalı. Bunu umutsuzlukla nitelendirmemek gerek. Sadece kayboluş gri olmalı ve düz olmamalı. Eğer kaybolmak gerekse soğuk renklerin girdabında olmalı. Her şey gerektiği yerde, şekilde ve renkte...
- 4- Evet. En basitinden karmaşığına... Çocukken babaanneme gittiğimde kuzenim bana farklı bir kapıyı göstermişti. Birden karşımda bir bahçe dolusu koyun ve elinde sopası ile bir adam görünce nasıl kaçtım bilmiyorum. O adam ve koyunlar bir kaç gün boyunca gözümün önünden gitmemişti.
- 5- Tabi ki... İlk aklıma gelen, bir prizi kimse görmeden fişe takıp iki ucu birbirine değdirmektir. Tüm apartmanın sigortası atmıştı. O zamana kadar ismen bildiğim elektrik akımı ile o gün şahsen tanışmıştım.

ÖĞRETMEN BAYAN

- 1- Arabamızı özel uçağa çevirmek isterdim. Böylece her istediğimde kardeşlerimi, yeğenlerimi görme şansım olurdu.
- 2- Lise yıllarımda gereksiz yere bir şey alması için babama fazla ısrar etmiştim. Sinirlendiğini anlayınca kaçmaya başladım o da arkamdan terlik attı ama isabet ettirememişti.
- 3- Öğretmenliğe ilk başladığım zamandı. En iyi arkadaşım ile çok da önemli olmayan bir nedenden tartışmıştık. Sonrasında ikimizin de inadından bir yıl boyunca konuşmadık. Keşke hiç uzatmasaydım.
- 4- Mavi... Masmavi gökyüzünü ve engin denizleri çok seviyorum.
- 5- Kardeşime sünnet hediyesi verilen kol saatini gizlice takıp okula gitmiştim. Bahçede oynarken arkadaşımın rasgele attığı taş kolumdaki saatin camına denk gelip kırmıştı. Annem de bana çok kızmıştı.

GÜZEL OLDUĞUNUZ KADAR KÜSTAHSINIZ DA...

-Türk ceza kanunun bilmem neyinci kanunun bilmem neyinci fıkrasına göre durun hakim bey Murat suçsuzdur; gerçek suçlu benim.

Yazlık sinemanın kapısında saçları taralı bir oğlan,
Cebinde iki gazoz parası
Gönlüne tarifsiz rüzgarlar dolan.
İki film bu akşam,
Birinde Yılmaz Güney oynuyor, birinde Fikret Hakan.
Bak Berkay söylüyor cızırtılı plaktan.

-sen ne kadar şeker çocuksun böyle.
-çünkü şeker yiyorum.!!!

Türk filmlerinin o büyümlü atmosferine girmeyeniniz yoktur sanırım. Çiçekçi kızıdan tutun da fabrikatör oğluna kadar bir çok karakter yer alır filmlerin içinde. En büyümlü anlar ise bir bakışta aşk sahneleridir. Her ne kadar mantığımızın almadığı şeyler yer alsın da senaryonun ve çekimlerin içinde o sahneler her şeyi örtbas etmeye değer. Unutulmaz müzikler yazıldı her bir film için. Hala kulaklarımızda çınlayan melodilerle hatıralarımızda

Sinema 50'li yılların hep beraber güldükleri, ağladıkları, heyecanlandıkları, öfkelenindikleri bir yerdi. Her yaşta insan için vazgeçilmez bir şeydi. Ünlü sinema ve tiyatro yönetmeni Kartal Tibet, televizyon kültürünün yaygınlaşmasıyla birlikte Yeşilçam'daki film üretiminin büyük ölçüde azaldığının altını çizerek, sinemanın artık bir ölçüde televizyona kaydığını belirtmiştir.

-Söyleyemedim anne, babamın simitçi olduğunu yine söyleyemedim.

Şimdilerde ise bir zamanlar hafta boyunca ipe çektiğimiz o, Kemal Sunallı, Türkan Şoraylı, Tarık Akanlı filmler, çoğu zaman kanalların boş saatlerini doldurmak için gösterimde.

On beş günde çekimi, beş günde montajı yapılan, iki ya da en fazla üç günde seslendirilip, akşamdan sabaha aktarılan müziğiyle ortaya çıkan "yeşilçam" filmlerini insanlara hala seyrettiren sır nedir? Ya da böyle bir sır var mıdır? Neden defalarca gördüğümüz Kemal Sunal komedilerini her seferinde heyecan duyarak seyreder, seyrine bir başladık mı bırakamayız bir daha? Seyirden sonra bu kaçınıcı diye hayıflanırız bir de.

Yabancı ülkelerde de insanlar bizim basit, ama çok samimi, özgün, Türk'ün duygularını anlatan küçük masaları, hikayeleri izlemekten zevk alıyorlar. Çok kanalda bu filmler oynatılıyor ve iyi rating alıyor. Çünkü bizden, bize ait bir şey anlatıyoruz.

-Seni sevmiyorum, seninle oyun oynadım, bunu anlamadın mı hala.

(Aktör veya aktris amansız bir hastalığa -genellikle ince hastalığa tutulduğu zaman sevgilisine söylediği ilk cümle.)

Merve ÇAĞIRICI
Melis AKYILDIZ

Sen hiç ornitorenk gördün mü?

WANTED

Ali ÖZGÜN

Aşağıda İNTERPOL'un kıpkırmızı bültenle fellik fellik aradığı kişilerin fotoğrafları verilmiştir. Görenlerin cep telefonunun mesaj bölümüne girip, GORDUM-I SEE yazıp 4141'e göndermesi ya da en yakın telefon direğine sobelemesi rica olunur. Tehlikelidirler. 17 AFL öğrencisinin kafayı yemesinden sorumlu tutuluyorlar.

Nihat...

Lap Nihat deyince tanımayan yoktur. Çocukluğundan beri derin meselelere kafa yoruyor. Kendisi çok heyecanlı bir kişiliktir. En ufak olaylarda bile heyecanına yenik düşüyor. Her şeyi çok ciddiye alıyor. Çok ciddi bi şekilde yaptığı muhabbetlerle sayısız kişiyi baydığı biliniyor.

Eyüp...

Function Eyyüp olarak tanınıyor. Sınav salonunda periyodik olarak her yıl toplu infazlar gerçekleştiriyor. Alemin iki uç noktasında bulunan Function Eyyüp ile Lap Nihat'ın sürtüşmeleri alemin içten yıkan bir sorun haine geldi. Function Eyyüp'ün 'Alem buysa, kral benim' demesiyle tartışma ateşli bir polemiğe dönüştü.

Sedat...

mc² Sedat. Demogoji konusunda uzman. Fizyo Mustafa'yla birleşerek daha da güçlendi. İçtikleri su ayrı gitmez oldu. Silahı sol elle avuçlayan tetikçisinin sol uzuvları otoban kenarına atılmış olarak bulundu.

Mustafa...

Fizyo Mustafa. Fizik kurulu dediği dergahında gençlere hipnoz dersi veriyor. David Kapırfıylıt'ı yetiştiren bizzat kendisi. Elektriğe karşı bağışıklık kazandı. Tek hedefi Dünya'nın manyetik kutbuna Türk bayrağını dikebilmek

Süleyman...

Sülfat Süleyman olarak tanınıyor. İzinsiz yaptığı nükleer denemeler yüzünden pek çok defa uluslar arası krize neden olup, Bush'un hedefi haline geldi. Atomlarına ayrılma-birleşememe, ışınlama, klonlama gibi deneylerde kullandığı elemanların başlarına ne geldiğini kendisinden başka bilen yok.

Hülya...

Plazma Hülya olarak biliniyor. Hormonlu tavuk skandalının baş sorumlusu. Etçil tavuk yaratma düşüncesiyle hormona dayayıp ürettiği tavuklar horozları parçalayınca nesilleri tükendi.

Emine Tiriç...

Kısaca E. T. (Emine Tiriç). Doğarken yanlışlıkla kız olarak doğmuş. Kurtlar vadisini anımsatan yürüyüşü ve bakışları neden bu kadar korku saldıgını açıklıyor.

Emine Altınsoy...

Divan-ü Emüne. Elinden düşürmediği telefonuyla uluslar arası ilişkileri düzenliyor. Hard disc misali hafızası sayesinde en küçük ayrıntıları bile kaçırmıyor. Ortağı E. T. ile birlikte korsan dergi işinde epeyce ilerlediler. Denizden babam çıksa yerim felsefesinin anası.

İlhan Mavi...

Mister Blue. İngiliz mafyasından transfer edildi. İnterneysınıl çalışıyor. Kılık değiştirme uzmanı. Binbir surat Mavi olarak da tanınıyor.

İbooo...

Küçük yaşına rağmen en tehlikelileri. Genç yaşta düştüğü bu alemde krallığa aday. Sert görünüşünün altında bir çocuk yatıyor.

Bilgi ulaştırıcılara yüklü miktarda yemek fişi verilecektir.

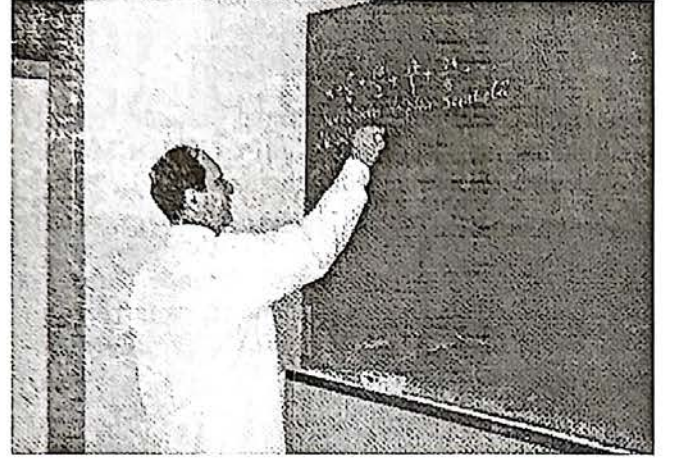
09:48'de cirlop gibi arabasıyla okula gelen Nihat Hocamız matematikte duyduğu heyecanı öğrencilere aktarmak için sabırsızlanıyordu.

Ajan Smith'e (Matrix) benzerliğiyle tanınan ve aynı zamanda yemek sırasındaki kaynakların korkulu rüyası olan (kendini kopyalayıp sıranın kilit yerlerine yerleştirdiği düşünülmemektedir) Ajan Serkan kaynakçılara verdiği ağır cezalarla isyan çıkmasına ve yemek sırasının patlamasına neden olmuştur. Kaynağı patlatanlar: Necati, İrfan, Can, Çağlar, Engin.

Yemekten sonraki ilk ders fizik... Moment sınavı ile tüm sınıfın beyninde silinmesi zor izler bırakan Mustafa Hocamız bilim dünyası tarafından da kondansatörün imali, küre kapağından kesmeler gibi makaleleriyle tanınmaktadır. İnteraktif ders ortamını vücut diliyle sağlayan Mustafa hocamız fizik dersinin hızla akıp geçmesini sağlamakta ve anlaşılabilirliği artırmaktadır.

Yemekten önceki son ders... Nihat Hocamız; grafik çizimleri, fonksiyon tasarımları ve ense tıraşı gibi konularda bilim dünyası tarafından kabul edilmesine rağmen, son dakikaya kadar işlediği ders, açıklıkla boğuşan beynimiz tarafından kabul görmemektedir.

Sınıfımızın en tall'u olan Tolga arkadaşımız teneffüsleri genelde uyuyarak geçirmeyi tercih ederken Afşin CD satmayı, Engin Metallica'dan alıntılar yapmayı, Çağlar ise baterisinde çalacağı ritimleri upslayarak geçirmeyi tercih ediyor. Aynı zamanda sınıfımızdaki satranç grubu ise en büyük rakiplerini yenmek için taktikler geliştiriyor.

Son iki dersin boş olmasından faydalanarak Nike'nin desteğiyle yapılan kafes futbol sahasına yığılan öğrenciler günün yorgunluğunu burada attılar (ne de atılır ama). Ayağının ısınması için santradan kaleye şut çeken Çağlar topu Efekent mahallesine doğru yollayarak herkesin hevesini kursağında bırakmıştı.

İrfan İLGİN, Can BALTACI

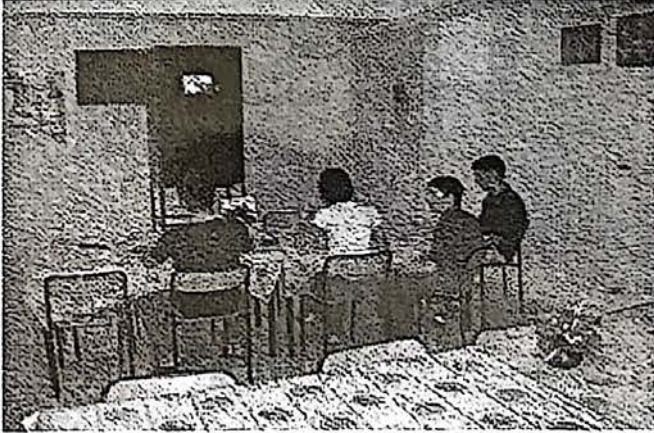
Öğrenciler her sene ortaya koydukları dinletilerden birini daha gerçekleştirebilmek için okulun bitmesiyle soluğu konferans salonunda alıyordılar. Burada 1-2 saat prova yapıyor. Bazen provamıza bize yardımcı kişiler geliyor. Örneğin geçenlerde provamıza ilk mezunlarımızdan Onur Abi geldi ve birçoğumuza sahne duruşu konusunda dersler verdi. Bu derslerin en ilginç Aşşinle yaşandı. Birçok bilim adamının akıl erdiremediği Aşşinsel duruş karşısında Onur Abi de çaresiz kalmıştı. Yaptığımız çalışmalarda olay bazen gıgır ve şamataya dönüşüyor. Kızların olayı kadınlar matinesine çevirmesi de bunlardan biridir.

Akşama kadar iyice acıkan öğrenciler yemeklerin büyük bir zevkle (!) 18:00'de yediler.

Okulumuza bu sene gelen Fatih Hocamız (Nası değer Aristo) etüd yoklaması sırasında varlık felsefesinden yola çıkarak öğrencileri birer idea olarak kabul etmiş, tüm sınıfı yok yazmıştır.

Etüd arası saat 20:25... Milyonları etki altına alan Kurtlar Vadisi okulumuzda da bazı öğrencileri etki altına almıştır. Fotoğrafta görüldüğü gibi Kurtlar Vadisi izlenmektedir. Bu arkadaşlarımızdan bazıları Çakır'ın ölümü yetmemiş gibi Memati'nin hacamat edilmesiyle birkaç gün okula gelmemiştir. Etüd aralarının daha zevkli bir halo gelmesinde çok güzel işleyen kantinimiz de etkili olmaktadır.

Saat 10'da biten etüdü ardından yurda dönen öğrenciler atıştırmak amacıyla ovden getirdikleri börekleri, kekleri hepberaber yerler. Beklemiş kurabiyeler ne kadar taşlaşsa da öğrenciler bunları lüpür lüpür götürürler.

Yazan ve Çizen :

GÖRKEM GAELAR SAYAN

GAELAR SAYAN

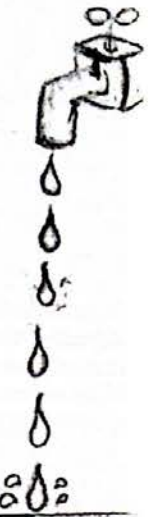

Bu insanlar neden gülüyor? Üzülecek o kadar çok şey varken.

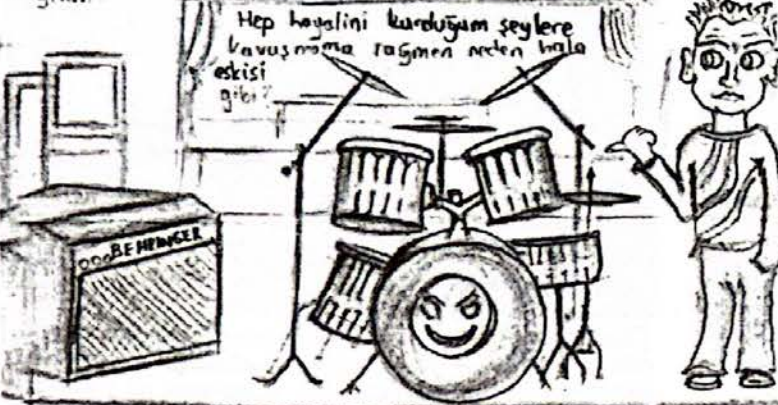
Acaba gerçekten gülme jip ve rol mü yapıyorlar

Ya da ben mi çok karam sarım

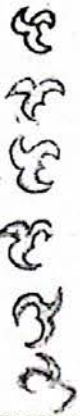
Bunlar bana da gülüyor olabilir ha. El sonun mu var bana mı gülüyor siziz? Neye gülyosunuz bana da söyleyin gülelim.

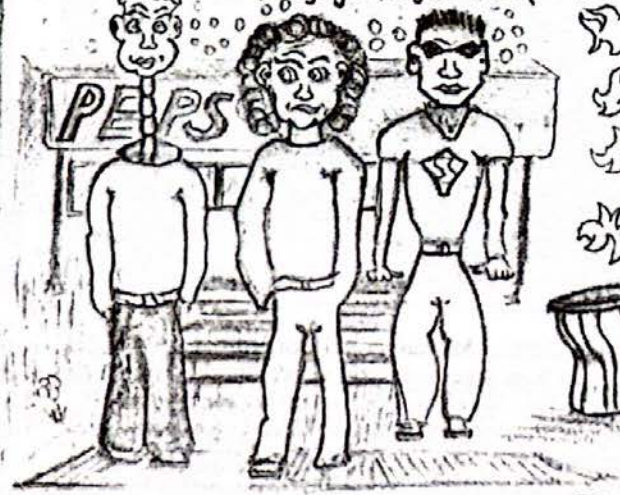
Her şey istediğim gibi otlında. Her şeyim var ama neden mutlu değilim

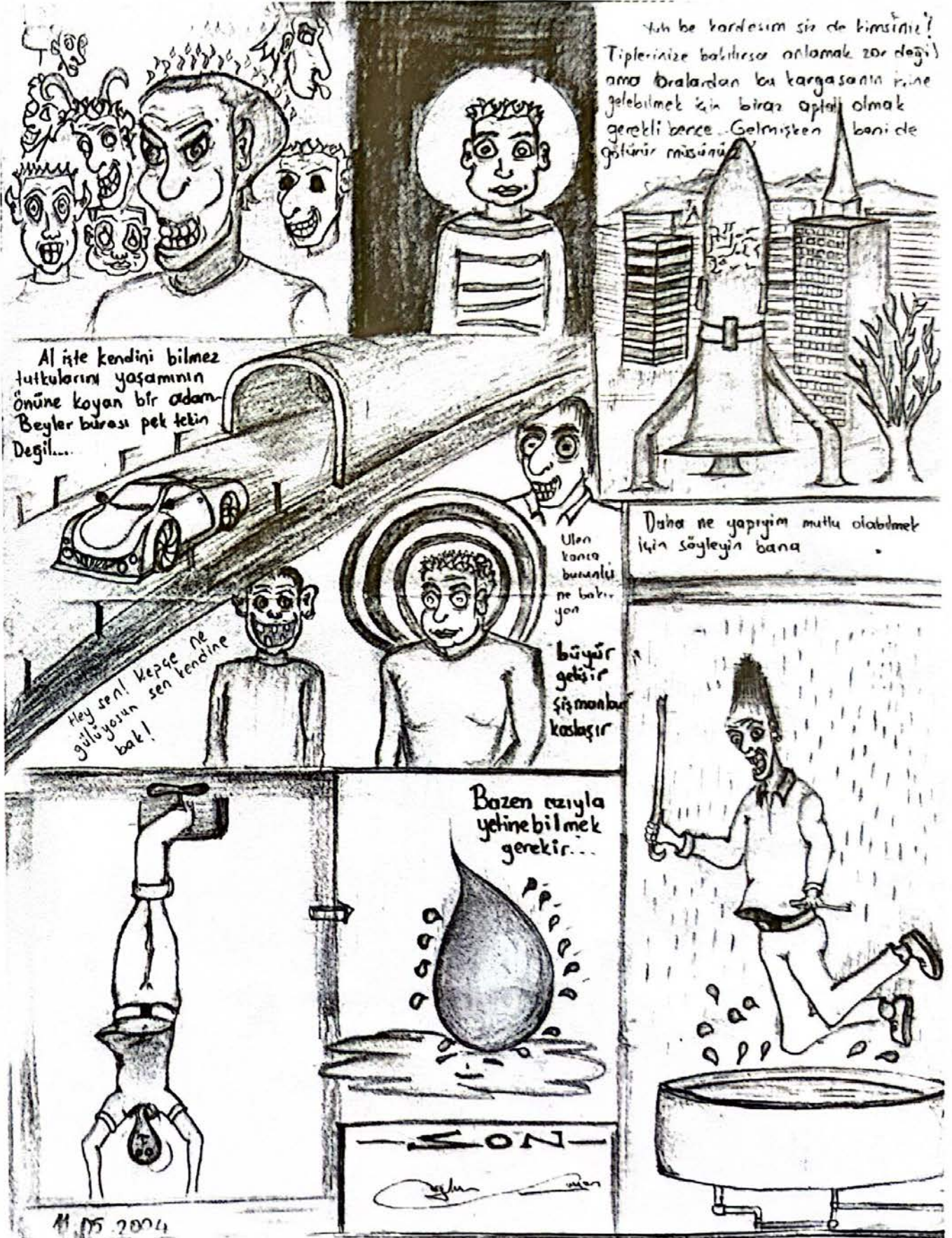

Yerine getirmem gereken görevlerin bi sonu yok mu? Kimse bana 'Tamam koçum yeler bu kadar sen elinden geleni yaptın demecek mi?'

Ortam ezen insanlarla dolu, bu herifler neden sürekli beni ezip duruyorlar. Acaba ben de mi o böyleyim diye düşünüyorum

final dergisi dersaneleri

“final’le siz de kazanacaksınız...”

ÖSS Şube : Zafer Meydanı Doğu Gazi Bul. No. 57/A
LGS Şube : Sabuncuoğlu İşhanı Kat : 3-4-5
Nazilli : Altıntaş Mahallesi Türkocağı Cad. No. 12

AYDIN
AYDIN
- AYDIN

Tel. : 0.256 214 10 00 (pbx) Fax : 213 44 46
Tel. : 0.256 225 80 80
Tel. : 0.256 313 65 60 - 312 11 96